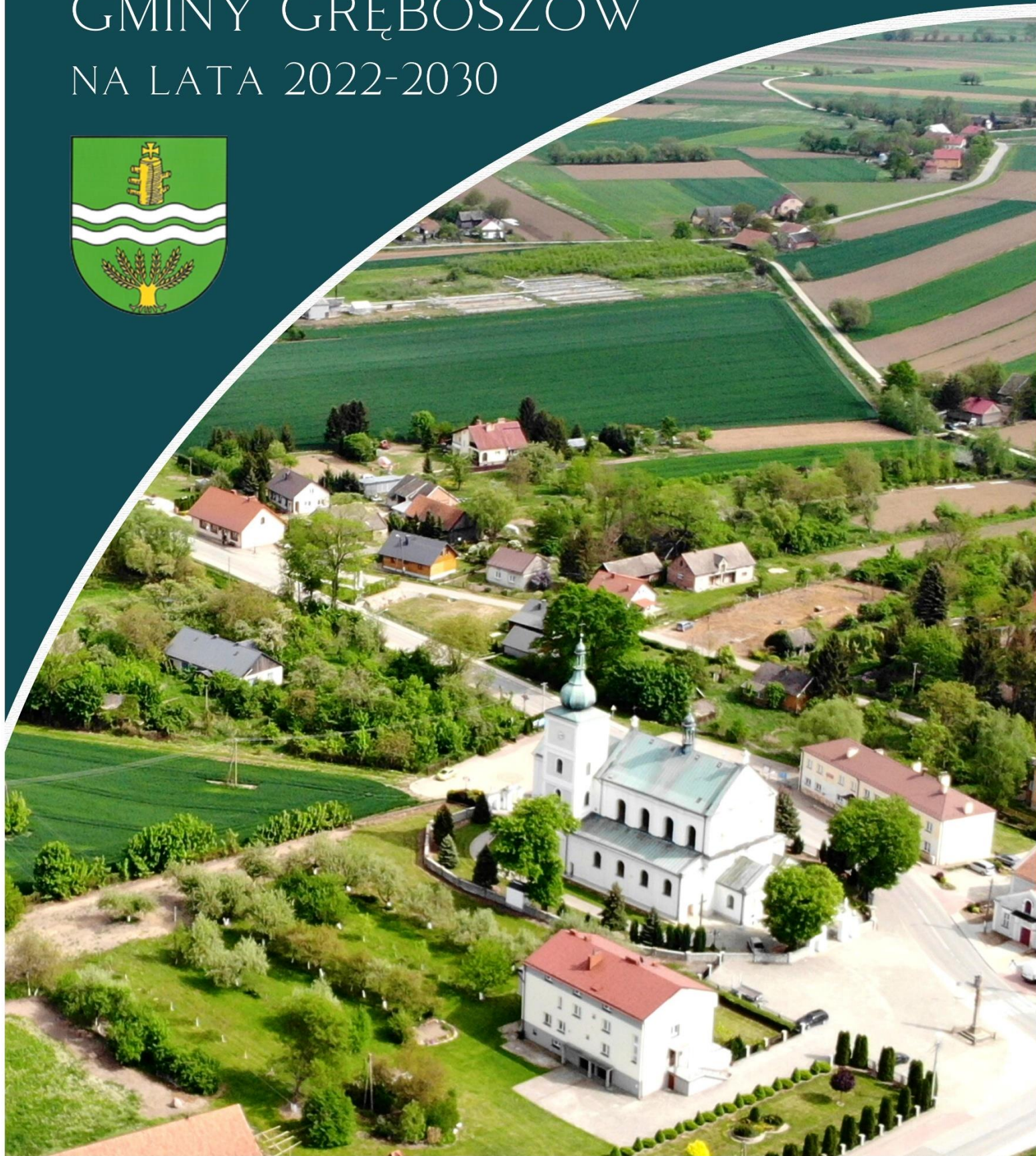

STRATEGIA ROZWOJU GMINY GRĘBOSZÓW NA LATA 2022-2030

GRĘBOSZÓW 2022

OPRACOWANIE:

Centrum Kreacji i Strategii INTERAKCJA Sp. z o.o.

ul. Legionów 5 A/10, 33-100 Tarnów

tel. (14) 656-27-01, (14) 656-27-02

e-mail: biuro@interakcja.com.pl

*przy współpracy z **Urzędem Gminy Gręboszów***

na podstawie umowy zawartej w dniu 1 marca 2022r.

pomiędzy:

Gminą Gręboszów

z siedzibą: Gręboszów 144, 33-260 Gręboszów

NIP:871-17-090, REGON: 851660832

reprezentowanym przez: Pana Krzysztof Gil – Wójt Gminy Gręboszów

przy kontrasygnacie: Pani Bożeny Furgał – Skarbnik Gminy

a

Centrum Kreacji i Strategii INTERAKCJA Sp. z o.o.

z siedzibą: ul. Legionów 5A/10, 33-100 Tarnów

NIP: 8733271064, REGON: 383133299, KRS: 0000781820

reprezentowanym przez: p. Tomasz Łakoma – Członek Zarządu

w imieniu którego działa na podstawie udzielonego przez spółkę pełnomocnictwa:

p. Stanisław Lis – CEO, Dyrektor Generalny

Ekspert ds. polityki regionalnej, funduszy UE, EOG i PPP.

Spis treści

Rozdział 1 Wprowadzenie	5
1.1. Procedura tworzenia Strategii.....	6
1.2. Rola strategii oraz wynikające z niej funkcje	8
1.3. Harmonogram prac	9
Rozdział 2 Ogólna charakterystyka gminy	13
2.1. Położenie gminy	14
2.2. Demografia	15
2.3. Oświata	17
2.4. Kultura sport i rekreacja	19
2.5. Gospodarka i rynek pracy	22
2.6. Ochrona środowiska	27
2.7. Infrastruktura techniczna	52
2.8. Obraz gminy Gręboszów według danych GUS na dzień 31.12.2019r.	54
Rozdział 3 Finanse i budżet Gminy Gręboszów	67
Rozdział 4 Partycypacja społeczna	73
4.1. Wyniki badań społecznych	74
Rozdział 5 Wnioski z diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej dla gminy Gręboszów	95
Rozdział 6 Analiza strategiczna (SWOT) gminy Gręboszów	117
Rozdział 7 Strategiczne kierunki rozwoju	123
7.1. Wizja Rozwoju gminny Gręboszów	124
7.2. Misja Rozwoju gminy Gręboszów	124
7.3. Cel strategiczny	124
Rozdział 8 Obszary, podobszary rozwojowe, kierunki działań	125
8.1. Kapitał ludzki i społeczny	126
8.2. Przedsiębiorczość i gospodarka	127
8.3. Kultura i dziedzictwo	128
8.4. Gospodarka przestrzenna, środowisko i infrastruktura techniczna	128
8.5. Partnerstwo i współpraca	129
8.6. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	130
Rozdział 9 Zadania inwestycyjne i społeczne dla gminy Gręboszów do realizacji w poszczególnych obszarach rozwojowych na lata 2022-2030	135
Rozdział 10 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Gręboszów oraz ustalenia i rekomendacja w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.....	143

Rozdział 11 Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030 z założeniami dokumentów wyższego rzędu	151
Rozdział 12 System wdrażania i monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030	175
Rozdział 13 Ramy finansowe realizacji i źródeł finansowania Strategii Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030	185
Bibliografia	189
Spis tabel, wykresów, map, rysunków	197

ROZDZIAŁ 1

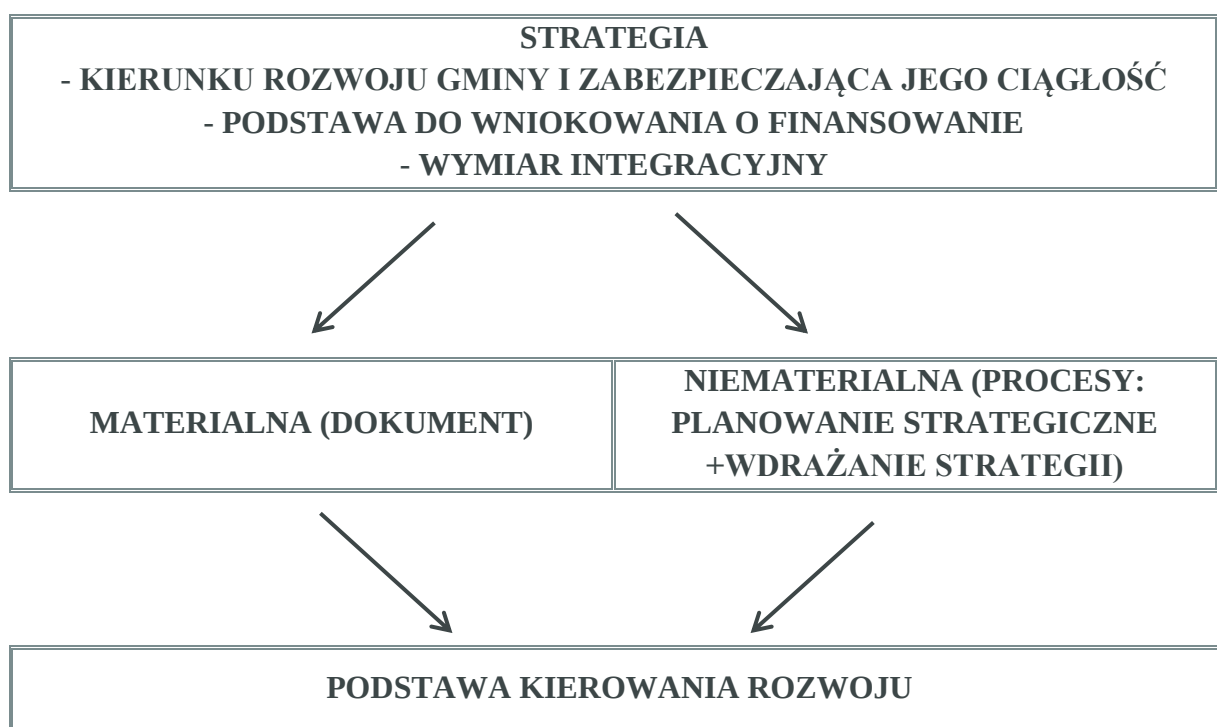
WPROWADZENIE

GMINA GRĘBOSZÓW

1.1. PROCEDURA TWORZENIA STRATEGII

Strategia rozwoju gminy przyjmuje w praktyce dwie postacie: niematerialną i materialną. Pierwsza z nich utożsamiana jest z rezultatem (produktem) zarządzania strategicznego, na który składają się procesy planowania strategicznego i wdrażania założeń strategii. W wyniku procesu planowania, strategia określa wizję rozwoju i cele w długim czasie oraz plan działań i metody, które posłużą do ich realizacji. W kontekście procesu wdrażania strategia nie tylko dostarcza ram dla podejmowanych na bieżąco decyzji. Jako przyjęty przez lokalne władze punkt odniesienia w zarządzaniu rozwojem gminy, stanowi przedmiot ciągłej oceny, np.: monitorowania jej realizacji, ewaluacji zasadności jej założeń, ich aktualizacji. W postaci materialnej strategia przyjmuje formę dokumentu. Dzięki jego opracowaniu, ustalenia przyjmują jednolitą formę i treść, co zmniejsza ryzyko ich nietrafionych interpretacji oraz uwiarygodnia plany rozwoju przed mieszkańcami i innymi interesariuszami, w tym podmiotami zewnętrznymi (instytucjami, inwestorami itd.). Tym samym tworzy ona ramy rozwoju lokalnego, na podstawie których mieszkańcy lub inwestorzy mogą wstępnie zweryfikować zbieżność (lub stwierdzić sprzeczność) własnych planów, inicjatyw lub inwestycji z ustaleniami samorządu gminy, co może zaważyć na ich realizacji. Spisanie strategii w formie dokumentu umożliwia również promocję jej założeń oraz proponowanych rozwiązań rozwojowych. Dzięki temu łatwiej kreować nowe działania, pozyskiwać partnerów realizacyjnych i zawierać stosowne porozumienia, a także aplikować o zewnętrzne środki finansowe. Tak rozumiana strategia rozwoju (zarówno jako produkt i przedmiot zarządzania strategicznego, jak i narzędzie rozpowszechniania i wdrażania działań), jest podstawą do kreowania i ciągłego wzmacniania rozwoju społecznego, ekonomicznego i przestrzennego własnej wspólnoty samorządowej. Stanowi zatem o prawdziwie strategicznej i kreacyjnej roli lokalnych władz samorządowych – inaczej niż w przypadku, gdy obierają one postawę wyłącznie sprawnego administratora, ograniczając się do właściwego wykonywania obowiązków prawnych, gospodarowania zasobami czy prowadzenia dobrze zorganizowanego urzędu, niezbędnego do wypełniania nałożonych zadań.

Decyzja o tym, jaką rolę i jakie funkcje będzie pełnić strategia rozwoju w procesie zarządzania strategicznego należy w szczególności do władz lokalnych. Powinna ona stanowić odpowiedź na potrzeby i możliwości prowadzenia procesu planowania i realizacji strategii. Te z kolei, jak i sama decyzja, ugruntowane są w dominującym stopniu przez podejście władz do zarządzania rozwojem gminy. Rekomendowanym sposobem przygotowania strategii jest model partycypacyjno-ekspertski, w którym analizy statystyczne i strategiczne są wynikiem prac zewnętrznych specjalistów, ale stanowią wraz z innymi materiałami bazę dla prac społecznego zespołu ds. opracowania strategii, powołanego przez władze samorządowe gminy (które są również częścią tegoż zespołu). Jest to podejście trudne, zmuszające z jednej strony do „sztuki wyboru”, a z drugiej do osiągnięcia konsensusu przez różne, lokalne grupy interesariuszy; jednocześnie całość musi być akceptowalna dla władz samorządowych. Podejście to daje największe prawdopodobieństwo włączania się w procesy rozwojowe partnerów lokalnych i efektywnej realizacji strategii.

1.2. ROLA STRATEGII ORAZ WYNIKAJĄCE Z NIEJ FUNKCJE

Nie istnieje jedna, pełna odpowiedź na pytanie o rolę i funkcje strategii rozwoju w procesie zarządzania rozwojem gminy. Wynika ona z konkretnego zapotrzebowania identyfikowanego przez lokalne władze oraz możliwości prowadzenia procesu planowania strategicznego. W generalnym ujęciu wyróżnia się jednak trzy podstawowe obszary determinujące rolę strategii: kierunkowanie polityki rozwoju gminy, pozyskiwanie środków zewnętrznych oraz wymiar integracyjny strategii.

Pierwszą z ról stanowi kierunkowanie polityki rozwoju gminy w danym czasie oraz zabezpieczenie ciągłości jej realizacji. W tych ramach do najważniejszych funkcji strategii należą m.in.: hierarchizowanie celów, ustalenie metod, za pomocą których będą realizowane ograniczenia kosztów wynikających z ciągłego podejmowania decyzji bez ustalonego planu długoterminowego. W przypadku zorientowania strategii rozwoju gminy na konkretne wyzwania, do jej zastosowań należy zaliczyć również: ograniczenie ryzyka rezygnacji z planów, wynikającego ze zmiany uwarunkowań rozwoju, za pomocą wypracowanych scenariuszy i wariantów lub koordynowanie działań w kilku obszarach na rzecz przeciwdziałania barierom rozwoju w danym obszarze problemowym.

Drugą ważną rolą strategii jest wykorzystanie dokumentu jako podstawy do wnioskowania o dofinansowanie ze środków zewnętrznych, by zrealizować konkretne inwestycje. W tym wypadku dokument może być wskazywany jako podstawa w składanych wnioskach o dofinansowanie interesujących gminę inwestycji i działań, jako niezbędnych bądź istotnych z perspektywy realizacji długofalowej polityki rozwoju.

Trzecia podstawowa rola strategii związana jest z jej wymiarem integracyjnym. Główne funkcje z niej wynikające to m.in. integracja lokalnej wspólnoty samorządowej wokół procesu formułowania strategii i jej realizacji, otwarcie pola publicznej dyskusji i budowy kompromisu wśród lokalnej społeczności wokół kierunku rozwoju gminy, utworzenie podstawy do kontroli przestrzegania wspólnych ustaleń czy wreszcie stworzenie możliwości do wspólnego poznawania i doskonalenia procesu zarządzania rozwojem gminy.

1.3. HARMONOGRAM PRAC

Podstawy do sporządzania strategii rozwoju gminy określają w szczególności:

- ✓ ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ✓ ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
- ✓ ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Przepisy wskazują czynności, jakie należy wykonać w trakcie procesu sporządzania strategii, ale nie regulują kolejności ich wykonania. Procedura powinna tworzyć logiczny ciąg następujących po sobie zdarzeń, tak aby każda z przewidzianych czynności mogła być w pełni przeprowadzona. Zgodnie z art. 10f ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, ustawodawca powierzył radzie gminy uprawnienie do określenia szczegółowego trybu sporządzenia projektu strategii rozwoju gminy. W tym celu rada gminy podejmuje odpowiednią uchwałę. Realizacja procedury kończy się podjęciem przez radę gminy uchwały o przyjęciu strategii do realizacji.

HARMONOGRAM PRAC:

Lp.	ZADANIE	TERMIN
ETAP I – OPRACOWANIE DIAGNOZY SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ DLA GMINY GRĘBOSZÓW		
1.	Powołanie zespołu do spraw opracowania „Diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej dla Gminy Gręboszów”	I kwartał 2022r.
2.	Przygotowanie scenariusza „Diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej dla Gminy Gręboszów”	I kwartał 2022r.
3.	Przygotowanie harmonogramu pracy Zespołu do spraw opracowania Diagnostyki	I kwartał 2022r.
4.	Opracowanie konceptualizacji badań ankietowych dotyczących poziomu rozwoju Gminy Gręboszów; • Ankieta do badań społecznych w Gminie Gręboszów;	I kwartał 2022r.
5.	Opracowanie ankiety do badań społecznych	I kwartał 2022r.
6.	Przeprowadzenie badań ankietowych wśród mieszkańców Gminy; redystrybucja i zebranie ankiet	II kwartał 2022r.
7.	Opracowanie i analiza ankiet	II kwartał 2022r.

Lp.	ZADANIE	TERMIN
8.	Zebranie informacji i materiałów niezbędnych do opracowania Strategii, a będących w posiadaniu Urzędu Gminy Gręboszów: - posiadanych ocen realizacji poprzedniej Strategii, ze szczególnym uwzględnieniem zaplanowanych i wykonanych lub niewykonanych zadań inwestycyjnych, • Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Gręboszów, • Schematu Organizacyjnego Urzędu Gminy Gręboszów, • Sprawozdań z wykonania budżetu za 2019, 2020 i 2021 rok, • Uchwała budżetowa Gminy Gręboszów na 2022r., • Rocznych sprawozdań o nadwyżce/deficycie za lata 2019, 2020 i 2021, • Rocznych sprawozdań o stanie zobowiązań za lata 2019, 2020 i 2021, • Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2020-2030, Innych posiadanych informacji, analiz i ocen dotyczących Gminy Gręboszów.	II kwartał 2022r.
9.	Opracowanie poszczególnych rozdziałów do „Diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej dla Gminy Gręboszów”.	II kwartał 2022r.
ETAP II – OPRACOWANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY GRĘBOSZÓW NA LATA 2022-2030		
10.	Powołanie zespołu ds. opracowywania „Strategii Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030” przez Centrum Kreacji i Strategii INTERAKCJA Sp. z o.o.	II kwartał 2022r.
11.	Przygotowanie harmonogramu prac zespołu projektowego	II kwartał 2022r.
12.	Przygotowanie scenariusza „Strategii Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030”	II kwartał 2022r.
13.	Powołanie zespołu ds. opracowania „Strategii Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030” przez Wójta Gminy Gręboszów	II kwartał 2022r.
14.	Akceptacja harmonogramu prac zespołu projektowego przez Wójta Gminy Gręboszów	II kwartał 2022r.
15.	Analiza Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2020-2030	II kwartał 2022r.
16.	Wypracowanie WIZJI i MISJI Gminy Gręboszów; • Cele strategiczne (obszary rozwojowe), • Cele operacyjne oraz proponowane kierunki działań.	II kwartał 2022r.

Lp.	ZADANIE	TERMIN
	Zgodność ze strategicznymi dokumentami krajowymi i województwa małopolskiego.	
17.	Zebranie propozycji zadań inwestycyjnych i społecznych Gminy Gręboszów na lata 2022-2030 w podziale: 1. Zadania strategiczne; 1.1. Inwestycyjne, 1.2. Społeczne, 2. Zadania operacyjne sołectw; 2.1. Inwestycyjne, 2.2. Społeczne, 3. Zadania do realizacji w ramach SRG, 4. Zadania do realizacji w ramach PPP.	II kwartał 2022r.
18.	Spotkanie zespołów projektowych z Wójtem Gminy Gręboszów i kierownikami Referatów Urzędu Gminy Gręboszów Wizja lokalna Gminy: instytucje, infrastruktura techniczna i społeczna, zabytki, przedsiębiorstwa, etc.	II kwartał 2022r.
19.	Redakcja poszczególnych rozdziałów „ Strategii Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030 ”	III kwartał 2022r.
20.	Organizacja konsultacji społecznych - zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy o i art. 33 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, 1834) oraz art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1057) 1. Konsultacje są prowadzone w celu przedstawienia projektu Strategii Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030 oraz poznania opinii, zebrania uwag i propozycji zmian w zakresie przedmiotowego projektu. 2. Projekt Strategii Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030 podlega konsultacjom z: 1) mieszkańcami gminy Gręboszów, 2) lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, w szczególności z działającymi na terenie gminy Gręboszów, w tym organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami 3) sąsiednimi gminami, 4) Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.	IV kwartał 2022r.

Lp.	ZADANIE	TERMIN
	3. Projekt Strategii Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030 podlega zaopiniowaniu przez: 1) Zarząd Województwa Małopolskiego w zakresie sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej określonych w strategii rozwoju województwa, 2) Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w zakresie zasadności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.	
21.	Konsultacje projektu „Strategii Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030” zostaną przeprowadzone w trybie art. 6 ust. 3-6 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, a także (jeżeli okaże się to konieczne) art. 39 ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.	IV kwartał 2022r.
22.	Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Strategii, w tym przygotowanie wniosku o wydanie opinii w trybie przepisów ustawy z dnia 3.10.2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283 ze zm.) do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie w sprawie konieczności /lub jej braku sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko, uwzględnienie ewentualnych uwag w Strategii oraz przeprowadzenie wymaganych konsultacji społecznych.	IV kwartał 2022r.
23.	Ewaluacja trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii.	IV kwartał 2022r.
24.	Przedłożenie projektu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska Zarządowi Województwa Małopolskiego w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględniania ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w Strategii Rozwoju Województwa. (Zarząd ma 30 dni)	IV kwartał 2022r.
25.	Przyjęcie przez Radę Gminy Gręboszów w drodze uchwały „Strategii Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030”, poprzedzone prezentacją Strategii na Komisjach Rady Gminy.	IV kwartał 2022r.

ROZDZIAŁ 2

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

GMINA GRĘBOSZÓW

2.1. POŁOŻENIE GMINY

Gmina Gręboszów usytuowana jest w północno-wschodniej części województwa małopolskiego i północno-zachodniej części powiatu dąbrowskiego. Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym, tak oto przedstawia się położenie gminy:

- ✓ Prowincja: Podkarpacka.
- ✓ Makroregion: Kotlina Sandomierska.
- ✓ Mezoregion: Równina Nadwiślańska.

Gmina Gręboszów od północy poprzez rzekę Wisłę graniczy z województwem świętokrzyskim oraz gminami Opatowiec i Nowy Korczyn w powiecie buskim, od wschodu z Gminami Bolesław i Olesno w powiecie dąbrowskim, od południa z Miastem i Gminą Żabno w powiecie tarnowskim, natomiast od zachodu poprzez rzekę Dunajec z Gminą Wietrzychowice w powiecie tarnowskim. Znajduje się w odległości 20 km od siedziby powiatu, którym jest miasto Dąbrowa Tarnowska i około 80 km od siedziby województwa małopolskiego, miasta Krakowa. Gmina Gręboszów zajmuje obszar 48,49 km² i pod tym względem zalicza się ona do małych jednostek województwa małopolskiego. Wśród gmin powiatu dąbrowskiego zajmuje 5 miejsce pod względem wielkości powierzchni. Gmina Gręboszów dzieli się na 15 sołectw.

Tabela 1 Wykaz sołectw w gminie Gręboszów

Wykaz sołectw w gminie Gręboszów oraz ich powierzchnia (w ha)		
Lp.	Sołectwo	Pow. w ha
1.	Gręboszów	556,02
2.	Bieniaszowice	249,15
3.	Biskupice	283,33
4.	Borusowa	687,55
5.	Hubenice	303,85
6.	Karsy	241,74
7.	Kozłów	215,60
8.	Lubiczko	350,59
9.	Okręg	131,90
10.	Ujście Jezuickie	430,94
11.	Wola Gręboszowska	344,83

12.	Wola Żelichowska	384,28
13.	Zapasternicze	83,76
14.	Zawierzbie	68,27
15.	Żelichów	517,00
OGÓŁEM		4 848,87

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z strony: www.greboszow.pl

2.2. DEMOGRAFIA

Tabela 2 Ludność w gminie Gręboszów z podziałem na kobiety i mężczyźni w latach 2019-2021

Ludność w gminie Gręboszów z podziałem na kobiety i mężczyźni w latach 2019-2021			
	2019	2020	2021
Kobiety	1 702	1 632	1 660
Mężczyźni	1 631	1 591	1 612
Ogółem	3 333	3 223	3 272

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Gręboszów.

Gmina Gręboszów ma 3 223 mieszkańców, z czego 50,6% stanowią kobiety, a 49,4% mężczyźni. W latach 2002-2020 liczba mieszkańców zmalała o 9,2%. Średni wiek mieszkańców wynosi 44,9 lat i jest większy od średniego wieku mieszkańców województwa małopolskiego oraz większy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Gmina Gręboszów ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -22. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -6,62 na 1000 mieszkańców gminy Gręboszów.

Tabela 3 Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjny i poprodukcyjny wg wieku w gminie Gręboszów w latach 2018-2020

Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjny i poprodukcyjny wg wieku w gminie Gręboszów w latach 2019-2020			
	2019	2020	2021
Wiek przedprodukcyjny (15 lat i mniej) - ogółem	355	396	407
Wiek przedprodukcyjny (15 lat i mniej) – mężczyźni	189	218	225

Wiek przedprodukcyjny (15 lat i mniej) – kobiety	166	178	182
Wiek produkcyjny - ogółem	2 194	2 103	2 145
Wiek produkcyjny (16-65 lat) – mężczyźni	1 173	1 129	1 148
Wiek produkcyjny (16-60 lat) – kobiety	1 021	974	997
Wiek poprodukcyjny – ogółem	784	724	720
Wiek poprodukcyjny – mężczyźni	269	244	239
Wiek poprodukcyjny – kobiety	515	480	481

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Gręboszów.

W 2021r. 65,6 % mieszkańców gminy Gręboszów jest w wieku produkcyjnym, 12,4% w wieku przedprodukcyjnym, a 22,0 % mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 4 Przyrost naturalny w gminie Gręboszów w latach 2019-2020

Przyrost naturalny w gminie Gręboszów w latach 2019-2021			
	2018	2019	2020
Przyrost naturalny	-3	-9	-22
Urodzenia	29	26	19
Zgony	32	35	41
Zgony niemowląt	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Gmina Gręboszów ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -25. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -6,62 na 1000 mieszkańców gminy Gręboszów. W 2021 roku urodziło się 20 dzieci, w tym 14 dziewczynek i 6 chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,46 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz porównywalny do współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. Na 1000 ludności gminy Gręboszów przypada 12.36 zgonów. Jest to więcej od wartości średniej dla województwa małopolskiego oraz wartość porównywalna do wartości średniej dla kraju.

Tabela 5 Migracje na pobyt stały w gminie Gręboszów w latach 2019-2020

Migracje na pobyt stały w gminie Gręboszów w latach 2019-2021			
	2019	2020	2021
Saldo migracji	-12	-5	16
Saldo migracji wewnętrznych	-14	-5	16
Zameldowania	11	17	23
w ruchu wewnętrznym	25	22	7
Wymeldowania	2	0	0
W ruchu wewnętrznym	2	0	0
Saldo migracji zagranicznych	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

W 2021 roku zarejestrowano 20 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 42 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Gręboszów 22. W tym samym roku 2 osoby zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 5 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -3.

2.3. OŚWIATA

Na terenie gminy Gręboszów działają następujące placówki oświatowe: 1 publiczne przedszkole oraz 1 szkoła podstawowa im. mjr. Henryka Sucharskiego w Gręboszowie.

Tabela 6 Szkolnictwo podstawowe w Gręboszowie w latach 2018-2020

SZKOLNICTWO PODSTAWOWE			
	2018	2019	2020
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych			
oddziały w szkole	9	9	9
uczniowie	156	155	150
absolwenci	-	23	26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych

Na koniec 2020r. zanotowano 150 dzieci w szkole podstawowej, w tym 84 chłopców i 66 dziewczynek oraz 26 absolwentów klasy ósmej.

Tabela 7 Szkolnictwo gimnazjalne w Gręboszowie w latach 2018-2019

SZKOLNICTWO GIMNAZJALNE		
	2018	2019
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych		
oddziały w szkole	1	1
uczniowie	27	-
absolwenci	19	17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych

Według powyższych danych w 2019r. do gimnazjum uczęszczało tylko 17 absolwentów, w tym 10 chłopców i 7 dziewczynek.

W 2021r. do funkcjonującego przedszkola publicznego, którego organem prowadzącym jest Gmina Gręboszów, uczęszczało 54 dzieci.

Tabela 8 Wychowanie przedszkolne w gminie Gręboszów w latach 2019-2020

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE			
	2019	2020	2021
łączna ilość dzieci w wieku przedszkolnym	51	50	54
udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogólnej liczbie dzieci w wieku od 3 do 6 lat	53,2 %	45,5 %	54,0 %

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Gręboszów.

Publiczne Przedszkole w Gręboszowie posiada zmodyfikowaną bazę lokalową, wyposażenie przedszkola jest odpowiednie do realizacji założeń podstawy programowej i realizowanych tu programów, projektów wewnętrznych i zewnętrznych.

Realizowane projekty:

- Międzynarodowy Projekt Edukacyjny „Piękna Nasza Polska Cała”,
- Ogólnopolski projekt „Przyjacielem bądź”,
- Ogólnopolski projekt edukacyjny „Kreatywny przedszkolak,
- Projekt edukacyjny „Mały Miś w świecie wielkiej literatury”,
- Projekt ”Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka z UNICEF”,
- Program edukacyjny „Uczymy dzieci programować”,
- Program edukacyjny „Kodowanie na dywanie”,
- Program edukacyjny „Kubusiowi przyjaciele Natury”,
- Program edukacyjny „Mamo, tato wolę wodę”,
- Program edukacyjny „Czyste powietrze wokół nas”,
- Program „Chronimy dzieci” przy współpracy z Fundacją Dzieci Niczyje,

➤ Ogólnopolski projekt edukacyjny „Magiczna moc bajek”.

Ponadto Przedszkole brało udział w wielu akcjach proponowanych przez organizatorów zewnętrznych, m.in. „Cała Polska czyta dzieciom”, „Góra grosza”, „Hymn dla Niepodległej”, „Szkoła pamięta”, „BohaterOn”, „WyRaźni na drodze”, „Marsz Praw Dziecka”, „Mały wolontariat”, „Zdrowo i Sportowo” i „Dzieciaki Mleczaki”.

W roku 2020 prowadzono działania mające na celu uzyskanie pozytywnych efektów w zakresie poznawania tradycji i zwyczajów ludowych oraz budzenia świadomości narodowej, organizowano sytuacje sprzyjające poznawaniu pracy zawodowej w oparciu o program „Poznaję zawody”, tworzone warunki do rozwijania kompetencji matematycznych, rozwijano kreatywność i zainteresowania cyfrowe dzieci – program „Przedszkolak w sieci”.

Oferta zajęć oraz realizacja wielu projektów sprzyja wszechstronnemu rozwojowi dzieci, ich edukacji oraz wdrażaniu do samodzielności. Zajęcia dodatkowe – taneczne, logopedyczne, kodowanie na dywanie – uczymy dzieci programować.

2.4. KULTURA SPORT I REKREACJA

Kultura

Działalność kulturalna w gminie Gręboszów organizowana i koordynowana jest przez Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa w Gręboszowie (GCKiCz). Składa się ono z oddziałów: domu kultury (Gręboszów, nr 143), biblioteki publicznej (Gręboszów, nr 140) oraz świetlicy działającej w ramach projektu „Wioska internetowa – kształcenie na odległość na terenach wiejskich” (Borusowa, nr 106). Podstawowym celem działalności Gminnego Centrum Kultury i Czytelnictwa w Gręboszowie jest przede wszystkim zapewnienie różnorodnej oferty kulturalnej społeczeństwu gminy, jak również pozyskanie i przygotowanie społeczności lokalnej do aktywnego uczestnictwa w kulturze.

Od 1997 roku na terenie gminy ukazuje się kwartalnik społeczno-kulturalny „Gazeta Gręboszowska”, którego wydawcą jest Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa w Gręboszowie. Pismo zrzeszone jest w Polskim Stowarzyszeniu Prasy Lokalnej. Tradycyjnie w każdym numerze dokumentowane są bieżące wydarzenia społeczne, kulturalne i sportowe oraz ważniejsze przedsięwzięcia z terenu gminy. Niezwykle istotną częścią każdego wydania są publikacje dotyczące historii gminy Gręboszów, wydarzeń i postaci z nią związanych.

Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa w Gręboszowie swoje działania ukierunkowuje również na wsparcie i rozwój folkloru. Przykładem tego jest działalność Zespołu Pieśni i Tańca Ziemi Gręboszowskiej. Działa on przy GCKiCz od 1999 roku. Skład zespołu ulega ciągłej rotacji, przez co kolejne pokolenia dzieci i młodzieży z terenu gminy mogą kształcić swoje umiejętności wokalne i taneczne, jak również poznawać piękno i bogactwo rodzimego folkloru, ucząc się tradycyjnych piosenek i tańców ludowych.

Gminna Biblioteka Publiczna w Gręboszowie gromadzi i udostępnia materiały z różnych dziedzin wiedzy. Księgozbiór jest regularnie uzupełniany nowościami wydawniczymi oraz pozycjami sugerowanymi przez czytelników. W naszej bibliotece znajdują się książki dla wszystkich grup wiekowych. Na księgozbiór składają się książki naukowe, popularnonaukowe, literatura piękna dla dorosłych i dzieci, bajki, lektury.

Tabela 9 Biblioteka w Gręboszowie – dane statystyczne w latach 2018-2020

BIBLIOTEKI			
	2018	2019	2020
biblioteki i filie / pracownicy bibliotek	1/1	1/1	1/1
księgozbiór	9 575	9 584	9 746
czytelnicy w ciągu roku	313	301	290
wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	4 718	4 791	4 702
komputery użytkowe w bibliotece dostępne dla czytelników	1	4	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych

W Gminie Gręboszów funkcjonują Koła Gospodyń Wiejskich m. in.:

1. KGW Bieniaszowice – Okręg,
2. KGW Biskupice,
3. KGW Borusowa,
4. KGW Gręboszów,
5. KGW Hubienice – Kozłów,
6. KGW Lubiczko,
7. KGW Ujście Jezuickie,
8. KGW Wola Gręboszowska,
9. KGW Wola Żelichowska,
10. KGW Zapasternicze,
11. KGW Zawierzbie.

Sport

Dodatkowo w gminie funkcjonuje Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Gręboszowskiej.

Gmina Gręboszów posiadając swoiste tradycje sportowe wyposażona jest w obiekty sportowe – 4 boiska sportowe w miejscowościach: Karsy, Borusowa, Ujście Jezuićkie, Wola Żelichowska. Równocześnie w gminie działają kluby sportowe: Karsy- „Strażak”, Borusowa- „Wisła”, Ujście Jezuićkie- „Dunajec” oraz Wola Żelichowska- „Wolania”.

W Gminie Gręboszów znajduje się „Orlik”. Składa się z boiska piłkarskiego pokrytego sztuczną nawierzchnią oraz boiska przeznaczonego do gry w koszykówkę, siatkówkę i badminton. Ponadto boisko jest ogrodzone, posiada oświetlenie oraz przyłącza energetyczne, wodociągowe i kanalizacyjne. Obiekt wyposażony jest w szatnie i pomieszczenia na sprzęt sportowy. Z boisk mogą korzystać wszyscy mieszkańcy, a trenerzy środowiskowi czuwają nad bezpieczeństwem zawodników.

Kluby Sportowe w gminie Gręboszów:

- Ludowy Zespół Sportowy „Strażak” Karsy działający w oparciu o sekcje piłki nożnej- trzy drużyny piłkarskie (seniorzy, juniorzy, trampkarze).
- Ludowy Zespół Sportowy „Dunajec” Ujście Jezuićkie – piłka nożna (seniorzy, juniorzy)
- Ludowy Zespół Sportowy „Wolania” Wola Żelichowska – piłka nożna (seniorzy i juniorzy).
- Ludowy Zespół Sportowy „Wisła” Borusowa – piłka nożna (seniorzy)

W/w kluby sportowe realizują swoje cele i zadania zgodnie ze swoimi statutami.

Rekreacja

Walory przyrodnicze Gminy Gręboszów są ważnym elementem rozwoju takich form turystyki jak: wędkarstwo, wędrowki piesze i rowerowe, jeździectwo czy fotografia plenerowa. Istniejące walory gminy kwalifikują ją do celów penetracyjnych. Dla tych celów właśnie, kapitalne znaczenie posiadają przebiegające przez teren gminy szlaki turystyczne m.in. szlak drewnianego budownictwa regionalnego. Dla celów wędkarskich wykorzystywane są liczne stawy wyrobiska. W szczególności znakomite warunki przyrodnicze, z dużym udziałem łąk i pastwisk, zmienność krajobrazu i otwartość przestrzenna głównych jednostek krajobrazowo – morfologicznych, sprzyjają rozwojowi jeździectwa. Na terenie gminy brak jest typowych obiektów infrastruktury turystycznej (całkowity brak bazy hotelowej i żywieniowej) a więc jak by na wstępie, agroturystyka posiada potencjalnie najlepsze możliwości do rozwoju. Możliwe,

zdaje się również, podjęcie organizowania wsi letniskowych przez wykorzystanie pustostanów i domów tzw. „letnich” oraz przygotowanie niezbędnej infrastruktury turystycznej np. pola namiotowe, oznakowane ścieżki rowerowe itp.

2.5. GOSPODARKA I RYNEK PRACY

Gospodarka

Tabela 10 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON

Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON			
	2018	2019	2020
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11	10	9
Przemysł i budownictwo	46	56	64
Pozostała działalność	103	106	106
OGÓŁEM	160	172	179
W tym:			
Nowo zarejestrowane	24	20	15
Wyrejestrowane	5	3	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Tabela 11 Rodzaje przeważającej działalności w gminie Gręboszów w latach 2018-2020

Rodzaje przeważającej działalności w gminie Gręboszów w latach 2018-2020			
	2018	2019	2020
Budownictwo	31	28	22
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle	28	28	29
Przetwórstwo przemysłowe	11	10	16
Transport i gospodarka magazynowa	9	10	9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	9	8	9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	8	8	7
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	2	2	4

Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	2	2	2
Dostawa wody i gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1	2	1
Informacja i komunikacja	1	1	1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1	1	1
Pozostała działalność	6	7	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Rynek pracy

W gminie Gręboszów na 1000 mieszkańców pracuje 88 osób . Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Gręboszów 76 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 29 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi - 47. 64,0% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Gręboszów pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 11,8% w przemyśle i budownictwie, a 7,3% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 0,7% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości). W 2020 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Gręboszów wynosiło 4 425,26 PLN, co odpowiada 80.10% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

Tabela 12 Pracujący według innego podziału niż PKD w gminie Gręboszów w latach 2017-2020

PRACUJĄCY WEDŁUG PŁCI				
	2017	2018	2019	2020
ogółem	231	246	267	293
mężczyźni	125	133	TAJEMNICA STATYSTYCZNA	
kobiety	106	113		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych.

Na podstawie danych powyżej można zauważyć, że liczba osób pracujących z roku na rok wzrasta. Większą ilość osób pracujących stanowią mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w gminie Gręboszów wynosiło w 2020 roku 7,0% (9,8% wśród kobiet i 4,6% wśród mężczyzn).

Tabela 13 Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowego w gminie (zestawienie procentowe)

Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowego w gminie (zestawienie procentowe)			
	2018	2019	2020
Gmina Gręboszów	6,9%	7,1%	7%
Województwo Małopolskie	4,7%	4,1%	5,3%
Polska	5,8%	5,2%	6,%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowego w gminie Gręboszów jest wyższa niż w województwie Małopolskim lub w całej Polsce i waha się w granicach od 1% do 3%.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2019 r. w PUP w Dąbrowie Tarnowskiej zarejestrowane były 2403 osoby bezrobotne, w tym 2001 tj. 83,3 % ogółu to osoby bez prawa do zasiłku, a 402 (16,7 % ogółu) – z prawem do zasiłku. Zdecydowaną większość zarejestrowanych stanowią osoby, które pracowały przed uzyskaniem statusu bezrobotnego, bo 2071 czyli 86,2 % ogółu bezrobotnych. Natomiast osób, które dotychczas nie pracowały było 332 tj. 13,8 % bezrobotnych. W ewidencji bezrobotnych pozostawały 84 (3,5%) osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Tabela 14 Poziom i struktura bezrobocia w podziale na gminy – stan na dzień 30 czerwca 2019r.

Nazwa Gminy	Bezrobotni		Bezrobotni z prawem do zasiłku		Bezrobotni bez prawa do zasiłku		Osoby w okresie do 12 m-cy od dnia ukończenia nauki	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Bolesław	62	35	6	3	56	32	7	6
Dąbrowa T. m.	440	259	87	46	353	213	19	13
Dąbrowa T. gm.	417	257	82	47	335	210	11	8
Gręboszów	97	63	17	6	80	57	6	5
Mędrzechów	173	111	19	11	154	100	5	5
Olesno	305	173	44	19	261	154	2	2
Radgoszcz	285	165	44	23	241	142	9	5
Szczucin miasto	165	121	29	21	136	100	6	5
Szczucin gm.	459	271	74	35	385	236	15	12
OGÓŁEM	2 403	1 455	402	211	2 001	1 244	80	61

Źródło :Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Tarnowskiej.

W ogólnej liczbie zarejestrowanych udział w poszczególnych samorządach jest różny. Według stanu na dzień 30 czerwca 2019 r. najwięcej zarejestrowanych osób bezrobotnych pochodzi z terenów miasta i gminy Dąbrowa Tarnowska – 857 (35,7 %) oraz miasta i gminy Szczucin – 624 osoby (26,0 % ogółu bezrobotnych). Najmniej zaś gminy: Bolesław – 62 osoby (2,6%) oraz Gręboszów – 97 osób (4,0% ogółu bezrobotnych).

Tabela 15 Dynamika bezrobocia w poszczególnych samorządach Powiatu Dąbrowskiego

Nazwa Gminy	czerwiec 2018	czerwiec 2019	Wzrost/spadek w porównaniu do czerwca 2018	Dynamika czerwiec 2018 = 100%
Bolesław	64	62	-2	96,9 %
Dąbrowa T. m.	461	440	-21	95,4 %
Dąbrowa T. gm.	423	417	-6	98,6 %
Gręboszów	83	97	14	116,9 %
Mędrzechów	170	173	3	101,8 %
Olesno	343	305	-38	88,9 %
Radgoszcz	305	285	-20	93,4 %
Szczucin miasto	168	165	-3	98,2 %
Szczucin gmina	499	459	-40	92,0 %

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Tarnowskiej.

Analizując dynamikę bezrobocia w poszczególnych samorządach powiatu dąbrowskiego w stosunku do poprzedniego roku wzrost bezrobocia odnotowano na terenie dwóch gmin: gminy Gręboszów (wzrost o 16,9%) oraz gminy Mędrzechów (wzrost o 1,8%). W pozostałych gminach nastąpiły spadki, przy czym największe miały miejsce na terenie gminy Olesno (spadek o 11,1%) oraz gminy Szczucin (spadek o 8,0%). Powyższa tabela szczegółowo przedstawia dynamikę liczby zarejestrowanych bezrobotnych w poszczególnych gminach w odniesieniu do poprzedniego roku.

Tabela 16 Wykaz osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy z podziałem na gminy – stan na dzień 30 czerwca 2019r.

Nazwa Gminy	do 30 roku życia	w tym do 25 roku życia	długotrwale bezrobotne	powyżej 50 roku życia	korzystające ze świadczeń pomocy społecznej	posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia
Bolesław	23	14	31	11	0	14
Dąbrowa T. miasto	140	60	243	89	6	112
Dąbrowa T. gmina	160	81	234	70	5	132
Gręboszów	47	18	54	22	0	29
Mędrzechów	67	31	97	36	3	60
Olesno	123	59	184	52	3	78
Radgoszcz	120	66	166	49	3	80
Szczucin miasto	52	23	93	24	2	57
Szczucin gmina	174	88	281	88	7	128
OGÓŁEM	906	440	1 383	441	29	690

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pacy w Dąbrowie Tarnowskiej.

W czerwcu 2019r. w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowane były 906 osób bezrobotnych do 30 roku życia, 441 osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia oraz 1383 długotrwale bezrobotnych. Osoby te określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jako „będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy”, stanowiły odpowiednio 37,7%, 18,4% oraz 57,6% w stosunku do bezrobotnych ogółem. Występuje duży odsetek kobiet wśród osób bezrobotnych, które: posiadają co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (85,2%), są bez doświadczenia zawodowego (71,0%), dotychczas w ogóle nie pracowały (67,2%) lub zamieszkałych na wsi w tym posiadający gospodarstwo rolne (63,3%).

Tabela 17 Bezrobocie na terenie gminy Gręboszów w latach 2017-2020

BEZROBOCIE				
	2017	2018	2019	2020
Bezrobotni zarejestrowani wg płci				
ogółem	108	94	95	94
mężczyźni	49	33	36	33
kobiety	59	61	59	61
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym				
ogółem	4,9 %	4,3 %	4,4 %	4,5 %

mężczyźni	4,1 %	2,8 %	3,1 %	2,9 %
kobiety	5,7 %	6,0 %	6,0 %	6,3 %

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych.

Bezrobocie wśród osób zarejestrowanych w gminie Gręboszów, zgodnie z danymi ma tendencję spadkową wśród mężczyzn. Natomiast w przypadku kobiet poziom cały czas się utrzymuje. Ogólny procent bezrobocia w liczbie ludności w wieku produkcyjnym jest nie duży – nie przekracza 5 % w ogólnej liczbie osób.

2.6. ŚRODOWISKO i OCHRONA ZABYTKÓW

Jakość powietrza

Zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2018 r., poz. 799, ze zm.), Państwowy Monitoring Środowiska stanowi systemem pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w otaczającym powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. Roczna ocena jakości powietrza pozwala uzyskać informacje na temat stężeń: dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, tlenku węgla, benzenu, pyłu zawieszonego PM_{2,5}, pyłu zawieszonego PM₁₀, benzo(a)pirenu, arsenu, kadmu, niklu, ołowiu i ozonu. Uzyskane informacje umożliwiają sklasyfikowanie strefy w oparciu o przyjęte kryteria, ustanowione ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin, tj. poziomy dopuszczalne dla niektórych substancji w powietrzu, poziomy docelowe, poziomy celów długoterminowych dla ozonu, poziomy alarmowe oraz poziomy informowania dla niektórych substancji w powietrzu (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu, (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031). Wynikiem oceny dla wszystkich substancji podlegających ocenie na terenie strefy jest zaliczenie strefy do jednej z poniżej wymienionych klas:

- klasa A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych albo poziomów docelowych,
- klasa B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych, powiększonych o margines tolerancji,
- klasa C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne, powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony –

poziomy dopuszczalne albo przekraczają poziomy docelowe. W przypadku poziomów celów długoterminowych dla ozonu przyjęto następujące oznaczenie klas:

- klasa D1 – jeżeli stężenia ozonu nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- klasa D2 – jeżeli stężenia ozonu przekraczają poziom celu długoterminowego.

W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa małopolskiego wyznaczono 3 strefy:

- Aglomeracja Krakowska,
- Miasto Tarnów,
- Strefa małopolska, do której należy gmina Gręboszów.

Wyniki klasyfikacji jakości powietrza wynikające z Oceny jakości powietrza w województwie małopolskim w 2017 roku z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzkiego oraz ochrony roślin, dla strefy małopolskiej przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 18 Wynikowe klasy dla strefy opolskim w województwie małopolskim dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2017 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych

Nazwa strefy i kod	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona zdrowia ludzi											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5
Strefa małopolska PL1203	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	C

Źródło: Opracowanie własne na podstawie oceny jakości powietrza w województwie małopolskim w 2017 roku.

Wynik oceny strefy małopolskiej za rok 2017, w której położona jest gmina Gręboszów wskazuje, że dotrzymane są poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe substancji w powietrzu (klasa A) ustanowione ze względu na ochronę zdrowia dla następujących zanieczyszczeń:

- dwutlenku siarki,
- dwutlenku azotu,
- ołowiu,
- benzeny,
- tlenku węgla,
- arsenu,
- kadmu,
- ozonu,
- niklu.

Roczna ocena jakości powietrza w województwie małopolskim, dla strefy małopolskiej wskazała, iż przekroczone zostały dopuszczalne poziomy dla: pyłu PM₁₀, pyłu PM_{2.5}, benzo(a)pirenu. Stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy małopolskiej ze względu na ochronę roślin w roku 2017, nie zostały przekroczone.

Na terenie Gminy Gręboszów występujące zanieczyszczenia powietrza, spowodowane są głównie przez przewagę węgla, jako paliwa do ogrzewania budynków mieszkalnych. W sektorze mieszkaniowym najwięcej energii pochodzi z paliw stałych. Węgiel i drewno (kolejno ok. 64% i 28%) są paliwami, które podczas spalania emitują znaczne ilości pyłów w porównaniu do innych, dostępnych paliw. Niska emisja jest źródłem takich zanieczyszczeń jak dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, pył, sadza, a więc typowych zanieczyszczeń powstających podczas spalania paliw stałych i gazowych. W przypadku emisji bytowej, związanej z mieszkalnictwem zanieczyszczenia uwalniane na niedużej wysokości często pozostają i kumulują się w otoczeniu źródła emisji. Położenie gminy Gręboszów powoduje okresowo słabe ruchy mas powietrza i dodatkowo utrudnia rozpraszanie zanieczyszczeń w atmosferze. Ponadto na terenie Gminy zlokalizowane są jednostki produkcyjne i usługowe, które również są źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza.

W Gminie Gręboszów można korzystać z rządowego program Czyste Powietrze, który zmierza do poprawy jakości powietrza oraz zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych. Beneficjenci aplikują o dotację, w ramach której pozyskują środki na wymianę starych pieców na nowoczesne źródła ciepła, o najwyższych normach. Program przewiduje dofinansowanie zakupu i montażu kotłów gazowych kondensacyjnych, kotłów olejowych, ogrzewania elektrycznego, pieców na paliwo stałe spełniające określone wymagania czy pomp ciepła. Pozyskać można również środki na przeprowadzenie niezbędnych prac termomodernizacyjnych budynku czy instalację OZE.

Gmina Gręboszów jest objęta programem ochrony powietrza dla województwa małopolskiego, który został przyjęty Uchwałą Nr XXV/373/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 28 września 2020 roku. W programie zawarte zostały konkretne działania mające wpływ na poprawę jakości powietrza w regionie dla każdego szczebla samorządów lokalnych. Program określa również planowane do osiągnięcia efekty m.in. osiągnięcie w Małopolsce dopuszczalnych poziomów stężeń pyłu PM₁₀ i pyłu PM_{2,5} do roku 2023 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz dopuszczalnego dwutlenku azotu do roku 2026. Dodatkowo jako integralna część Programu utworzony został Plan działań krótkoterminowych,

w którym zawarte są działania i procedura informowania o wysokich stężeniach zanieczyszczeń w powietrzu.

Zagrożenia hałasem

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112). Zgodnie z definicją określoną w ustawie Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2021 r. poz. 1973 ze zm.), hałas to dźwięki o częstotliwości od 16 do 16 000 Hz. Hałas jest jednym z poważniejszych zagrożeń wpływających na stan zdrowia człowieka i jego otoczenia. Jego nadmierny poziom może wywołać niekorzystne zmiany w organizmie człowieka, m.in. zaburzenia snu i wypoczynku, wpływa niekorzystnie na układ nerwowy, utrudnia pracę i naukę, zwiększa podatność na choroby psychiczne.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego LAeq i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość LAeq < 52 dB,
- średnia uciążliwość 52 dB < LAeq < 62 dB,
- duża uciążliwość 63 dB < LAeq < 70 dB,
- bardzo duża uciążliwość LAeq > 70 dB.

Źródła hałasu możemy podzielić w następujący sposób:

- 1) Hałas komunikacyjny, który ma dominujący wpływ na klimat akustyczny środowiska. Czynniki wpływające na poziom hałasu komunikacyjnego to: natężenie i płynność ruchu, udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, jego prędkość, położenie dróg oraz rodzaj nawierzchni, ukształtowanie terenu, przez który przebiega trasa komunikacyjna, charakter obudowy trasy i rodzaj sąsiadującej z trasą zabudowy. Hałas ten koncentruje się wzdłuż szlaków komunikacyjnych, ma więc charakter liniowy. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45 do 56 dB. W ostatnich latach Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie nie prowadził pomiarów dotyczących poziomu hałasu na terenie gminy Gręboszów. Klimat akustyczny gminy Gręboszów kształtuje przede wszystkim komunikacja drogowa. Najistotniejszym źródłem emisji hałasu jest komunikacja samochodowa, głównie na

drodze wojewódzkiej nr 973 i w mniejszym stopniu na drogach powiatowych i lokalnych. Z uwagi na wzrastającą liczbę pojazdów i zwiększające się natężenie ich ruchu można przyjąć, iż na terenie gminy utrzymuje się tendencja wzrostowa natężenia hałasu związanego z ruchem kołowym. Przyczyną uciążliwości jest także zła jakość nawierzchni dróg. Dodatkowo ruch samochodowy jest źródłem wibracji, odczuwalnych w budynkach w bezpośrednim sąsiedztwie drogi. W 2015 r. przeprowadzono pomiary dróg krajowych i wojewódzkich Generalnego Pomiaru Ruchu Drogowego. Generalny pomiar ruchu posłużyć może pośrednio do oceny narażenia na hałas ze źródeł komunikacyjnych na danym obszarze. Pomiary przeprowadzane są co 5 lat. W poniższej tabeli przedstawiono informacje na temat zbadanego ruchu kołowego. Pomiary te mogą w sposób pośredni przybliżyć oddziaływanie hałasu na teren gminy.

- 2) Hałas przemysłowy, którego poziomy kształtują się w sposób indywidualny dla każdego obiektu i zależą od zbioru maszyn i urządzeń hałasotwórczych, izolacyjności obudowy hal przemysłowych oraz prowadzonego procesu technologicznego. Na obszarze gminy Gręboszów hałas przemysłowy nie jest źródłem problemów, z uwagi na brak zakładów przemysłowych uciążliwych dla środowiska. Na terenie gminy Gręboszów występują niewielkie przedsiębiorstwa o charakterze przemysłowym, rolniczym, podmioty gospodarcze oferujące usługi, jednostki handlu detalicznego oraz osoby fizyczne. Działalność tych podmiotów gospodarczych kształtuje klimat akustyczny terenów bezpośrednio z nimi sąsiadujących. Na terenie przedmiotowej gminy Gręboszów na dzień sporządzania dokumentu brak jest podmiotów, które posiadałyby wydane decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu.

Gospodarowanie wodami

Wody powierzchniowe

Obszar Gminy położony jest w zlewni Wisły i Dunajca. Około 95% obszaru należy do zlewni Wisły, pozostałe do zlewni Dunajca (jest to obszar pomiędzy korytem Dunajca a drogą Bieniaszowice – Okręg – Ujście Jezuickie). Wisła stanowi naturalną północną, a ujściowy odcinek Dunajca zachodnią granicę Gminy. Wschodnimi krańcami Gminy płynie potok Zyblikiewicza. Poza tym sieć rzeczna reprezentowana jest przez potoki i ciek, z których najdłuższe to:

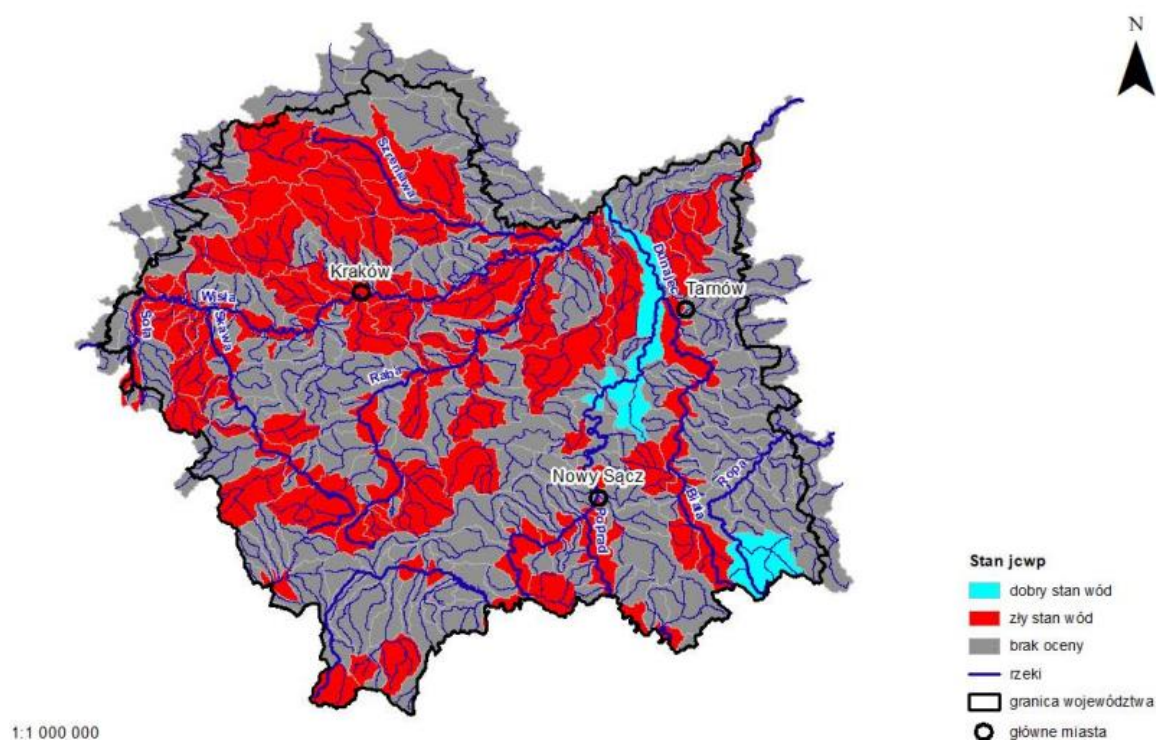
- Potok Borusowski płynący przez Lubiczko, Gręboszów, Wola Gręboszowską, skąd uchodził do Wisły, po powodzi w 1997 r. zmieniono bieg końcowego odcinka w Hubenicach, kierując jego wody do potoku Hubenickiego,
- Potok Hubenicki płynie spod Otfinowa w kierunku północnym i północno-zachodnim, a w Hubenicach uchodzi do Wisły. Płynące ciek i potoki częściowo wykorzystują starorzecza Wisły i Dunajca, częściowo zaś płyną jako rowy odwadniające w sztucznie wykopanych korytach. Wody stojące to głównie małe zbiorniki wodne. Nieliczne z nich są naturalne w obrębie najmłodszych starorzeczy większości przepływowe, odwadniane przez płynące ciek i. Zbiorniki te w czasie większych opadów powiększają swoją powierzchnię, jednakże generalnie powierzchnie ich ulegają sukcesywnemu zmniejszeniu w skutek postępującego procesu eutrofizacji. W wielu miejscowościach występują niewielkie zbiorniki wyrobiskowe, a także sztuczne zbiorniki, wśród których są coraz bardziej zanikające stawy hodowlane.

Gmina Gręboszów znajduje się w obrębie następujących JCWP:

- Dunajec od zbiornika Czchów do ujścia RW20001921499,
- Wisła od Dunajca do Wisłoki RW20002121799,
- Wiślina RW20002621569,
- Kanał Zyblikiewicza RW20002621729.

Stan jednolitych części wód powierzchniowych na terenie województwa małopolskiego przedstawiono na poniższym rysunku.

Mapa 1 Stan jednolitych części wód powierzchniowych na terenie województwa małopolskiego w roku 2017

Źródło: WIOŚ, Kraków

W poniższej tabeli przedstawiono ocenę jednolitych części wód powierzchniowych płynących znajdujących się na terenie gminy Gręboszów, których monitoring prowadzono w ostatnich latach.

Tabela 19 Ocena JCWP na terenie gminy Gręboszów w roku 2016

Nazwa i kod JCWP	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan/ Potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan
Dunajec od zbiornika Czchów do ujścia RW20001921499	II	I	II	dobry	poniżej dobrego	zły
Kanał Zyblikiewicza RW20002621729	III	II	I	umiarkowany	-	zły

Źródło: Opracowanie na podstawie WIOŚ, Kraków.

Stan jednolitych części wód powierzchniowych na terenie gminy Gręboszów oceniono jako zły.

Tabela 20 Wyznaczone cele środowiskowe dla JCWP na terenie gminy Gręboszów

Nazwa i kod JCWP	Cel środowiskowy	Ryzyko osiągnięcia celów środowiskowych
Dunajec od zbiornika Czchów do ujścia RW20001921499	dobry stan ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieką istotnego – Dunajec od ujścia do Zbiornika Czchów, dobry stan chemiczny	Zagrożona
Wisła od Dunajca do Wisłoki RW20002121799	dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieką istotnego – Wisła od Wisłoki do Dunajca, dobry stan chemiczny	Zagrożona
Wiślina RW20002621569	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	Zagrożona
Kanał Zyblikiewicza RW20002621729	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	Niezagrożona

Źródło: Opracowanie własne na podstawie planu zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

Wody podziemne

Rejon gminy Gręboszów, ze względu na zasoby wód, klasyfikowany jest jako obszar o deficycie wód podziemnych. Brak tu Głównych Zbiorników Wód Podziemnych uwzględnianych na mapie GZWP, a poziom wodonośny o znaczeniu użytkowym związany z osadami czwartorzędowymi, tworzą wody płytkiego krążenia.

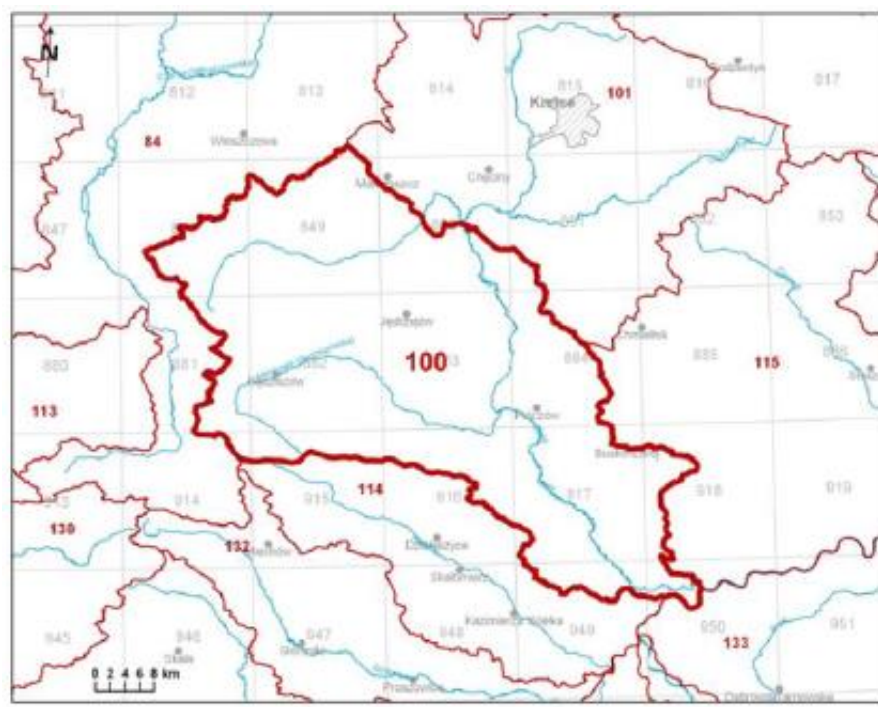
Gmina Gręboszów występuje w obrębie Jednolitych Części Wód Podziemnych nr 100, 114, 133 i 150 (na podstawie nowego podziału obszaru Polski na 172 części wód podziemnych).

Tabela 21 Charakterystyka JCWPd nr 100

Powierzchnia	Dorzecze	Liczba pięter wodonośnych
2 221,5	Wisły	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Państwowej Służby Hydrogeologicznej.

Mapa 2 Lokalizacja JCWPd nr 100

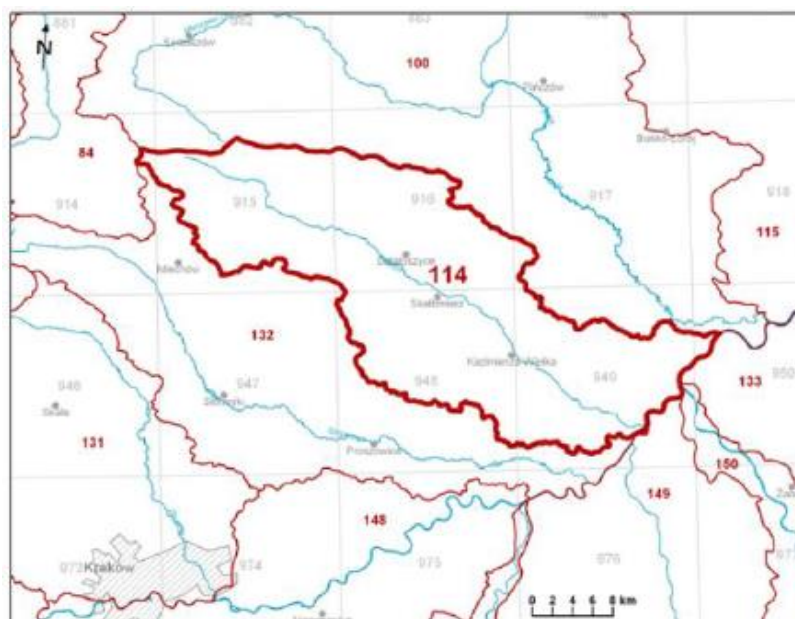
Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna.

Tabela 22 Charakterystyka JCWPd nr 114

Powierzchnia	Dorzecze	Liczba pięter wodonośnych
792,1	Wisły	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Państwowej Służby Hydrogeologicznej.

Mapa Lokalizacja JCWPd nr 114

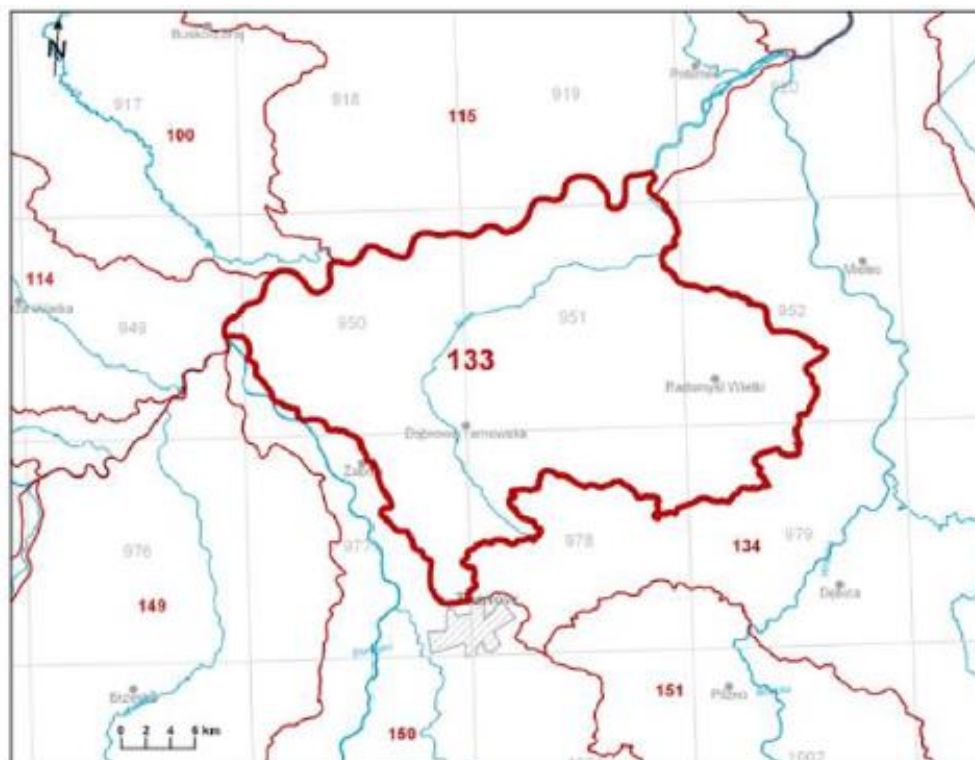
Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna.

Tabela 23 Charakterystyka JCWPd nr 133

Powierzchnia	Dorzecze	Liczba pięter wodonośnych
896,5	Wisły	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Państwowej Służby Hydrogeologicznej.

Mapa 3 Lokalizacja JCWPd nr 133

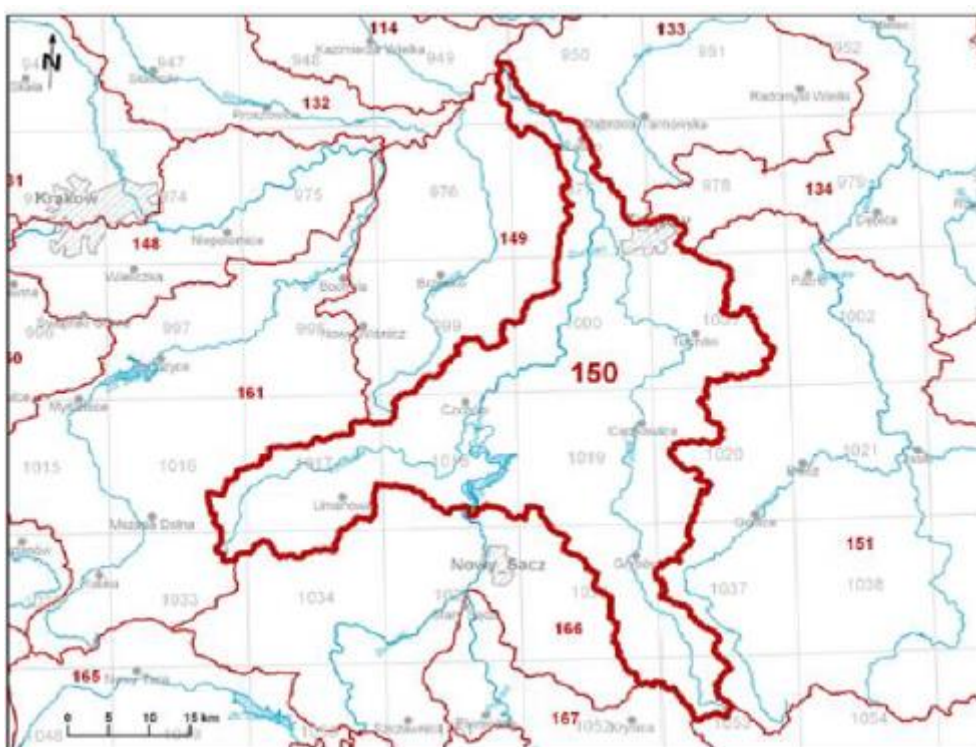
Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna.

Tabela 24 Charakterystyka JCWPd nr 150

Powierzchnia	Dorzecze	Liczba pięter wodonośnych
2 042,3	Wisły	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Państwowej Służby Hydrogeologicznej.

Mapa 4 Lokalizacja JCWPd nr 150

Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna.

Na szczeblu krajowym monitoringiem wód podziemnych zajmuje się Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, natomiast na szczeblu regionalnym Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, uzupełniając pomiary prowadzone w skali kraju.

Podstawę oceny stanowi rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 85). Klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć klas jakości wód podziemnych:

- Klasa I – wody bardzo dobrej jakości, w których:
 - a) wartości elementów fizykochemicznych są kształtowane wyłącznie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych i mieszczą się w zakresie wartości stężeń charakterystycznych dla badanych wód podziemnych (tła hydrogeochemicznego),
 - b) wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka.
- Klasa II – wody dobrej jakości, w których:
 - a) wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych,

b) wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo jest to wpływ bardzo słaby.

- Klasa III – wody zadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka.
- Klasa IV – wody niezadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka.
- Klasa V – wody złej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych potwierdzają znaczący wpływ działalności człowieka.

W ostatnich latach na terenie gminy Gręboszów nie prowadzono pomiarów jakości wód podziemnych. Wody podziemne występujące w użytkowych poziomach wodonośnych gminy Gręboszów, mimo iż są ujmowane dla zaopatrzenia ludności w wodę do picia, nie są objęte systematycznymi badaniami, które pozwalałyby oceniać na bieżąco ich jakość i obserwować zachodzące zmiany. W poniższej tabeli przedstawiono wyniki pomiarów w punkcie zlokalizowanym najbliżej gminy Gręboszów.

Tabela 25 Ocena jednolitych części wód podziemnych w punkcie pomiarowym zlokalizowanym najbliżej gminy Gręboszów

Nr JCWPd	Klasa surowa 2016	Stan JCWPd	Cel środowiskowy	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych
100	III	DOBRY	dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy	Niezagrożona
114 Cisia Wola (gmina Książ Wielki)	III	DOBRY	dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy	Niezagrożona
133 Lubasz (gmina Szczucin)	III	DOBRY	dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy	Niezagrożona
150 Jodłówka Tuchowska (gmina Szczucin)	III	DOBRY	dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy	Niezagrożona

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z WIOŚ Kraków.

Analizując powyższą tabelę można założyć, iż stan JCWPd na terenie gminy Gręboszów jest dobry.

Gospodarka wodno-ściekowa

Sieć wodociągowa na terenie gminy Gręboszów jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Łącznie z sieci wodociągowej na terenie gminy korzysta 69,7 % mieszkańców.

Charakterystyka sieci wodociągowej została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 26 Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Gręboszów (stan na 31.12.2020r.)

Wskaźnik	Jednostka	Wartość
Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	80,1
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	827
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	68,9
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	2 366
% ludności korzystający z instalacji	%	71,4
Zużycie wody na jednego mieszkańca	m ³	20,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych.

Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Dąbrowie Tarnowskiej Sp. z o.o. oraz Stacja Uzdatniania Wody w Mędrzechowie, dostawcy wody do odbiorców w Gminie Gręboszów, nie posiadają na tym terenie urządzeń i maszyn zużywających energię elektryczną (do celów technologicznych).

Gmina Gręboszów nie posiada sieci kanalizacji sanitarnej. Ścieki z ogółu domostw odprowadzane są do tzw. zbiorników bezodpływowych. Ponieważ ścieki z większości gospodarstw niepoddawane są dalszej utylizacji, następuje ich wywóz w sposób zorganizowany, do oczyszczalni ścieków w Dąbrowie Tarnowskiej oraz do stacji zlewnej w Niedomicach podłączonej do oczyszczalni ścieków w Tarnowie.

W roku 2016 na terenie gminy funkcjonowało 639 zbiorników bezodpływowych oraz 152 przydomowe oczyszczalnie ścieków. Brak skanalizowania gminy wynika głównie z jej typowo rolniczego charakteru, a więc zabudowy rozproszonej. Układ zabudowy uniemożliwia rozbudowę sieci kanalizacyjnej ze względów ekonomicznych.

Zasoby geologiczne

Podłoże gminy Gręboszów budują utwory miocenyjskie w postaci ilów krakowieckich, których spąg występuje na głębokości ok. 420 m. Powierzchnia utworów miocenyjskich jest zróżnicowana, pocięta rynnami powstałymi prawdopodobnie u schyłku trzeciorzędu. Mieściły się w nich koryta pra Wisły i Dunajca, w okresie poprzedzającym zlodowacenie krakowskie. Kopalne koryto doliny Wisły przebiega na południe od współczesnego na linii Szczurowa – Wietrzychowice – Gorzyce – Ćwików – Wola Wadowska. Generalnie Wisła przesuwając swoje koryto na północ spychana przez Dunajec, podcinając erozyjnie krawędź Wyżyny Śląsko - Małopolskiej. Rynny pra Wisły i Dunajca były wielokrotnie zasypywane i wypłukiwane. Nierównomierna powierzchnia pod czwartorzędowa determinuje zmienną miąższość osadów czwartorzędowych. W kopalnych rynnach koryt rzecznych osady te osiągają miąższość 15-20 m, a poza nimi 4-10 m. W spągu tych osadów w obrębie kopalnych rynien zalegają żwiry i piaski o miąższości 5-10 m. Przykrywają ją zwartą pokrywą mady rytmicznie warstwowane namułkami, piaskami pylastymi zailonami z domieszką humusu. W obrębie mad występują soczewki utworów organicznych (torfów i namułków). W podmokłych starorzeczach w stropie mad pojawiają się torfy i zamulki.

Gleby

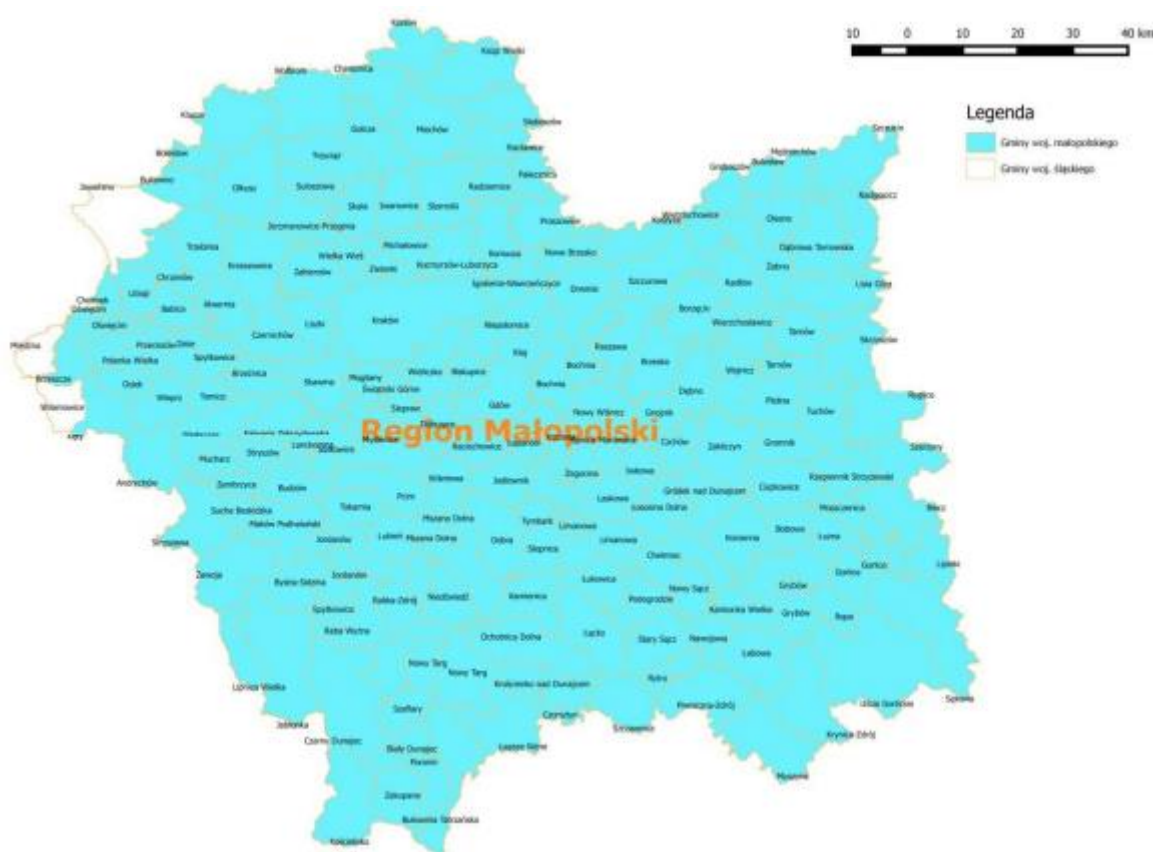
Teren gminy Gręboszów obfituje w obszary bardzo żyznych gleb, tzw. mad nadwiślańskich i naddunajceckich. Prawie cały obszar gminy pokrywają więc gleby I - III klasy bonitacyjnej. Najlepsze gleby, klasy I i II zalegają tereny wzdłuż Dunajca i Wisły. Lokalnie występują gleby IV klasy, powstałe na podłożu piasków. Ten typ gleb ciągnie się wąskim pasem od wsi Lubiczko przez wschodnią część Gręboszowa i Wolę Gręboszowską oraz zajmuje wschodnią część Woli Żelichowskiej i Zapasternicza. Niewielkie płaty gleb V i VI klasy leżą w strefie zalewowej w pobliżu Wisły. Natomiast, w obrębie nielicznych i nie zasypianych a odwodnionych starorzeczy, tej rzeki, spotyka się czarne ziemie. Wysoką wartością odznaczają się również gleby użytków zielonych, których 60% zakwalifikowano do I- III klasy. Ogólnie, gleby występujące na terenie gminy Gręboszów, charakteryzują się wysokimi walorami przydatności rolniczej. Wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej uwzględniający obok gleb, również przyrodnicze czynniki produkcji, jest bardzo wysoki i wynosi 102,1 pkt. dla gminy, przy średniej dla Polski 66,6 pkt.

Gospodarka odpadami

Podstawą prawną regulującą gospodarowanie odpadami na terenie województwa małopolskiego jest „Plan gospodarki odpadami dla województwa małopolskiego na lata 2016-2022”. Jest to jeden z elementów służących do osiągnięcia celów założonych w polityce ekologicznej państwa oraz wypełnienie wymogu ustawowego wyrażonego w ustawie o odpadach (t.j. Dz. U. 2018 r., poz. 21, ze zm.), która zniosła obowiązek opracowywania gminnych i powiatowych planów gospodarki odpadami.

Gmina Gręboszów należy do małopolskiego regionu gospodarowania odpadami komunalnymi w województwie małopolskim, co przedstawia poniższy rysunek.

Mapa 5 Region Małopolski gospodarki odpadami komunalnymi

Źródło: Plan gospodarki odpadami dla województwa małopolskiego na lata 2016-2022.

W skład Regionu Małopolskiego wchodzi wszystkie powiaty oraz gminy województwa małopolskiego oraz dodatkowo z województwa śląskiego powiat miasto Jaworzno, gmina Miedźna (powiat pszczyński), Wilamowice (powiat bielski).

Dla Regionu Małopolskiego określa się instalacje do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych:

Instalacje regionalne:

- Instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, ul. Komunalna 20A, 33-100 Tarnów,
- Instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, ul. Komunalna 29, 33-100 Tarnów.

Do w/w instalacji trafiają odebrane od właścicieli nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy Gręboszów zmieszane odpady komunalne.

Instalacje przewidziane do zastępczej obsługi regionu w przypadku gdy znajdująca się w nich instalacja uległa awarii lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn to: Sortownia zmieszanych odpadów komunalnych, ul. Czysta, 33-101 Tarnów.

Gmina posiada opracowany Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Gręboszów, który został przyjęty Uchwałą Nr XIX/174/2017 Rady Gminy Gręboszów z dnia 24 listopada 2017 roku.

W ramach opracowania dokumentu przeprowadzono inwentaryzację wyrobów azbestowych na terenie gminy Gręboszów.

Najwięcej obiektów, w konstrukcji których znajdują się materiały zawierające azbest znajduje się w miejscowości Ujście Jezuickie (90), następnie w miejscowości Wola Żelichowska (81) oraz w Gręboszowie (76).

Tabela 27 Zestawienie wyrobów zawierających azbest według struktury administracyjnej gminy Gręboszów

Miejscowość	Liczba obiektów	Powierzchnia [m ²]	Przewidywany ciężar [kg]
Bieniaszowice	31	5 420,30	59 623,30
Biskupice	14	3 459,91	28 059,00
Borusowa	44	7 866,13	86 527,40
Gręboszów	76	13 111,94	144 231,30
Hubenice	34	9 817,60	107 993,60
Karsy	52	10 631,74	116 949,10
Kozłów	29	6 373,66	70 110,30
Lubiczko	49	7 506,75	82 574,20

Okręg	21	4 150,90	45 659,90
Ujście Jezuickie	90	14 885,51	163 740,60
Wola Gręboszowska	61	11 503,07	126 533,80
Wola Żelichowska	81	13 053,33	143 586,60
Zapasternicze	32	5 029,00	55 319,00
Zawierzbie	18	3 635,76	39 993,40
Żelichów	53	8 693,30	95 626,30
RAZEM	685	125 138,89	1 376 527,80

Źródło: Opracowanie własne na podstawie programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Gręboszów.

Na terenie gminy Gręboszów nie występują składowiska odpadów komunalnych, ani przemysłowych dlatego też odebrane odpady są wywożone do RIPOK poza terenem Gminy. Odpady odbierane są w systemie workowym (odpady zbierane w sposób selektywny) oraz pojemnikowym (komunalne odpady zmieszane). Odpady zielone zbierane są także do worków, bądź są gromadzone w przydomowych kompostownikach.

Z posesji zamieszkałych odpady komunalne segregowane i niesegregowane (zmieszane) odbierane są jeden raz w miesiącu. Odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony odbierane są po ich wystawieniu przed posesję dwa razy w roku, w terminach określonych w harmonogramie odbioru odpadów. Odbiór w/w odpadów odbywa się w okresie wiosennym oraz jesiennym.

Ponadto na terenie gminy Gręboszów zorganizowano PUNKT SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW KOMUNALNYCH - (PSZOK) w magazynie byłej Gminnej Spółdzielni w Gręboszowie – czynny: od poniedziałku do piątku w godz. 8.00 do 15.00.

W PSZOK-u można składować odpady wielkogabarytowe (stare meble), zużyte opony, zużyte baterie, akumulatory, opakowania po środkach ochrony roślin i nawozach powstających w gospodarstwach domowych, opakowania i pozostałości farb, lakierów, rozpuszczalników, olejów odpadowych, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, żarówki i inne odpady nieobjęte pojemnikową zbiórką odpadów zmieszanych i segregowanych. Odbiór odpadów komunalnych jest bezpłatny, natomiast dostawa odbywa się na własny koszt.

Zasoby przyrodnicze

Flora

Obszar gminy Gręboszów cechuje się monotonną prawie płaską rzeźbą terenu o charakterze równinno – falisto - pagórkowatym. Na północnym-wschodzie teren gminy wznosi się na wysokość 170,7 m n.p.m. a 176,0 m n.p.m. sięgają pagórki na południowym - zachodzie gminy. Część północno – wschodnia gminy stanowi płaską terasę rzeczną Wisły i Dunajca, lekko opadającą w kierunku północno wschodnim. Niezliczona część starorzeczy wypełnionych wodą, rysuje przebieg dawnych szerokich meandrów koryta Wisły i wąskich Dunajca. Dominującą formą antropogeniczną w krajobrazie są wały przeciwpowodziowe Wisły i Dunajca. Korytom tych rzek towarzyszą po obu stronach wąskie listwy terasy łęgowej (zalewowej) wznoszącej się do 2 m np. lustra wody. Teren gminy jest praktycznie obszarem bezleśnym. W gminie Gręboszów grunty zadrzewione i zakrzewione zajmują obszar 295 ha, co stanowi ok. 0,65 ogólnej powierzchni gminy. Do zbiorowisk naturalnych panujących niegdyś w dolinie Wisły i Dunajca, zanim wkroczyło na te tereny osadnictwo oraz rolnictwo z hodowlą, zaliczane są nadrzeczne łęgi wierzbowo-topolowe oraz wikliny nadrzeczne, w bardziej podmokłych miejscach łęg olszowo-brzozowo-jesionowy, zaś w partiach wyższych i suchszych las dębowo-grabowy, który został całkowicie wycięty. Łęgi wierzbowo-topolowe zajmowały głębokie i żyzne gleby typu mad na terasach zalewowych Dunajca i Wisły. Są to siedliska żyzne, nasycone zasadową próchnicą i dobrze nawadniane wylewami rzek. Na ogół typ ten jest bardzo zniszczony i występuje w postaci niewielkich fragmentarycznie wyodrębnionych płatów. Odznacza się drzewostanem o małym zwarciu, złożonym głównie z topoli białej, wierzy białej i wierzy kruchej, których często spotykane tutaj pojedyncze okazy, świadczą o powszechnym w przeszłości występowaniu tego zespołu. Obecnie dominują tu wikliny. Są to pionierskie zbiorowiska zaroślowe wykształcające się na aluwiach rzecznych. Występują również jako zbiorowiska zastępcze lub otulinowe i degradacyjne łęgu wierzbowo-topolowego. Zbiorowisko to tworzy się również przy współudziale człowieka, jako sztuczne plantacje zakładane w celach produkcyjnych. Niższe warstwy roślinności stanowi roślinność zielna. Są to głównie pnącza jak: chmiel zwyczajny, winobluszcz, jeżyna popielica, żywokost lekarski. Występujące starorzecza opanowane są głównie przez roślinność zbiorowisk wodnych, zespoły szuwarowe oraz zarośla wierzbowe.

Na terenie gminy występują jeszcze endemiczne rośliny: storczyk plamisty, kruszczyk błotny, podkolan zielonawy, konwalia majowa, goździk kosmaty i centuria pospolita (głównie w pobliżu licznych oczek wodnych) oraz kępy macierzanki.

Fauna

Większość gatunków zwierząt zasiedlających teren gminy, to element zachodnioeuropejski przybyły tu u schyłku ostatniego zlodowacenia. Żyją tu m.in. sarna, zając szarak, kret. Dolinę Wisły zamieszkują zwierzęta żyjące w wodzie (ryby, żaby traszki, liczne bezkręgowce), żywiące się zwierzętami wodnymi, żerujące bezpośrednio z powierzchni toni wody (kaczki, grążyce, mewy, rybitwy).

Łąki, pastwiska i pola uprawne zdominowane są przez drobną zwierzynę łowną (zając szarak, bażant, kuropatwa) i drobne ptaki śpiewające gniazdujące na ziemi, w krzewach i na drzewach wolno stojących (skowronek polny, świergotek łąkowy, pliszka żółta). Zadrzewienia i zakrzewienia licznie zamieszkują ptaki gniazdujące na drzewach oraz ssaki owadożerne i gryzonie.

Korytarze ekologiczne

Korytarze ekologiczne charakteryzuje bogactwo siedlisk i nisz ekologicznych. Istotną cechą korytarzy jest ich szerokość, która dla rangi europejskiej powinna wynosić kilka kilometrów. Z tego względu cały obszar gminy mieści się w obrębie styku korytarzy doliny Wisły i Dunajca. Oś korytarza ekologicznego doliny Wisły (w większości teren międzywala) objęta została ochroną poprzez utworzenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Wisły.

Ochrona środowiska oraz zabytków

Na terenie gminy Gręboszów występują następujące formy ochrony przyrody:

- obszary chronionego krajobrazu,
- obszar Natura 2000.

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz

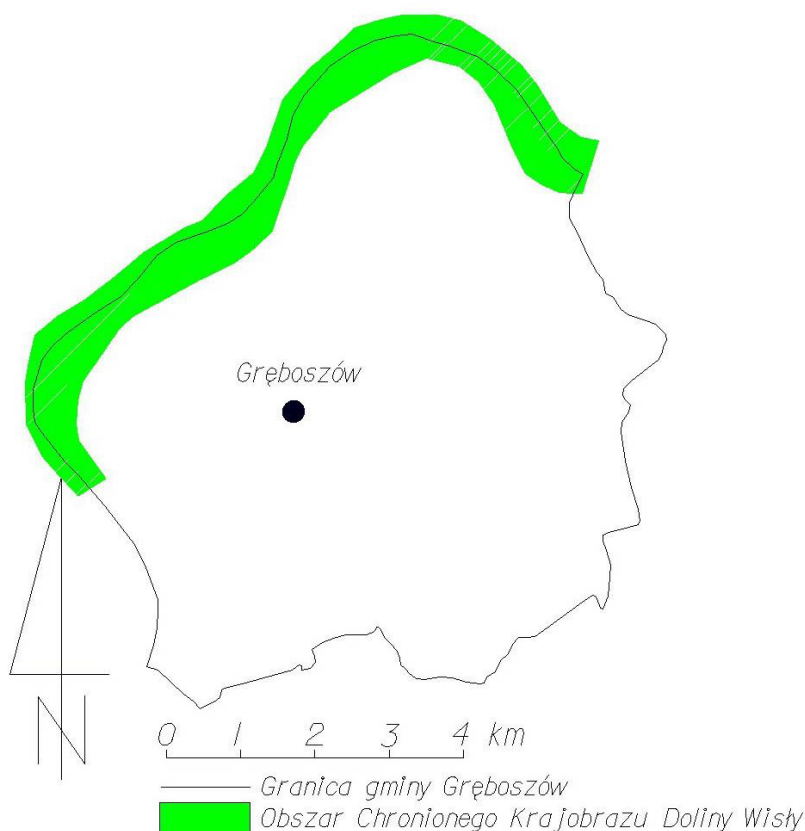
o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych

z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Wisły - powołany został dla zachowania naturalnego charakteru biegu Wisły i jej otoczenia jako ostoji ptactwa wodnego i błotnego oraz rzadkich roślinnych zbiorowisk nadwodnych, a także zachowania szczególnie ważnego, naturalnego ciągu korytarza ekologicznego Wisły, mającego znaczenie międzynarodowe. Występują tu ekosystemy leśne, właściwe dla terenów okresowo zalewanych, wodne oraz bagienne, a także

antropogeniczne (pola uprawne i łąki). Do najciekawszych zbiorowisk roślinnych należą liczne jeszcze na tym terenie płaty coraz rzadszych w Polsce łągów wierzbowo-topolowych. Cała dolina Wisły jest niezwykle atrakcyjna krajobrazowo, jest również ważnym terenem rekreacyjnym.

Mapa 6 Obszar chronionego krajobrazu w granicach gminy Gręboszów

Źródło: Program ochrony środowiska dla gminy Gręboszów na lata 2018-2023 z perspektywą do 2025r.

Obszar Natura 2000

Natura 2000 Obszar Siedliskowy Dolny Dunajec

Kod obszaru: PLH120085

Powierzchnia: 1293,9 ha

Obszar obejmuje rzeki:

- Dunajec - na odcinku od zapory w Czchowie do ujścia do Wisły,
- Siemiechówkę - od mostu na trasie Zakliczyn - Siemiechów do ujścia do Dunajca wraz z dopływem Brzozowianka od drugiego mostu w Brzozowej (w przysiółku Stępówka),
- Paleśniankę - od mostu na trasie Zakliczyn - Jastrzębia koło m. Bieśnik do ujścia,

- Białą Tarnowską - od miejscowości Izby (przy ujściu Dopływu spod Góry Czerteż) do ujścia do Dunajca wraz z dopływem - Szwedką od mostu na trasie Tuchów - Ryglice w m. Bistuszowa.

Zlewnia Dunajca jest ważną ostoją wielu cennych gatunków ryb. W Dunajcu, na odcinku od Czchowa do ujścia do Wisły, występuje 26 gatunków ryb należących do pięciu rodzin. Rybostan zdominowany jest przez ryby karpiowate: brzanę, klenia, jelca, świnkę i ukleję. Występują tu również głowacica, pstrąg potokowy, certa, szczupak, boleń, okoń, sandacz i jazgarz. Poniżej zbiornika w Czchowie zaznacza się wpływ zbiornika i w zespole typowo rzecznych gatunków ryb pojawiają się karpiowate gatunki jeziorne: leszcz, płoć i krąp oraz ryby okoniowate.

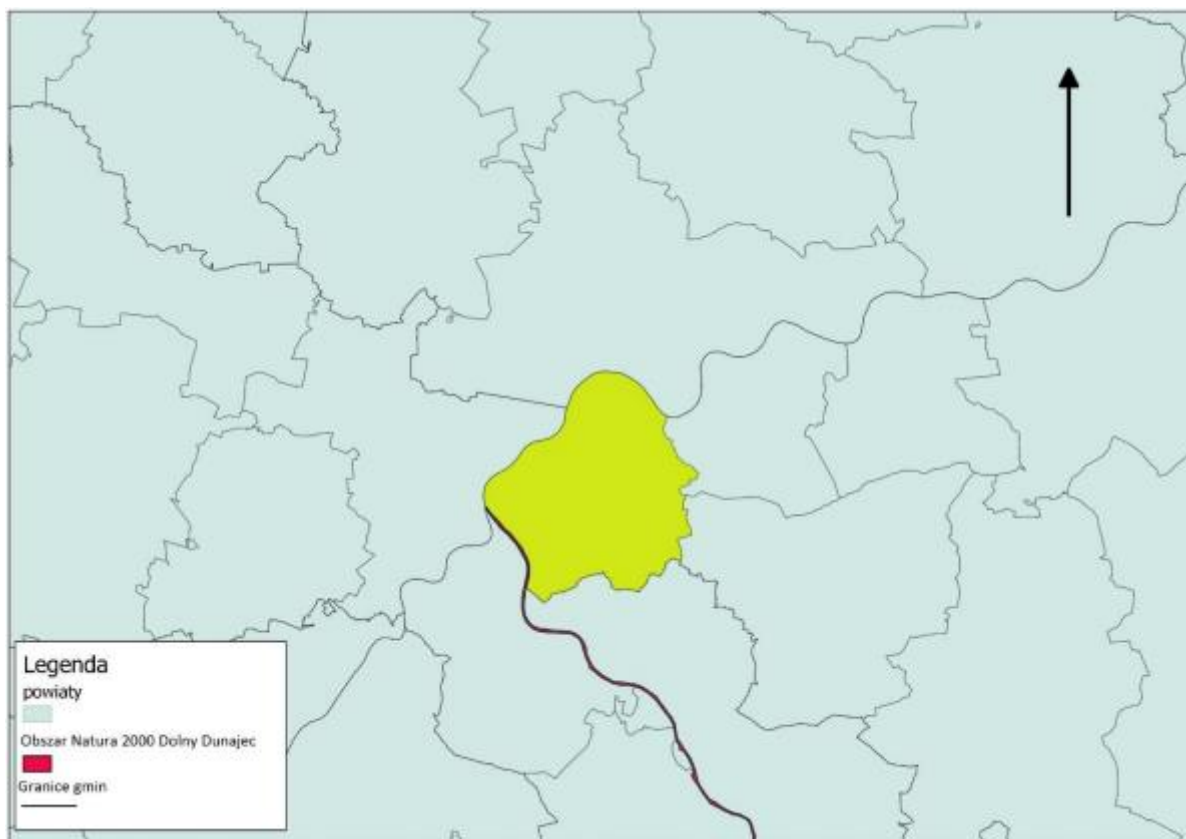
Z gatunków wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej stwierdzono tu występowanie wielu gatunków ryb, takich jak: minog strumieniowy, łosoś atlantycki, boleń, głowacz białopłetwy oraz ważne gatunki ryb nie wymienione w Załączniku II: piekielnica, brzana, brzana peloponeska, świnka, głowacz przegopłetwy, lipień, certa.

Do głównych zagrożeń obszaru należą:

- intensywna eksploatacja żwiru rzeczno powodująca zanikanie kamienistych tarłisk litofilnych gatunków ryb;
- realizacja programów ochrony przeciwpowodziowej, wynikających z nadmiernej zabudowy terenów zalewowych i polegających na szybkim odprowadzeniu wód powodziowych z obszaru zagrożonego,
- prace wykonywane w korycie rzeki, związane z zabudową hydrotechniczną (utrzymaniem i regulacją wód);
- rolnicze i przemysłowe zagospodarowanie terasy zalewowej jako „ziemi niczyjej”;
- zabudowa terenów zalewowych połączona z ubezpieczaniem i nadsypywaniem brzegów prowadząca do stopniowego zmniejszania szerokości koryta rzeczno,
- zanieczyszczenia obszarowe i punktowe (komunalne, small biznes);
- zaśmiecanie koryta rzeczno obcym materiałem skalnym (gruzem) użytym do ubezpieczania brzegów;
- zaburzenie naturalnego reżimu przepływów wód Dunajca związane z kaskadą zbiorników Rożnów - Czchów powodujące przesuszenie siedlisk nadbrzeżnych w dolinie rzeki;
- wycinka lasów łęgowych oraz inwazja obcych gatunków roślin;

- realizacja programów energetycznego wykorzystania wód (zarówno na istniejących jak i nowo budowanych przegrodach energetycznych) powodujący fragmentację rzeki oraz dużą śmiertelność ryb dostających się do turbin (np. plany budowy kaskady piętrzeń energetycznych).

Mapa 7 Lokalizacja Obszaru Natura 2000 – Dolny Dunajec na terenie gminy Gręboszów

Źródło: Program Ochrony Środowiska Powiatu Dąbrowskiego Na lata 2017 – 2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024.

Gmina graniczy z Nadnidziańskim Parkiem Krajobrazowym i jego otuliną oraz Nadnidziańskim Obszarem Chronionego Krajobrazu.

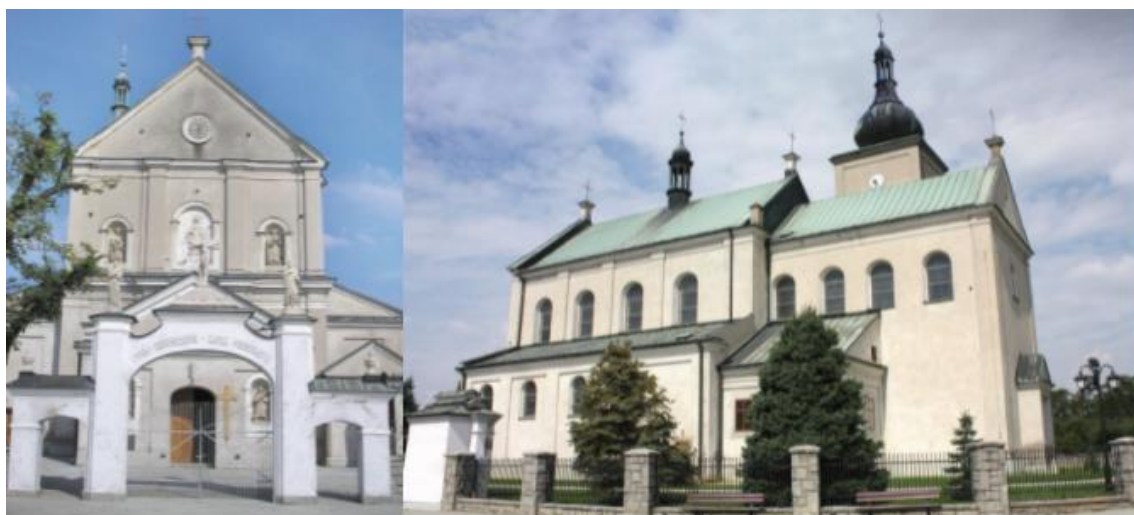
Ochrona zabytków

Na terenie gminy Gręboszów znajdują się następujące zabytki:

- **Kościół pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Gręboszowie** został zbudowany w 1650 r. z fundacji Franciszka Dębińskiego. Konsekrowany przez biskupa Mikołaja Oborskiego w 1675 r. W XIX w. był rozbudowywany w kilku etapach z fundacji Józefa i Zofii Załuskich. W 1915 r. kościół został uszkodzony w wyniku działań wojennych, spalone zostały dachy, hełm wieży

oraz częściowo wyposażenie wnętrza. Zniszczeniu uległa także fasada Kościoła pw. WNMP w Gręboszowie. Kościół odbudowano po zakończeniu działań wojennych. Kościół barokowy, zbudowany z cegły z użyciem kamienia, otynkowany. Trójnawowy, bazylikowy z krótkim prezbiterium, przy którym od północy znajduje się wieża i dawny skarbiec, a od południa zakrystia. Przy korpusie od zachodu kruchta. Na zewnątrz kościół o podziałach ramowych, nakryty dachami dwuspadowymi pulpitowymi, podbitymi blachą. Fasada zachodnia dwukondygnacyjowa, trójosiowa, rozczłonowana pilastrami i gzymsami, zwieńczona trójkątnym szczytem z okulusem, poniżej płaskorzeźba NMP oraz we wnękach rzeźby: św. Józefa i Joachima. Kruchta formą nawiązująca do fasad z rzeźbami św. Stanisława Kostki i Kazimierza z początku XX w. Wieża czterokondygnacyjowa, nakryta dachem kopułowym. Wnętrze nakryte sklepieniami kolebkowymi na gurtach, o spłaszczonym łuku, w nawach bocznych sklepienia krzyżowe. Ściany rozczłonkowane pilastrami, arkady międzynawowe zamknięte półkoliście. W wejściach trzy portale marmurowe, dwa z nich uszate, jeden z herbem Rawicz, trzeci z datą 1861. W oknach witraże wykonane po roku 1920 w krakowskiej firmie Żeleńskich. Pięć ołtarzy neobarokowych z drugiej połowy XIX wieku lub początku XX wieku. W ołtarzu głównym obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem w typie Matki Boskiej Śnieżnej.

Zdjęcie 1 Kościół p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Gręboszowie

Źródło: <https://greboszow.pl/zabytki.html>.

- **Kościół pod wezwaniem św. Zygmunta w Żelichowie** został zbudowany w Pleśnej koło Tarnowa w roku 1642. Po wybudowaniu tam kościoła murowanego został w 1938 roku przeniesiony do Żelichowa i po gruntownym remoncie pełni do dziś rolę kościoła

parafialnego. Pozyskaną budowlę dostawiono do istniejącej w tym miejscu murowanej dworskiej kaplicy. Jednonawowy z prezbiterium zamkniętym trójbocznie. Przy nawie od północy kaplica zamknięta trójbocznie, od południa kruchta a od zachodu przedsionek. Nad nawą wieżyczka na sygnaturkę z latarnią i stożkowym zwieńczeniem. Wnętrze nakryte stropami płaskimi. Portal do zakrystii z ozdobnym nadprożem, w którym data 1642, arkada do kaplicy profilowana, zamknięta półkoliście.

W ołtarzu głównym późnogotycki polityk z początku XVI w. W polu środkowym płaskorzeźbiona grupa Koronacji NMP przez Tróję Świętą, na skrzydłach płaskorzeźby, w predelli rzeźbione hermy. Po zamknięciu pierwszej pary skrzydeł osiem scen malowanych. Po zamknięciu drugiej pary skrzydeł cztery kwatery malowane. W kaplicy ołtarz rokokowy z drugiej połowy XVIII w. z obrazem św. Anny nauczającej Maryję z XIX/XX w. Ambona barokowa z XVIII w.

Zdjęcie 2 Kościół p.w. św. Zygmunta w Żelichowie

Źródło: <https://greboszow.pl/zabytki.html>.

➤ **Neorenesansowy Pałac w Borusowej**

Pałac wzniesiony w połowie XIX w. dla Adama Potockiego. Jest to mocno rozczłonkowana murowana i potynkowana, piętrowa budowla przykryta wielopołaciowymi dachami krytymi ceramiczną dachówką. Przy północno-wschodnim narożniku wzniesiono smukłą, kwadratową wieżę o stromym daszku namiotowym i wydatnie wysuniętych okapach. Urozmaicony plan bryły podkreślają odmienne zakomponowane elewacje dzielone wydatnymi pasami gzymsów, mieszczące prostokątne okna. Pośrodku fasady niewielki balkon, w narożu galeria o łukowo wykrojonych arkadach otoczona pełną balustradą. Pałac otacza park z połowy XIX w.

Zdjęcie 3 Pałac w Borusowej

Źródło: <https://greboszow.pl/zabytki.html>.

➤ **Kapliczka w Borusowej**

Urokliwie prezentuje się kapliczka w Borusowej, która została wystawiona przez Józefa Kawę w 1860 roku. We wnętrzu znajduje się barokowo-ludowy, pochodzący z połowy XIX wieku obraz Najświętszej Marii Panny. W latach 2020-2021 przeprowadzono znaczące prace konserwatorskie ołtarza.

Zdjęcie 4 Kapliczka w Borusowej

Źródło: <https://greboszow.pl/zabytki.html>.

➤ **Pomnik Grunwaldzki**

Wybudowany został z inicjatywy Jakuba Bojki ku czci 500-tnej rocznicy historycznego zwycięstwa oręża Polskiego pod wodzą króla Władysława Jagiełły nad Krzyżakami w 1410 roku pod Grunwaldem.

Zdjęcie 5 Pomnik Grunwaldzki

Źródło: <https://greboszow.pl/zabytki.html>.

2.7. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Infrastruktura drogowa w gminie obejmowała na 1 stycznia 2020 r. - 49,697 km dróg gminnych, w tym o nawierzchni:

- ✓ bitumicznej - 36,416 km,
- ✓ gruntowej umocnionej (kruszywem) - 10,819 km,
- ✓ gruntowej naturalnej - 2,469 km.

Powyższy stan na koniec roku nie uległ zmianie.

Prace wykonane w zakresie drogownictwa:

- ✓ modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w m. Wola Gręboszowska „Droga na Las”, dz. nr 569/1 (925 m),
- ✓ zimowe utrzymanie dróg gminnych i powiatowych,

- ✓ mechaniczne profilowanie dróg dojazdowych do gruntów rolnych w gminie – równiarka + walec (ok. 30 km),
- ✓ koszenie poboczy dróg gminnych (drugie),
- ✓ dostawa kostki brukowej na budowę chodnika w m. Gręboszów (298,08 m²),
- ✓ koszenie poboczy dróg gminnych (pierwsze), ok. 35 km,
- ✓ zakup kruszywa do naprawy dróg lokalnych w m. Borusowa (67,4 ton),
- ✓ zakup rur polietylenowych (18 mb) na przepusty pod zjazdami przy drodze nr 1303K w m. Wola Gręboszowska,
- ✓ wyrównanie koparko-spycharką dróg rolniczych w m. Wola Żelichowska (1,14 km),
- ✓ naprawa nawierzchni bitumicznych w m. Zapasternicze (150 kg masy na zimno).

Ponadto na terenie gminy infrastruktura drogowa będąca w zarządzie powiatu dąbrowskiego obejmowała 28,2 km dróg o nawierzchni bitumicznej, a w zarządzie województwa małopolskiego obejmowała 10,2 km o nawierzchni bitumicznej. Stan ten w ciągu roku nie zmienił się.

2.8. OBRAZ GMINY GRĘBOSZÓW WEDŁUG DANYCH GUS NA DZIEŃ 31.12.2019r.

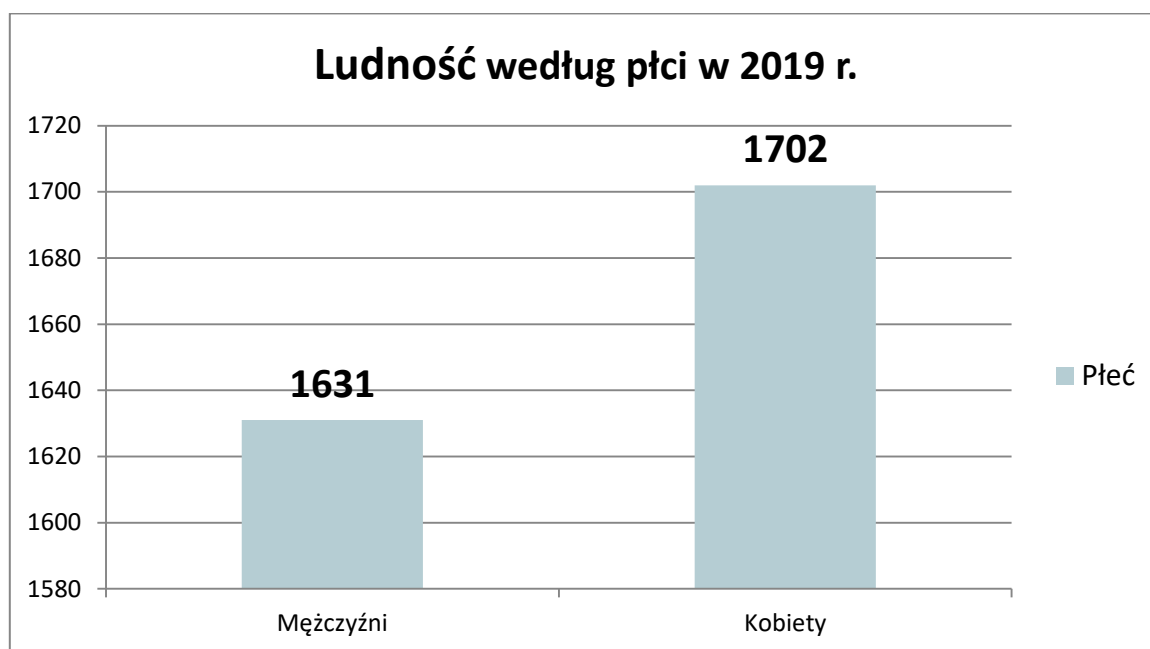
GINA GRĘBOSZÓW

2019	Liczba	miejsowości	15
		sołectw	15
	Powierzchnia w km ²		49

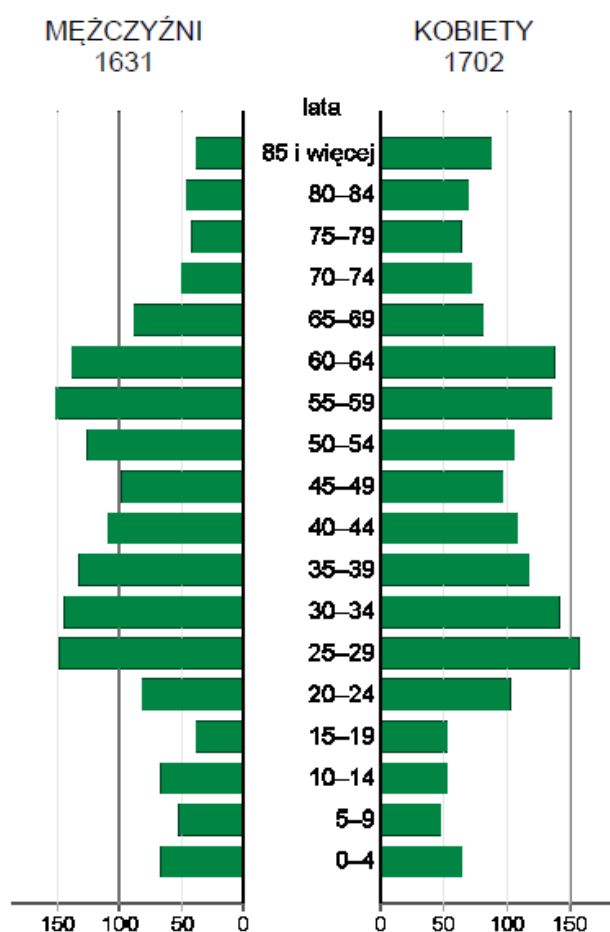
POWIAT DĄBROWSKI

Wybrane dane statystyczne	2017	2018	2019	Powiat 2019
Ludność	3 346	3 368	3 333	59 174
Ludność na 1 km ²	69	69	69	112
Kobiety na 100 mężczyzn	104	105	104	100
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	51,1	53,8	56,0	57,6
Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	3 216	3 377	3 572	4 330
Wydatki ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	2 952	3 442	3 463	4 196
Turystyczne obiekty noclegowe ^a	-	-	-	3
Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności	9	9	9	24
Pracujący ^b na 1000 ludności	69	73	80	110
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (w%)	4,9	4,3	4,4	6,3
Ludność – w % ogółu ludności – korzystająca z instalacji:	70,4	70,5	71,1	88,8
wodociągowej				
kanalizacyjnej				
gazowej	60,8	61,2	61,4	62,4
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	659	731	805	1 006

LUDNOŚĆ

Ludność według płci i grup wieku w 2019 r.

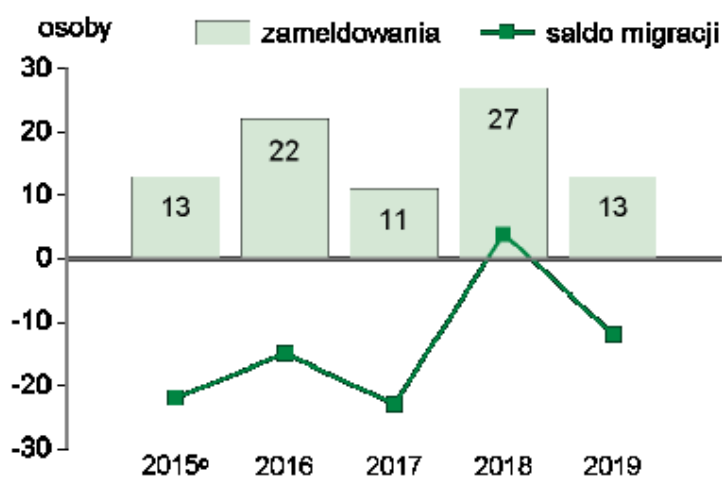
Wybrane dane demograficzne w 2019 r.	Powiat	Gmina	Powiat=100
Ludność	59 174	3 333	5,6
w tym kobiety	29 649	1 702	5,7
Urodzenia żywe	538	26	4,8
Zgony	588	35	6,0
Przyrost naturalny	-50	-9	-
Saldo migracji ogółem	-109	-12	-
Ludność w wieku: przedprodukcyjnym	10 509	413	3,9
wiekoprodukcyjnym	37 545	2 136	5,7
poprodukcyjnym	11 120	784	7,1

a Dane dotyczą obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Stan w dniu 31 lipca.

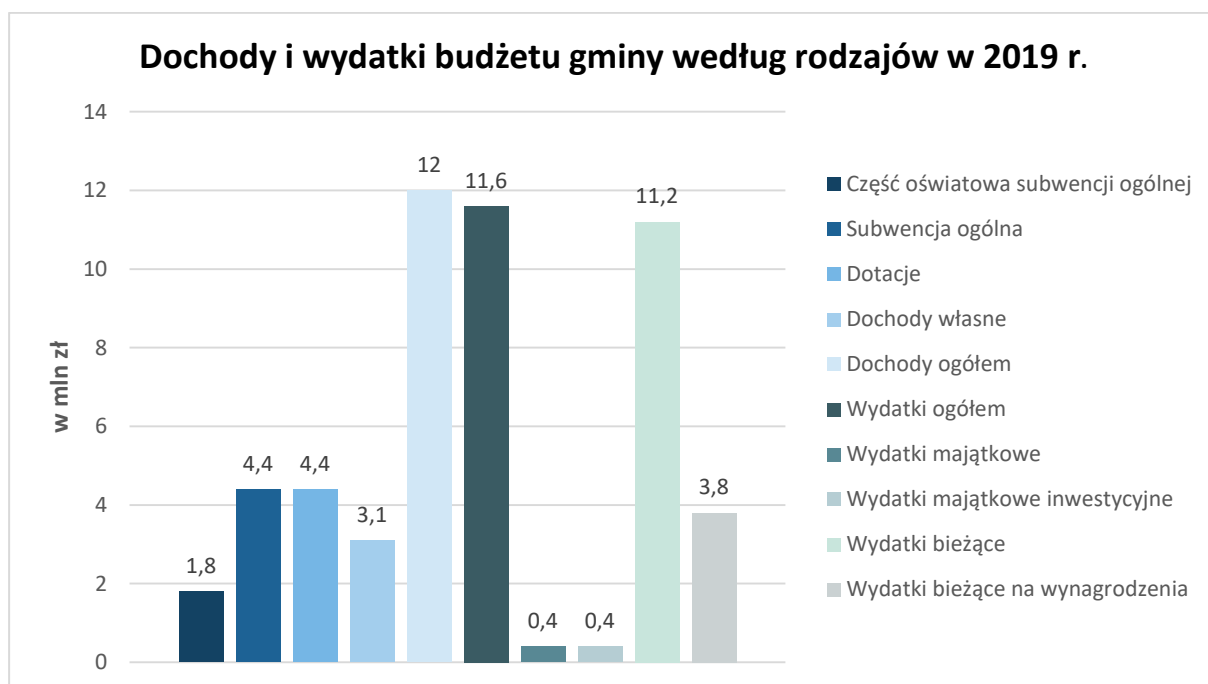
b Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie

c W przypadku migracji zagranicznych dane dotyczą 2014 r.

Migracje ludności na pobyt stały

FINANSE PUBLICZNE

Środki w dochodach budżetu gminy na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w 2019 r.

0,2 mln zł

W 2019 r. wydatki w dziale „Oświata i wychowanie” wyniosły 3 360 tys. zł

Struktura dochodów budżetu gminy według działów	2017	2018	2019
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	3,5	3,7	4,1
Transport i łączność	0,3	0,4	0,3
Gospodarka mieszkaniowa	0,6	1,0	0,5
Administracja publiczna	0,4	0,8	2,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,0	0,0	0,4
Różne rozliczenia	41,5	37,0	37,0
Oświata i wychowanie	1,4	1,3	1,1
Pomoc społeczna	3,5	2,4	2,9

Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	-	-	-
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,3	0,3	0,3
Rodzina	23,7	22,8	24,9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2,3	6,3	3,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	-	1,2	-
Kultura fizyczna	0,1	-	-
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej	22,4	22,4	22,8
Pozostałe	0,0	0,4	0,4

Struktura wydatków budżetu gminy według działów	2017	2018	2019
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	6,3	6,2	6,2
Transport i łączność	1,3	2,2	1,5
Gospodarka mieszkaniowa	0,1	1,2	0,1
Administracja publiczna	14,7	14,3	14,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1,1	1,0	2,9
Różne rozliczenia	-	0,3	-
Oświata i wychowanie	31,2	26,7	28,9
Pomoc społeczna	9,4	8,1	9,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	-	-	-
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,4	0,3	0,5

Rodzina	26,4	22,9	26,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5,3	12,2	5,4
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2,1	2,9	3,3
Kultura fizyczna	0,9	0,6	0,9
Działalność usługowa	0,2	0,1	0,1
Ochrona zdrowia	0,2	0,2	0,2
Pozostałe	0,4	0,8	0,6

REGON

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2019 r.	Powiat	Gmina
OGÓŁEM	3 778	172
w tym w sektorze: rolniczym	99	10
przemysłowym	365	18
budowlanym	765	38
na 10 tys. ludności	638	516
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności	503	363

Długość ścieżek rowerowych w 2019r.: - km

**Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem w 2019 r. wyniósł
0 %**

MIESZKANIA

Mieszkania oddane do użytkowania	2018	2019
OGÓŁEM	3	3
w tym:	3	3
indywidualne ^a		
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	-	-

a Przeznaczone na użytek własny inwestora

b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem

Zasoby mieszkaniowe	2018	2019
Mieszkania ^a	1 095	1 098
Przeciętna powierzchnia użytkowa ^a	94	94
1 mieszkania w m ²		
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	12	6
Zaległości w opłatach za mieszkanie w zasobach gminnych w tys. zł	1,9 ^b	-
Liczba lokali socjalnych ^c	2	2

a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych

b Dane za okres od początku powstania zaległości do końca okresu sprawozdawczego

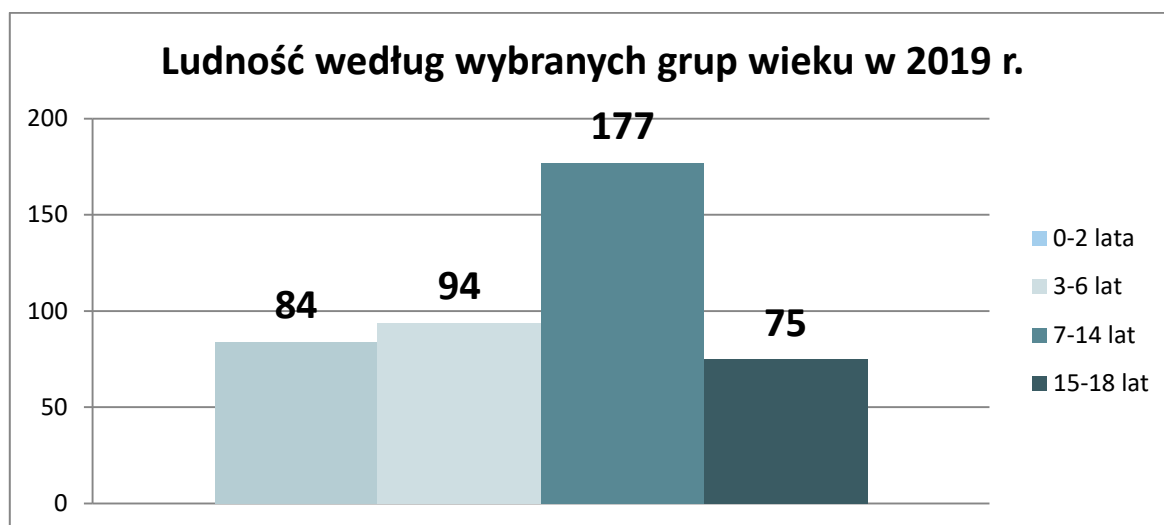
c W 2018 r. – stan w dniu 31 grudnia; w 2019 r. - stan w dniu 20 kwietnia

WYCHOWANIE I EDUKACJA

Żłobki	2017	2018	2019
Żłobki i kluby dziecięce	-	-	-
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych (w ciągu roku)	-	-	-

Edukacja	2017/18	2018/19	2019/20
Placówki wychowania przedszkolnego	1	1	1
w tym przedszkola	1	1	1
Miejsca w przedszkolach	50	50	50
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	52	51	50
w tym w przedszkolach	52	51	50
Szkoły podstawowe	1	1	1
Uczniowie szkół podstawowych	145	156	155
Gimnazja	-	-	-
Uczniowie szkół gimnazjalnych	46	27	-
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach:	18	17	17
podstawowych			
gimnazjalnych			

Ludność według wybranych grup wieku w 2019 r.

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

2019	Powiat	Gmina
Przychodnie	19	1
Liczba osób przypadających na 1 przychodnie	3 114	3 333
Porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	4,0	2,9

W 2019 r. wydatki w działach „Pomoc społeczna” i „Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej” wyniosły 1 049,1 tys. zł

KULTURA, SPORT

Biblioteki w 2019 r.	Powiat	Gmina
Biblioteki i filie	18	1
Czytelnicy w bibliotekach publicznych	7 216	301
Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w wol.	25	16

Instytucje kultury^a w 2019 r.	Powiat	Gmina
Placówki	5	1
Imprezy	385	25
Uczestnicy imprez	70 461	2 711
Grupy artystyczne	18	2
Członkowie grup artystycznych	373	23
Koła/kluby/sekcje	6	1
Członkowie kół/klubów/sekcji	249	10

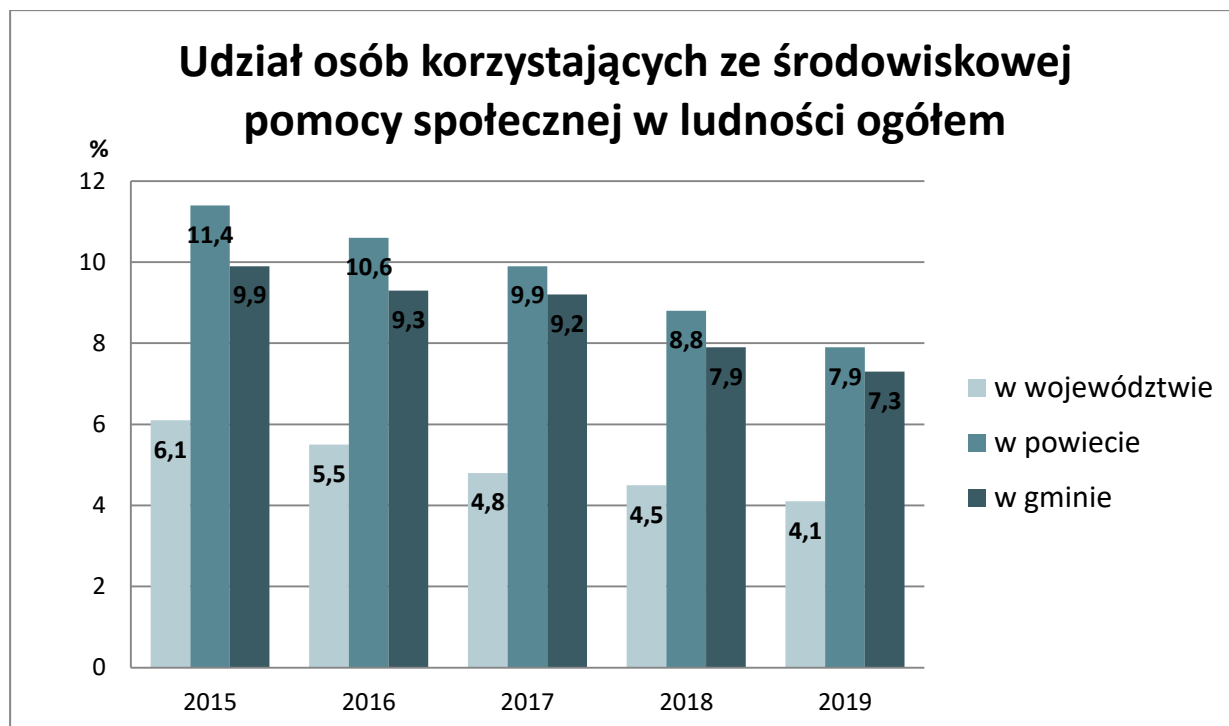
a Centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice.

Kluby sportowe w 2018 r.	Powiat	Gmina
Kluby	23	4
Członkowie	1 265	159
Ćwiczący	1 173	139
Trenerzy	23	3
Instruktorzy sportowi	12	-

RYNEK PRACY

2019	Powiat	Gmina
Pracujący ^a	6 525	267
Bezrobotni zarejestrowani	2 368	95
w tym kobiety w %	58,1	62,1
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %	6,3	4,4
Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w %	7,9	6,0

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

Świadczenie wychowawcze RODZINA 500 + w 2019 r.	Powiat	Gmina
Przeciętna miesięczna liczba:		
rodzin pobierających świadczenie ^a	3 819	134
dzieci, na które rodziny pobierają świadczenie:	6 499	239
od 1 stycznia do 30 czerwca		
od 1 lipca do 31 grudnia	8 449	321
Wyплаты świadczeń w tys. zł	49 581,6	1 885,2

a Dane dotyczą okresu od 1 stycznia do 30 czerwca

W 2019 r. wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi wyniosły 22 tys. zł

ŚRODOWISKO

Leśnictwo w 2019 r.	
Powierzchnia lasów ogółem w ha	0
Lesistość w %	0,0

Gospodarka ściekowa i odpady w 2019 r.	
Oczyszczalnie ścieków	-
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	-
Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych:	2 829,0
nieczystości ciekłe bytowe odebrane w m ³ (w ciągu roku)	
zbiorniki bezodpływowe	599
oczyszczalnie przydomowe	159
Odpady komunalne zebrane w t (w ciągu roku)	415
w tym z gospodarstw domowych	393

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w 2019 r.	
Pyłowych w t	-
Gazowych w t	-

ROZDZIAŁ 3

FINANSE I BUDŻET GMINY GRĘBOSZÓW

GMINA GRĘBOSZÓW

Budżet Gminy Gręboszów w 2021 roku uchwalony został uchwałą Rady Gminy Gręboszów nr XXIV/188/2020 z dnia 28.12.2020 roku po stronie:

1. Dochodów wynosił kwotę 15.320.000,00 złotych, w tym:

- a) Dochody bieżące – 14.100.00,00 zł
- b) Dochody majątkowe – 1.220.000,00 zł

Tabela 28 Dochody przyjęte Uchwałami Budżetowymi Rady Gminy Gręboszów z 3 lat tj. przyjęte 28 grudnia 2020r. (budżet na rok 2021), przyjęte 30 grudnia 2019r.(budżet na rok 2020), przyjęte 28 grudnia 2018r. (budżet na rok 2019).

Dochody przyjęte Uchwałami Budżetowymi Rady Gminy Gręboszów z 3 lat tj. przyjęte 28 grudnia 2020r. (budżet na rok 2021), przyjęte 30 grudnia 2019r.(budżet na rok 2020), przyjęte 28 grudnia 2018r. (budżet na rok 2019)			
	2021	2020	2019
Dochody majątkowe	1 220 000,00	6 218 123,43	761 406,29
Dochody bieżące	14 100 000,00	12 618 724,28	11 819 877,68
Dochody ogółem	15 320 000,00	18 836 847,71	12 581 283,97

Źródło: Dane z Uchwał Budżetowych Gminy Gręboszów.

2. Wydatków wynosił kwotę 17.497.800,00 złotych, w tym:

- a) Wydatki bieżące – 14.010.300,00 zł
- b) Wydatki majątkowe – 3.487.500,00 zł

Tabela 29 Wydatki przyjęte Uchwałami Budżetowymi Rady Gminy Gręboszów z 3 lat tj. przyjęte 28 grudnia 2020r. (budżet na rok 2021), przyjęte 30 grudnia 2019r.(budżet na rok 2020), przyjęte 28 grudnia 2018r. (budżet na rok 2019).

Wydatki przyjęte Uchwałami Budżetowymi Rady Gminy Gręboszów z 3 lat tj. przyjęte 28 grudnia 2020r. (budżet na rok 2021), przyjęte 30 grudnia 2019r.(budżet na rok 2020), przyjęte 28 grudnia 2018r. (budżet na rok 2019)			
	2021	2020	2019
I. Wydatki bieżące	14 010 300,00	12 498 812,06	11 833 156,82
1. Wydatki bieżące jednostek budżetowych, z tego:	10 256 570,00	8 398 607,03	7 858 024,85
1.1 Wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	5 323 552,00	4 864 405,18	4 762 400,57
1.2 Wydatki związane z realizacją zadań statutowych	4 933 018,00	3 534 201,85	3 095 624,28

2. Wydatki na dotacje na zadania bieżące	340 500,00	296 693,00	457 339,04
3. Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych	3 382 330,00	3 632 644,47	3 412 274,78
4. Obsługa długu	25 000,00	30 030,00	30 500,00
5. Wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego	5 900,00	140 837,56	75 018,15
II. Wydatki majątkowe	3 487 500,00	7 972 207,17	533 824,86
Razem	17 497 800,00	20 471 019,23	12 366 981,68

Źródło: Dane z Uchwał Budżetowych Gminy Gręboszów.

3. Deficyt budżetu Gminy ustalono w kwocie 2.177.800,00, a jako źródło finansowania deficytu przyjęto wartość ustalonych przychodów na rok 2021.

Tabela 30 Deficyt/Nadwyżka gminy ustalona przyjętymi Uchwałami Budżetowymi Rady Gminy Gręboszów z 3 lat tj. przyjęte 28 grudnia 2020r. (budżet na rok 2021), przyjęte 30 grudnia 2019r.(budżet na rok 2020), przyjęte 28 grudnia 2018r. (budżet na rok 2019).

Deficyt/Nadwyżka gminy ustalona przyjętymi Uchwałami Budżetowymi Rady Gminy Gręboszów z 3 lat tj. przyjęte 28 grudnia 2020r. (budżet na rok 2021), przyjęte 30 grudnia 2019r.(budżet na rok 2020), przyjęte 28 grudnia 2018r. (budżet na rok 2019)			
	2021	2020	2019
Deficyt budżetowy	- 2 177 800,00	- 599 476,11	- 964 302,29

Źródło: Dane z Uchwał Budżetowych Gminy Gręboszów.

4. Plan przychodów ustalono na kwotę – 2.397.500,00 złotych

Tabela 31 Plan przychodów gminy ustalony przyjętymi Uchwałami Budżetowymi Rady Gminy Gręboszów z 3 lat tj. przyjęte 28 grudnia 2020r. (budżet na rok 2021), przyjęte 30 grudnia 2019r.(budżet na rok 2020), przyjęte 28 grudnia 2018r. (budżet na rok 2019).

Plan przychodów gminy ustalony przyjętymi Uchwałami Budżetowymi Rady Gminy Gręboszów z 3 lat tj. przyjęte 28 grudnia 2020r. (budżet na rok 2021), przyjęte 30 grudnia 2019r.(budżet na rok 2020), przyjęte 28 grudnia 2018r. (budżet na rok 2019)			
	2021	2020	2019
Plan przychodów	2 397 500,00	3 187 500,00	500 000,00

Źródło: Dane z Uchwał Budżetowych Gminy Gręboszów.

5. Plan rozchodów ustalono na kwotę 219.700,00 złotych.

Tabela 32 Plan rozchodów gminy ustalony przyjętymi Uchwałami Budżetowymi Rady Gminy Gręboszów z 3 lat tj. przyjęte 28 grudnia 2020r. (budżet na rok 2021), przyjęte 30 grudnia 2019r.(budżet na rok 2020), przyjęte 28 grudnia 2018r. (budżet na rok 2019).

Plan rozchodów gminy ustalony przyjętymi Uchwałami Budżetowymi Rady Gminy Gręboszów z 3 lat tj. przyjęte 28 grudnia 2020r. (budżet na rok 2021), przyjęte 30 grudnia 2019r.(budżet na rok 2020), przyjęte 28 grudnia 2018r. (budżet na rok 2019)			
	2021	2020	2019
Plan rozchodów	219 700,00	487 500,00	592 761,00

Źródło: Dane z Uchwał Budżetowych Gminy Gręboszów.

W 2021 roku dokonano łącznie 56 zmian budżetu, z czego 6 uchwałami Rady Gminy Gręboszów i 50 zarządzeniami Wójta Gręboszów. W wyniku dokonanych zmian w budżecie w ciągu okresu sprawozdawczego Rada Gminy:

- kwotę planowanych dochodów zwiększyło o 3.205.237,65 złotych,
- kwotę planowanych wydatków zwiększyła o 5.558.371,93 złotych,
- kwotę planowanych przychodów zwiększyła o 2.353.134,28 złotych,
- kwotę planowanych rozchodów nie zmieniła.

Po zmianach w budżecie dokonanych uchwałami Rady Gminy i Zarządzeniami Wójta Gminy w okresie sprawozdawczym wykonanie dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów budżetu Gminy Gręboszów po dokonanych zmianach na dzień 31 grudnia 2021 roku przedstawia się następująco:

1) Dochody budżetu w 2021 roku wyniosły kwotę 17.589.024,02 złotych, w tym:

- a) dochody bieżące – 13.789.278,34 zł,
- b) dochody majątkowe – 3.799.745,68 zł.

Tabela 33 Dochody budżetu Gminy Gręboszów w latach 2019-2021.

Dochody budżetu Gminy Gręboszów w latach 2019-2021			
	2021	2020	2019
Dochody majątkowe	3 799 745,68	5 866 173,80	355 586,59
Dochody bieżące	13 789 278,34	12 492 111,37	11 624 804,72
Dochody ogółem	17 589 024,02	18 358 285,17	11 980 391,31

Źródło: Dane z Uchwał Budżetowych Gminy Gręboszów.

2) Wydatki budżetu wyniosły w 2021 roku kwotę 15.759.738,52 złotych, w tym:

- a) wydatki bieżące – 13.324.492,44 zł,
- b) wydatki majątkowe – 2.435.246,08 zł.

Tabela 34 Wydatki budżetu Gminy Gręboszów w latach 2019-2021.

Wydatki budżetu Gminy Gręboszów w latach 2019-2021			
	2021	2020	2019
I. Wydatki bieżące	13 324 492,44	11 845 185,33	11 228 642,71
1. Wydatki bieżące jednostek budżetowych, z tego:	9 499 836,85	7 803 764,06	7 313 203,90
1.1 Wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	5 214 421,61	4 666 945,13	4 518 204,35
1.2 Wydatki związane z realizacją zadań statutowych	4 285 415,24	3 136 818,93	2 794 999,55
2. Wydatki na dotacje na zadania bieżące	399 898,00	282 813,26	457 259,66
3. Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych	3 415 118,17	3 612 157,65	3 389 901,65
4. Obsługa długu	39 867,67	26 851,36	28 527,47
5. Wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego	29 771,75	119 599,00	39 750,03
II. Wydatki majątkowe	2 435 246,08	3 844 890,45	386 922,42
Razem	15 759 738,52	15 690 075,78	11 615 565,13

Źródło: Dane z Uchwał Budżetowych Gminy Gręboszów.

3) Po dokonanych zmianach w planowanych kwotach dochodów i wydatków w roku 2021 budżet zamyka się kwotą nadwyżki w wysokości 18.292.285,50 złotych.

Tabela 35 Deficyt/ Nadwyżka Gminy Gręboszów w latach 2019-2021.

Deficyt/ Nadwyżka Gminy Gręboszów w latach 2019-2021			
	2021	2020	2019
Deficyt/ Nadwyżka budżetowy	+ 18 292 285,50	+ 2 668 209,39	+ 364 826,18

Źródło: Dane z Uchwał Budżetowych Gminy Gręboszów.

4) Plan przychodów po zmianach wynosi 3.550.634,27 złotych, w tym:

- kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych – 400 000,00 zł; (kredyt z przeznaczeniem na zakup samochodu ciężkiego pożarniczego dla OSP Ujście Jezuickie);
- spłata udzielonych pożyczek – 37 500,00 zł;
- niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych – 3 062 721,95 zł;
- wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych – 50 412,33 zł.

Tabela 36 Przychody Gminy Gręboszów w latach 2019-2021.

Przychody Gminy Gręboszów w latach 2019-2021			
	2021	2020	2019
Przychody	3 550 634,28	2 121 671,52	378 458,71

Źródło: Dane z Uchwał Budżetowych Gminy Gręboszów.

5) Plan rozchodów po zmianach wynosi kwotę 219.700,00 złotych, w tym:

- spłaty kredytów i pożyczek, wykup papierów wartościowych – 182 200,00 zł;
- udzielone pożyczki – 37 500,00 zł.

Tabela 37 Rozchody Gminy Gręboszów w latach 2019-2021.

Rozchody Gminy Gręboszów w latach 2019-2021			
	2021	2020	2019
Rozchody	219 700,00	487 500,00	592 761,00

Źródło: Dane z Uchwał Budżetowych Gminy Gręboszów.

ROZDZIAŁ 4

PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

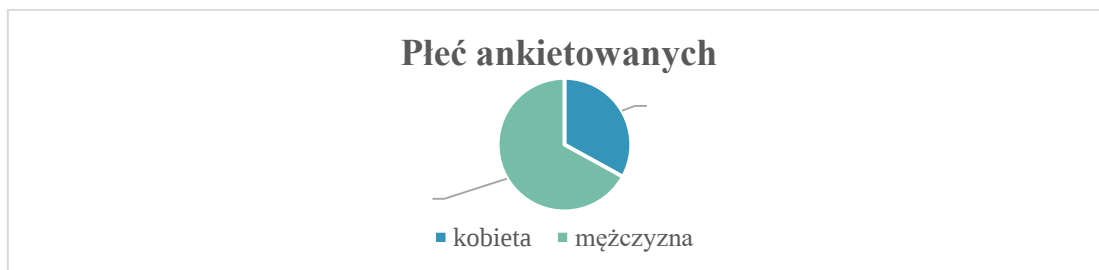
GMINA GRĘBOSZÓW

4.1. WYNIKI BADAŃ SPOŁECZNYCH

Na potrzeby opracowania Diagnozy dla gminy Gręboszów a następnie „Strategii Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030” - zrealizowano ankietę wśród mieszkańców gminy (badanie jakościowe), aby poznać lepiej potrzeby mieszkańców, ich opinie o poszczególnych dziedzinach funkcjonowania gminy, występujące problemy oraz wskazanie priorytetów i kierunków rozwoju gminy na najbliższe lata. W ankiecie, która składała się z 4 pytań dot. ankietowanych i 11 pytań ogólnych dot. sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy, wzięło udział 120 ankietowanych.

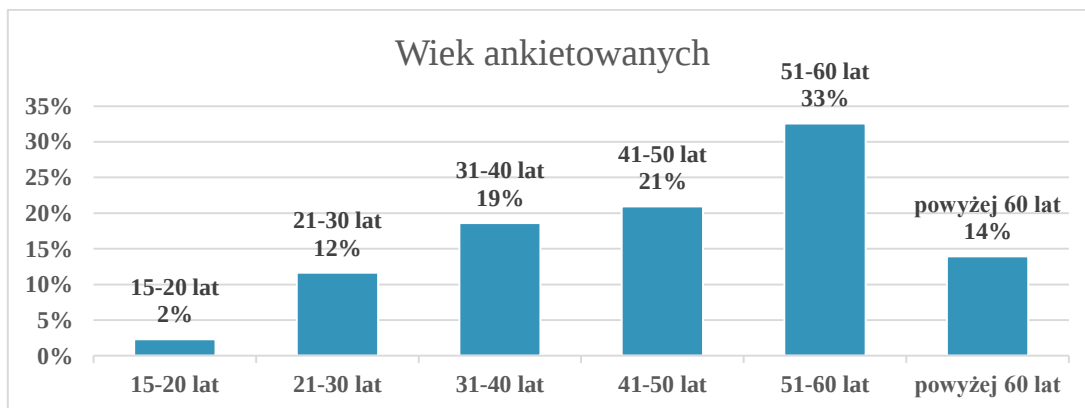
CHARAKTERYSTYKA GRUPY DOCELOWEJ

Wykres 1 Podział ankietowanych ze względu na płeć w gminie Gręboszów.

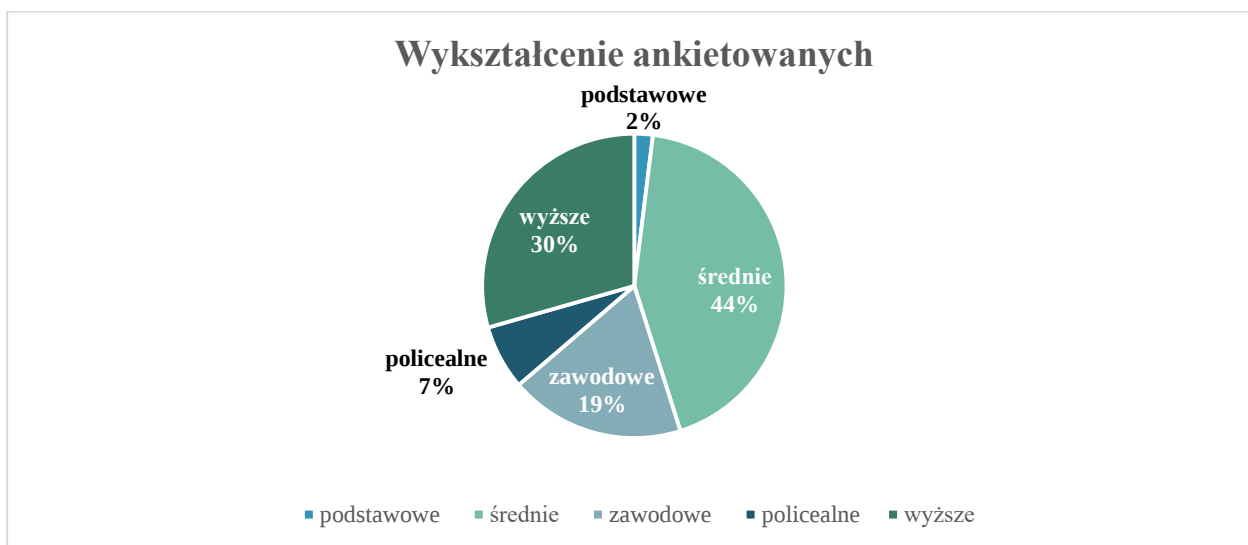
Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 2 Podział ankietowanych ze względu na wiek w gminie Gręboszów.

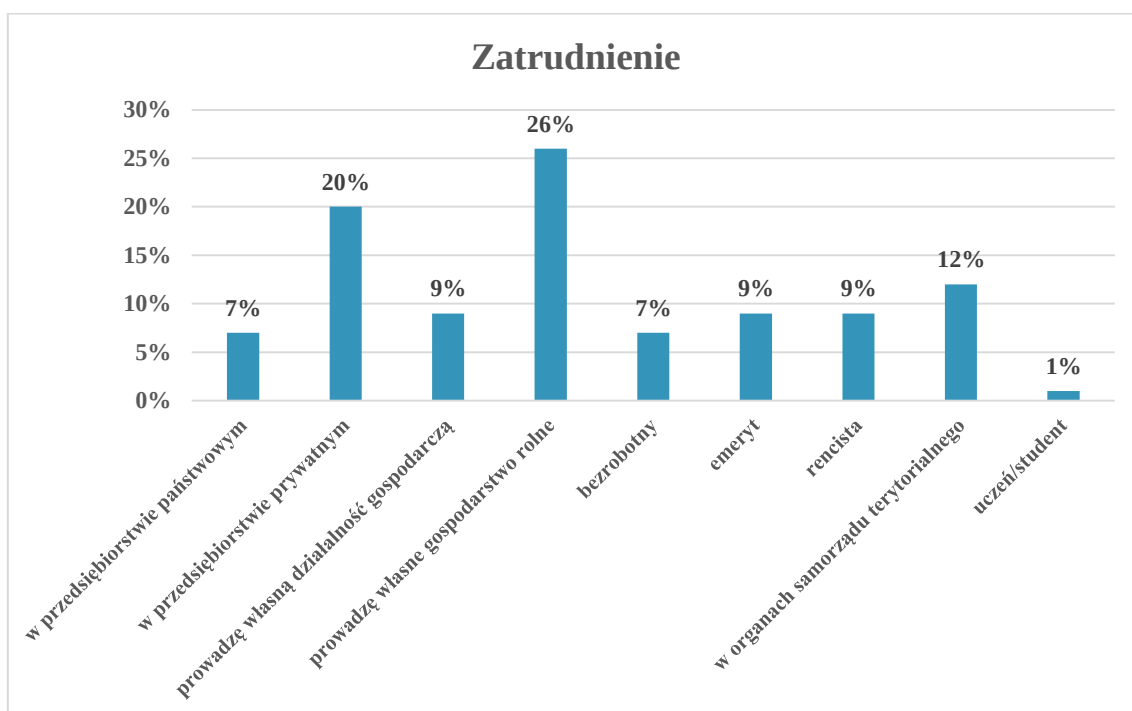
Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 3 Podział ankietowanych ze względu na wykształcenie w gminie Gręboszów.

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 4 Podział ankietowanych ze względu na zatrudnienie w gminie Gręboszów.

Źródło: Opracowanie własne.

Wśród respondentów, większość stanowili mężczyźni tj. 67%, a kobiet – 33%. Największa liczba badanych to osoby w wieku 51-60 lat – 33%, następnie osoby w wieku 41-50 lat – 21%, 31-40 lat – 19%, powyżej 60 lat – 14%, 21-30 lat – 12% i 15-20 lat – 2% ankietowanych. Zdecydowana większość ankietowanych posiada wykształcenie średnie – 44%, wykształcenie wyższe – 30%, zawodowe – 19%, policealne – 7%, a podstawowe tylko 2%. Najsilniejszą grupę

stanowiły osoby prowadzącą własne gospodarstwo rolne – 26%, znaczna część jest zatrudniona w przedsiębiorstwie prywatnym lub w organach samorządu terytorialnego.

ANALIZA POSZCZEGÓLNYCH PYTAŃ ZAWARTYCH W ANKIECIE OCENIAJĄCEJ PRACĘ URZĘDU GMINY GRĘBOSZÓW

Pierwsze pytanie zawarte w ankiecie dotyczyło **potrzeby opracowania Strategii rozwoju gminy Gręboszów** (możliwość oceny: *zdecydowanie tak, tak, raczej tak, trudno powiedzieć, raczej nie, nie, zdecydowanie nie*). Zdecydowana większość opowiedziała się za potrzebą opracowania „Strategii Rozwoju Gminy Gręboszów”, 26% - zaznaczyło „zdecydowanie tak”, 42% - „tak”, 19% - „raczej tak”.

Drugie pytanie dotyczyło **oceny dotychczasowego wykorzystania możliwości rozwojowych gminy Gręboszów** (możliwość oceny: *bardzo dobrze, dobrze, raczej dobrze, trudno powiedzieć, raczej nisko, nisko, bardzo nisko*). Zdecydowana większość przy tym pytaniu również opowiedziała się pozytywnie tj. 30% - zaznaczyło „raczej dobrze”, 28% zaznaczyło „dobrze” a 9% zaznaczyło „bardzo dobrze”.

Trzecie pytanie dotyczyło **oceny dotychczasowego zaangażowania władz gminy Gręboszów w rozwiązywanie występujących problemów na jego obszarze w sferze społecznej, przestrzennej i gospodarczej** (możliwość oceny: *bardzo wysokie, wysokie, raczej wysokie, trudno powiedzieć, raczej małe, małe, bardzo małe*). W strefie społecznej większość ankietowanych zaznaczyło iż dotychczasowe zaangażowanie jest „raczej wysokie” tj. 40%, 19% zaznaczyło „bardzo wysokie”, 14% zaznaczyło „raczej małe”, 7% zaznaczyło „wysokie”, 5%- zaznaczyło „małe”, 2% zaznaczyło „bardzo małe” oraz 14% ankietowanych wstrzymało się od odpowiedzi zaznaczając „trudno powiedzieć”. W strefie przestrzennej większość ankietowanych zaznaczyło iż dotychczasowe zaangażowanie jest „raczej wysokie” tj. 28%, 21% zaznaczyło „wysokie”, 14% zaznaczyło „bardzo wysokie”, 12% zaznaczyło „raczej małe”, 5%- zaznaczyło „małe”, oraz 28% ankietowanych wstrzymało się od odpowiedzi zaznaczając „trudno powiedzieć”. W sferze przestrzennej większość ankietowanych zaznaczyło iż dotychczasowe zaangażowanie jest „raczej małe” – 23%, 16% zaznaczyło „raczej wysokie”, 14% zaznaczyło „małe”, 12% zaznaczyło „bardzo wysokie”, po 5% zaznaczyło „wysokie” i „bardzo małe”, natomiast aż 26% wstrzymało się od odpowiedzi zaznaczając „trudno powiedzieć”.

Czwarte pytanie dotyczyło **oceny efektów dotychczasowych działań samorządu gminy Gręboszów w podanych zagadnieniach** tj. wykorzystanie dziedzictwa historycznego i kulturowego, rozwój walorów przyrodniczo-krajobrazowych, rozwój infrastruktury inwestycyjnej, poprawa bezpieczeństwa przeciwpożarowego, zagospodarowanie potencjału ludzkiego gminy, zakres dostępu do podstawowej opieki zdrowotnej, rozwój bazy oświatowej na terenie gminy, rozwój infrastruktury technicznej, odnawialne źródła energii, rozwój kulturalny społeczeństwa, przeciwdziałanie skutkom wywołanymi przez pandemię koronawirusa COVID-19 (możliwe oceny: *bardzo dobrze, dobrze, raczej dobrze, trudno powiedzieć, raczej źle, źle, bardzo źle*). Najwyższe odpowiedzi to: przy wykorzystywaniu dziedzictwa historycznego i kulturowego – 33% ankietowanych zaznaczyło „*dobrze*”, przy rozwoju walorów przyrodniczo-krajobrazowych – 28% ankietowanych zaznaczyło „*raczej dobrze*”, przy rozwoju infrastruktury turystycznej 47% ankietowanych wstrzymało się od odpowiedzi zaznaczając „*trudno powiedzieć*”, przy zwiększeniu atrakcyjności inwestycyjnej 33% ankietowanych wstrzymało się od odpowiedzi zaznaczając „*trudno powiedzieć*”, przy poprawie bezpieczeństwa przeciwpożarowego 33% ankietowanych zaznaczyło „*raczej dobrze*”, przy zagospodarowaniu potencjału gminy 53% ankietowanych wstrzymało się od odpowiedzi zaznaczając „*trudno powiedzieć*”, przy zakresie dostępu do podstawowej opieki zdrowotnej 37% ankietowanych zaznaczyło „*raczej dobrze*”, przy rozwoju bazy oświatowej na terenie gminy 30% ankietowanych zaznaczyło „*raczej dobrze*”, przy rozwoju infrastruktury technicznej 33% ankietowanych zaznaczyło „*raczej dobrze*”, przy odnawialnych źródłach energii 30% ankietowanych zaznaczyło „*raczej dobrze* i „*trudno powiedzieć*”, przy rozwoju kulturalnym społeczeństwa 40% zaznaczyło „*dobrze*”, przy przeciwdziałaniu skutkom wywołanym przez pandemię koronawirusa COVID-19 35% ankietowanych zaznaczyło „*dobrze*”.

Piąte pytanie dotyczyło **oceny stopnia ważności problemów sfery społecznej w gminie Gręboszów, które powinny być rozwiązane w latach 2022-2030** (możliwości oceny: *zdecydowanie nieważny, raczej nieważny, trudno powiedzieć, raczej ważny, zdecydowanie ważny*). „*Zdecydowanie ważne*” problemy do rozwiązania w sferze społecznej w gminie Gręboszów, wskazane przez większość ankietowanych to: odpływ z gminy ludzi młodych – 65%, dostęp do pomocy medycznej – 65%, zmniejszający się przyrost naturalny – 60%, aktywność społeczna ludzi młodych – 47%, struktura wiekowa, starzenie się właścicieli gospodarstw – 44%, występujące bezrobocie i ubóstwo na obszarze gminy – 37%, skutki pandemii COVID-19 – 37%, dostęp do pomocy społecznej – 37%.

Szóste pytanie dotyczyło **oceny stopnia ważności problemów sfery przestrzennej w gminie Gręboszów, które powinny być rozwiązane w latach 2022-2030** (możliwości oceny: *raczej nieważny, trudno powiedzieć, raczej ważny, zdecydowanie ważny*). „Zdecydowanie ważne” lub „raczej ważne” - problemy do rozwiązania wskazywane przez większość ankietowanych to: stan obiektów użyteczności publicznej – 51%, ograniczony dostęp do sieci kanalizacyjnej, w tym do przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy – 47%, stan infrastruktury drogowej na terenie gminy – 47%, rewitalizacja obiektów wiejskich – 42%, bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych na terenie gminy – 42%.

Siódme pytanie dotyczyło **oceny stopnia ważności problemów sfery gospodarczej w gminie Gręboszów, które powinny być rozwiązane w latach 2022-2030** (możliwości oceny: *zdecydowanie nieważny, raczej nieważny, trudno powiedzieć, raczej ważny, zdecydowanie ważny*). „Zdecydowanie ważne” – problemy do rozwiązania wskazywane przez większość ankietowanych to sieć skupu i sprzedaży produktów rolnych – 56%, dostęp do edukacji – 53%, rozwój usług na terenie gminy – 53%, niska efektywność rolnictwa – 51%, promocja gminy – 44%. „Raczej ważne” – problemy do rozwiązania wskazywane przez większość ankietowanych to: aktywność gospodarcza ludzi młodych – 51%, systemy wsparcia przedsiębiorczości – 47%, rozwój handlu na terenie gminy – 42%, niewystarczająco rozwinięta infrastruktura turystyczna – 37%.

Ósme pytanie dotyczyło **problemów ze sfery społecznej, przestrzennej i gospodarczej. W strefie społecznej głównymi problemami wskazywanymi przez ankietowanych, to: brak domu opieki społecznej dla osób starszych, struktura wiekowa i starzenie się społeczeństwa, odpływ ludzi młodych. W strefie przestrzennej głównymi problemami wskazywanymi przez ankietowanych to: ograniczony dostęp do sieci kanalizacyjnej, bariery architektonicznych, brak dbałości o stan dróg na terenie gminy. W strefie gospodarczej głównymi problemami wskazywanymi przez ankietowanych to: brak miejsc pracy dla osób młodych, brak punktu z pomocą przy zakładaniu nowych firm.**

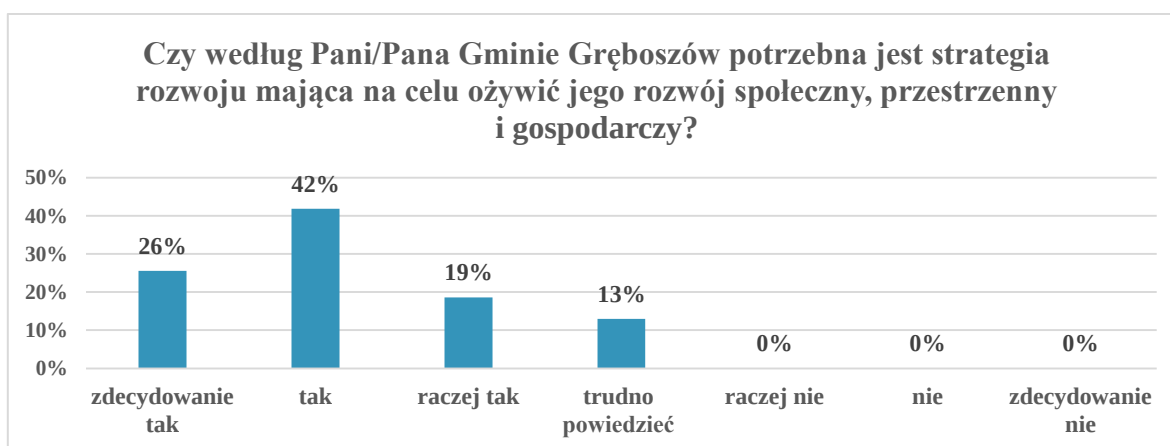
Dziewiąte pytanie dotyczyło **jaki wpływ mogą mieć podane czynniki/atuty gminy na rozwój w latach 2022-2030** (możliwe oceny: *bardzo wysoki, wysoki, raczej wysoki, trudno powiedzieć, mały, bardzo mały*). Czynniki, gdzie większość ankietowanych zaznaczało „bardzo wysoki” wpływ na rozwój w latach 2022-2030, to korzystane warunki dla rozwoju rolnictwa na obszarze gminy – 35% ankietowanych. Czynniki, gdzie większość ankietowanych zaznaczało „wysoki” wpływ na rozwój w latach 2022-2030, to dobry rozwój infrastruktury

technicznej w zakresie gospodarki odpadami – 30%, dobry rozwój infrastruktury w zakresie gazyfikacji – 26%. Czynniki, gdzie większość ankietowanych zaznaczało „raczej wysoki” wpływ na rozwój w latach 2022-2030, to działalność GOK w Gręboszowie – 37%, korzystne usytuowanie w sieci osiedleńczej i komunikacyjnej – 16%, dobry rozwój infrastruktury technicznej w zakresie wodociągowania – 30%.

Dziesiąte pytanie dotyczyło podania, które problemy mają charakter ponadlokalny i winny być rozwiązane na terenie powiatu dąbrowskiego przy wykorzystaniu środków finansowych UE i EOG w alokacji 2021-2027 (możliwość odpowiedzi: *tak, nie*). Przy wszystkich wypunktowanych sferach ankietowani w większości zaznaczyli odpowiedź „tak” tzn. przy: pokonanie długookresowych skutków pandemii COVID-19 (53% - tak), ochrona środowiska (84% - tak), odnawialne źródła energii (88% - tak), polityka transportowa (84% - tak), gospodarka turystyczna (81% - tak), rozwój technologii informatycznych (86% - tak), kultura (74% - tak), sport i rekreacja (81% - tak), bezpieczeństwo publiczne (77% - tak), rynek pracy (91% - tak), przedsiębiorczość (91% - tak).

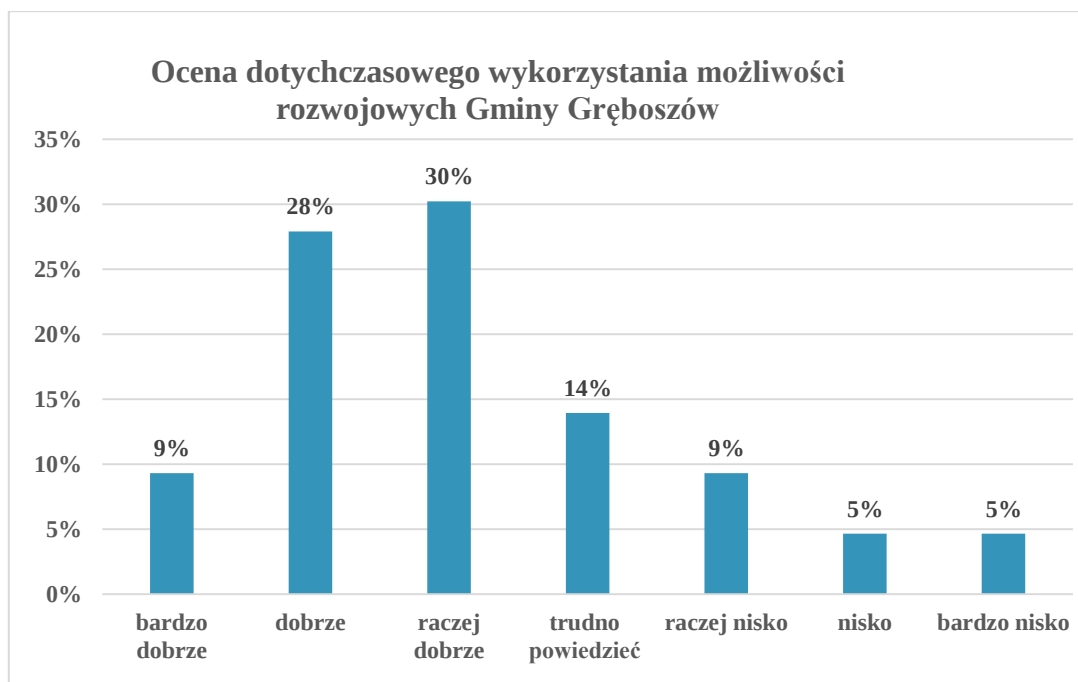
Jedenaste pytanie dotyczyło podania silnych/słabych stron gminy Gręboszów. **Silne strony** jakie wskazywali między innymi ankietowani to: inwestycje w placówkę szkolną, duża liczba i aktywność Kół Gospodyń Wiejskich, rozwinięta działalność OSP, położenie gminy, skuteczność w pozyskiwaniu środków finansowych na inwestycje, bardzo dobra jakość gleb, dbałość o gospodarowanie odpadami. **Słabe strony** jakie między innymi wskazywali ankietowani to: drogi w gminie, słaby rozwój przedsiębiorczości w gminie, słabo rozwinięty rynek pracy, słaby dostęp do lekarzy specjalistów, migracja młodych ludzi w poszukiwaniu atrakcyjnych perspektyw życia poza gminą.

Wykres 5 PYTANIE 1 - Czy według Pani/Pana Gminie Gręboszów potrzebna jest strategia rozwoju mająca na celu ożywić jego rozwój społeczny, przestrzenny i gospodarczy?

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 6 PYTANIE 3 – Jak ocenia Pani/Pan dotychczasowe wykorzystanie możliwości rozwojowych Gminy Gręboszów?

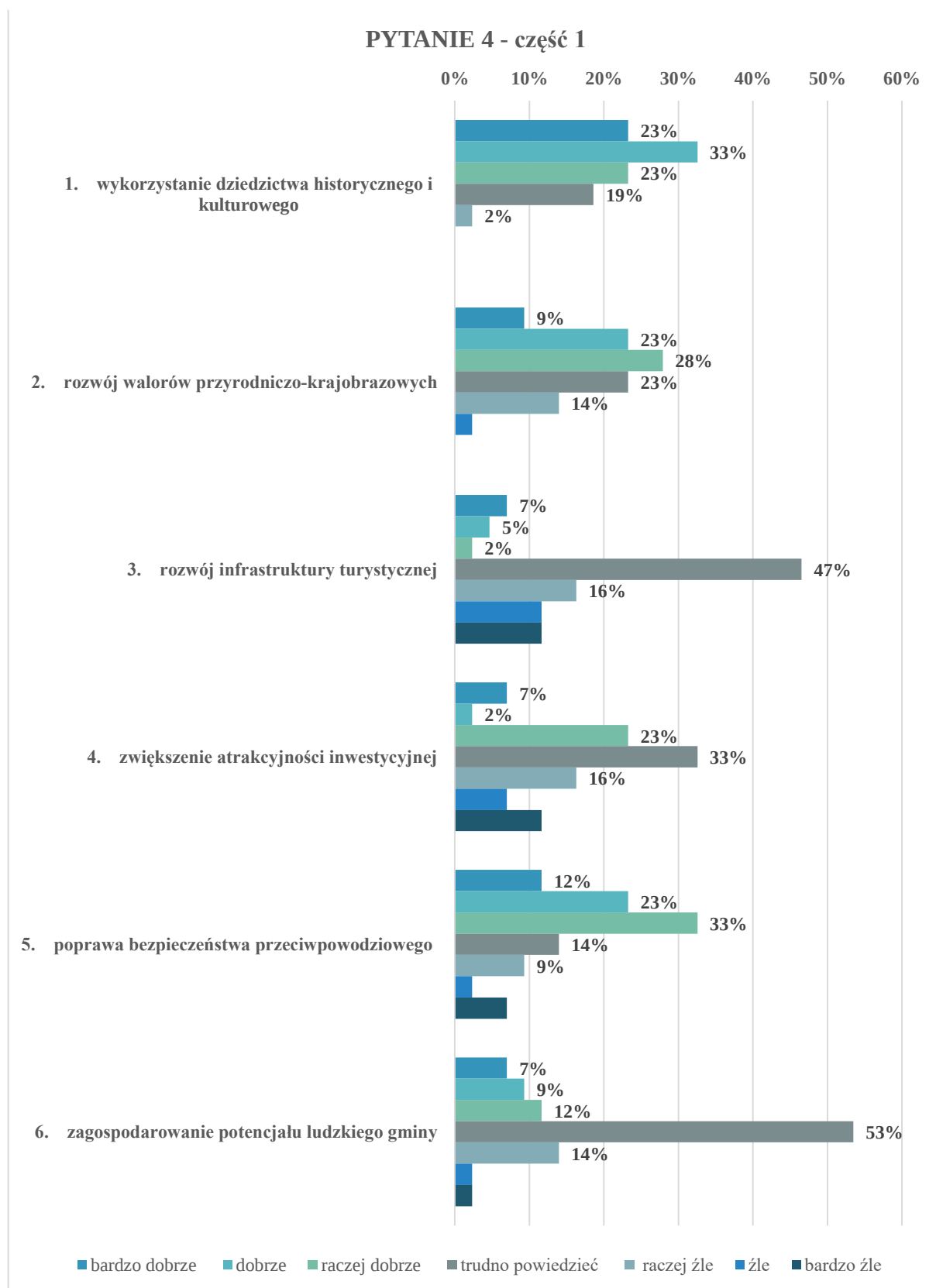
Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 7 PYTANIE 4 - Jak ocenia Pani/Pan dotychczasowe zaangażowanie władz gminy Gręboszów w rozwiązywanie występujących problemów na jego obszarze w niżej podanych sferach?

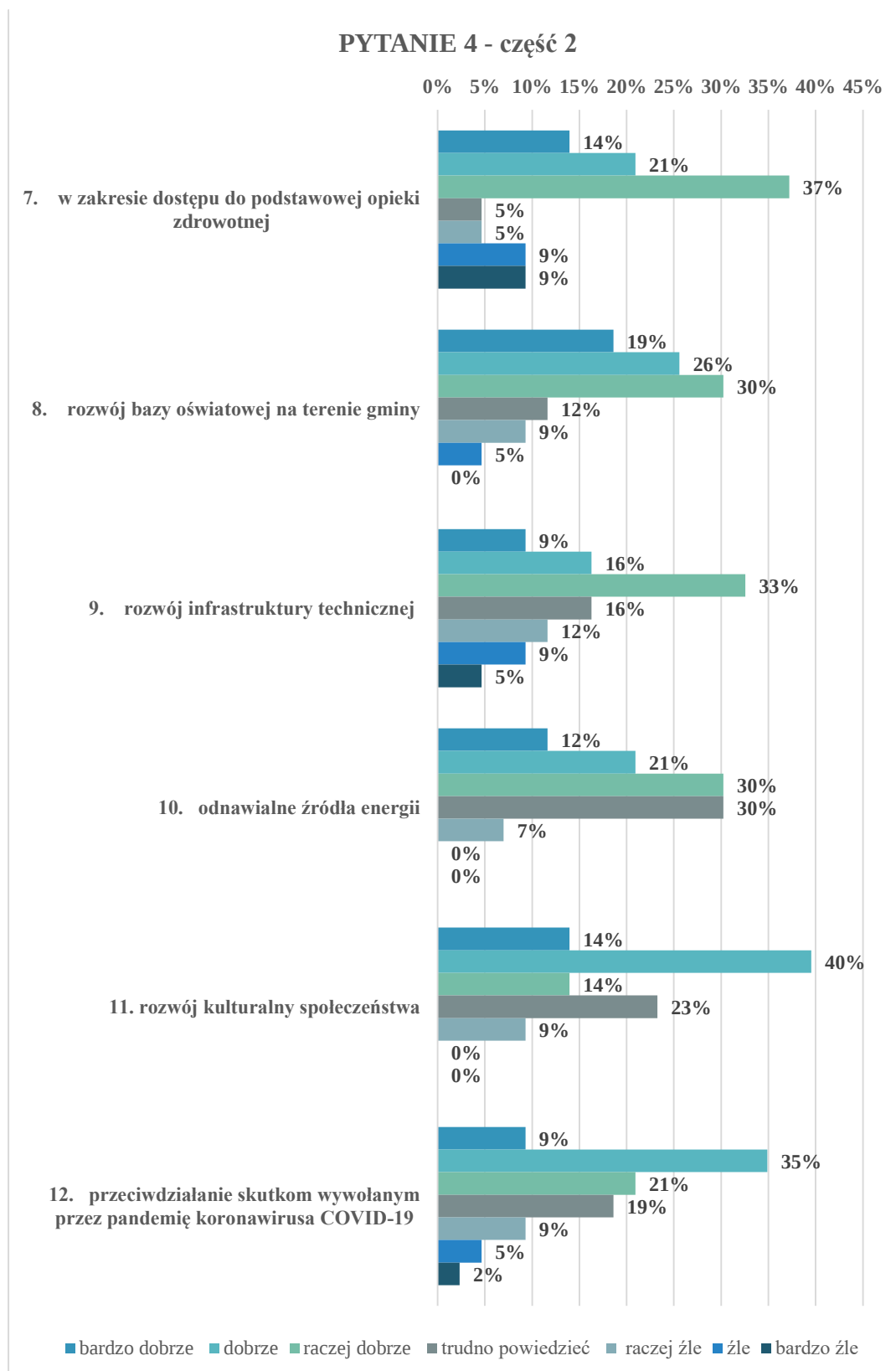
Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 8 PYTANIE 4 – Jaka jest Pani/Pana ocena efektów dotychczasowych działań samorządu gminy Gręboszów dotyczących niżej podanych zagadnień? (Cześć 1).

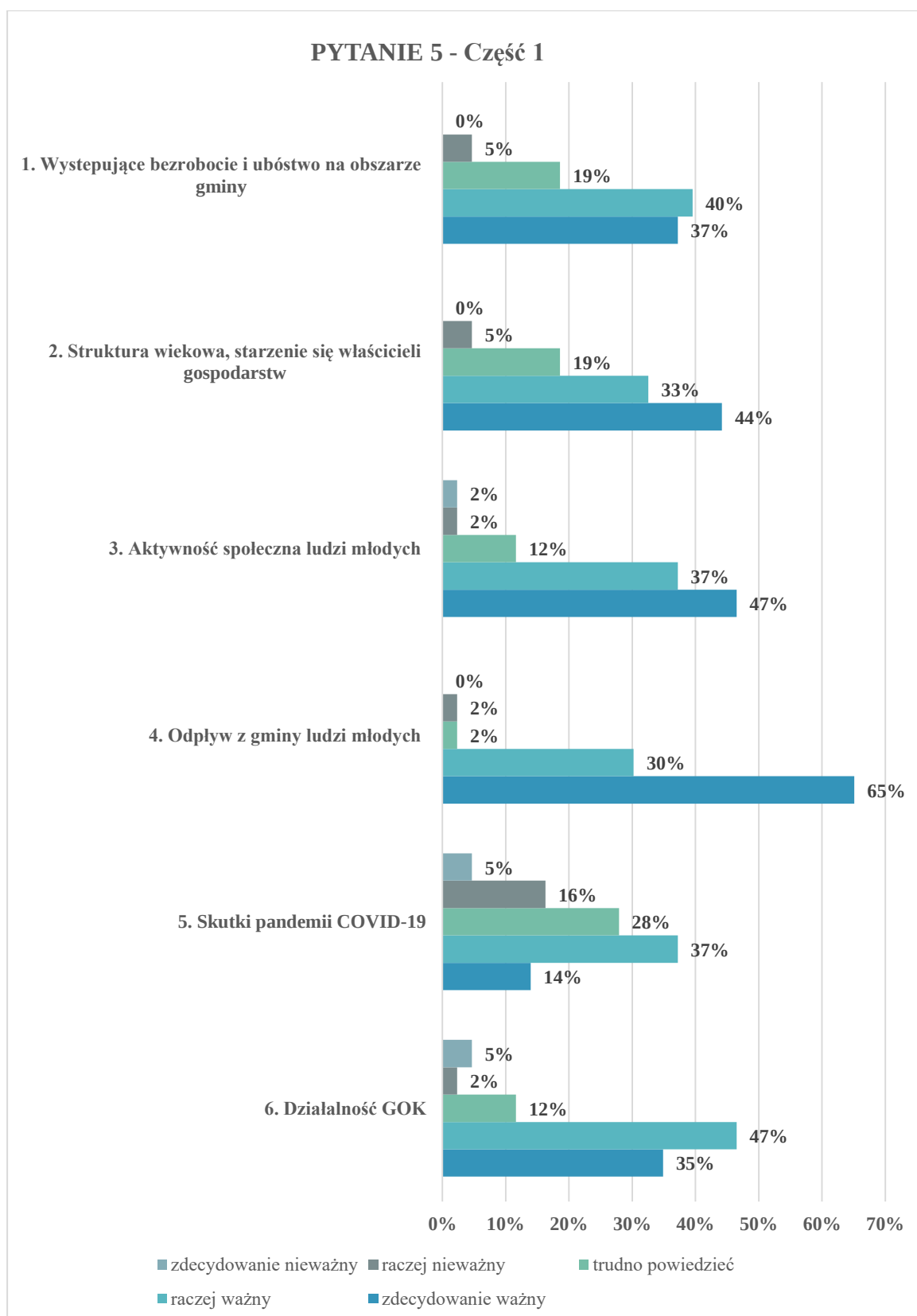
Źródło: Opracowanie własne

Wykres 9 PYTANIE 4 – Jaka jest Pani/Pana ocena efektów dotychczasowych działań samorządu gminy Gręboszów dotyczących niżej podanych zagadnień? (Cześć 2).

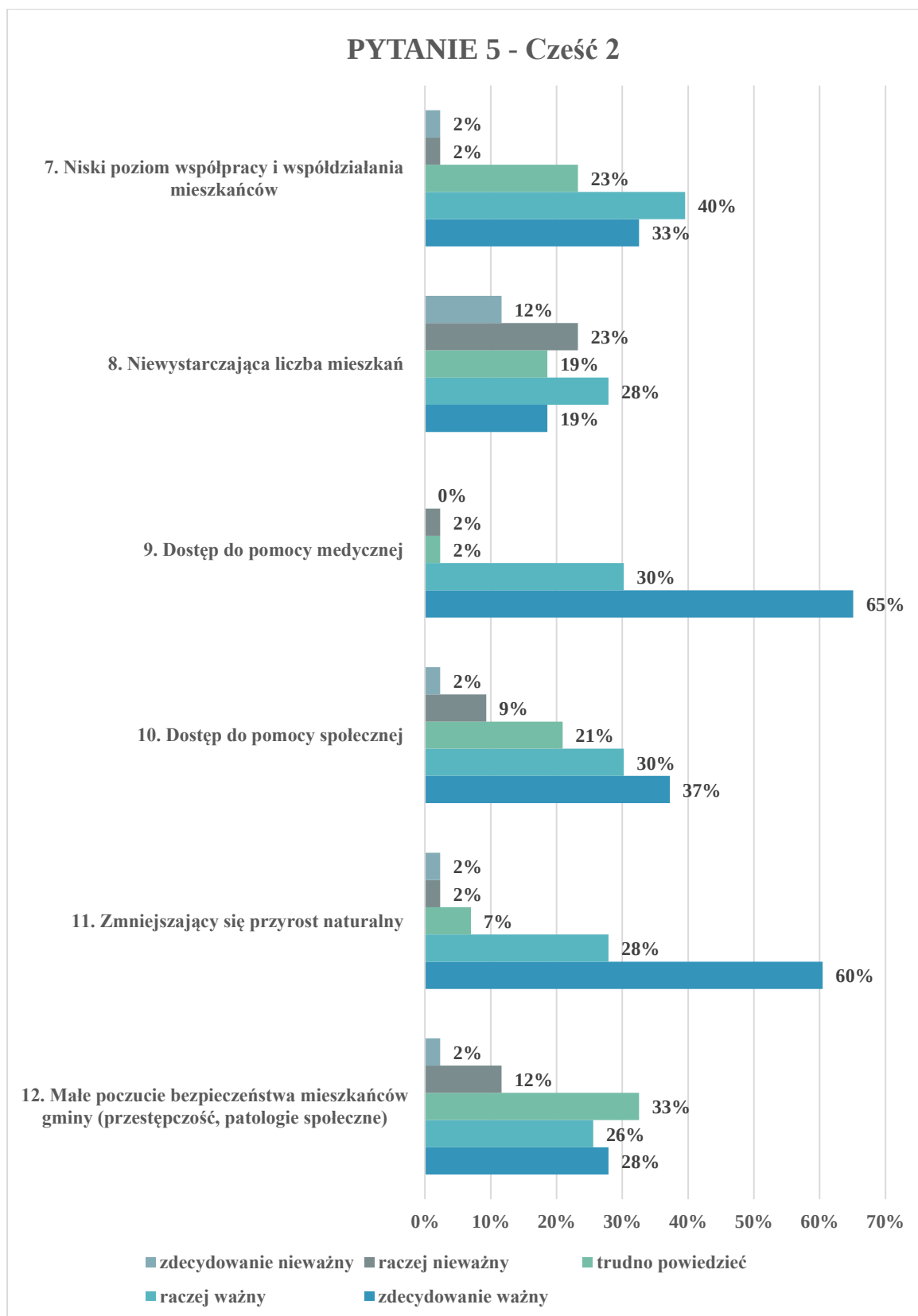
Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 10 PYTANIE 5 - Proszę ocenić stopień ważności problemów sfery społecznej w Gminie Gręboszów, które powinny być rozwiązane w latach 2022-2030 (Część 1).

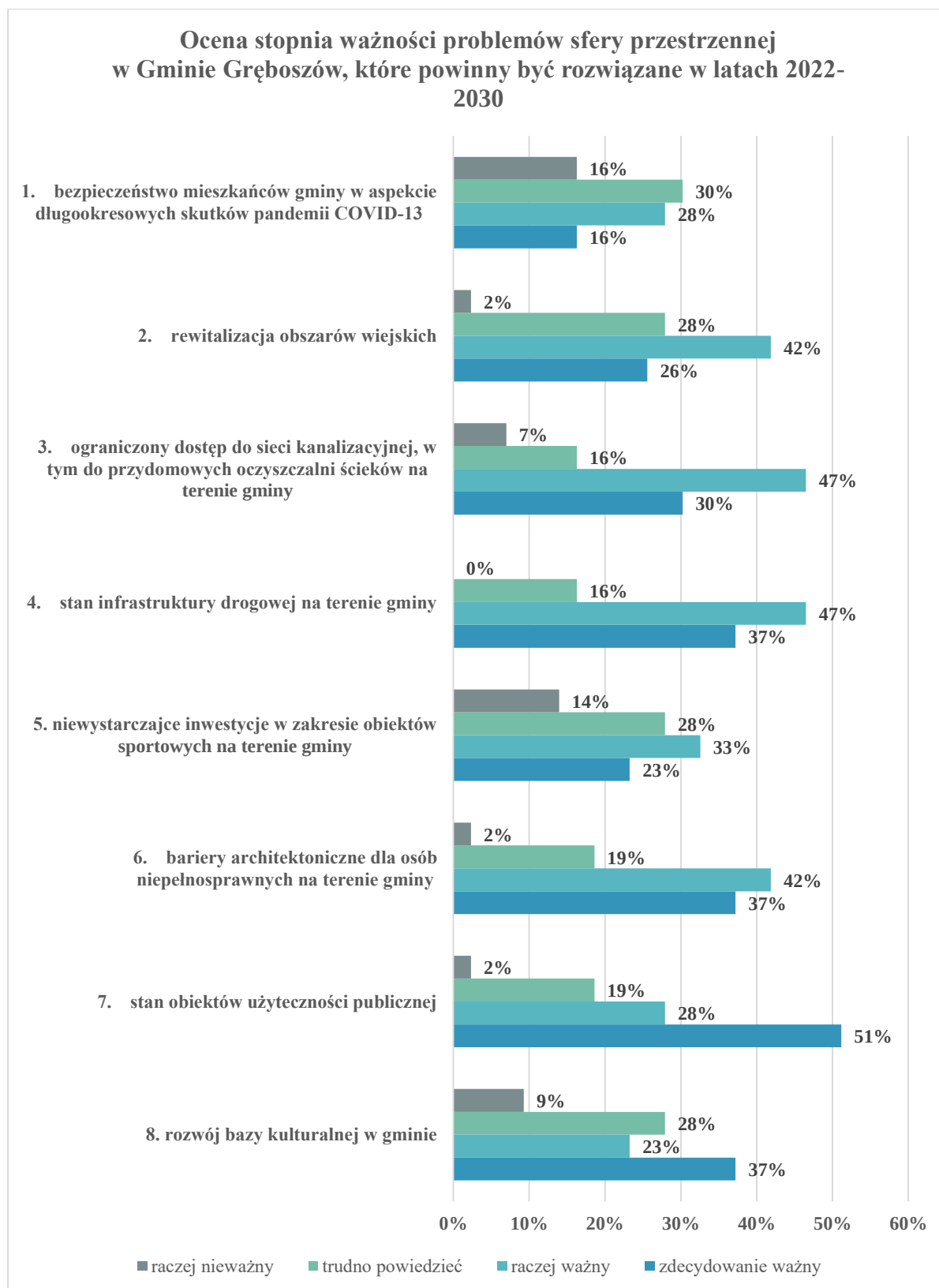
Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 11 PYTANIE 5 - Proszę ocenić stopień ważności problemów sfery społecznej w Gminie Gręboszów, które powinny być rozwiązane w latach 2022-2030 (Cześć 2).

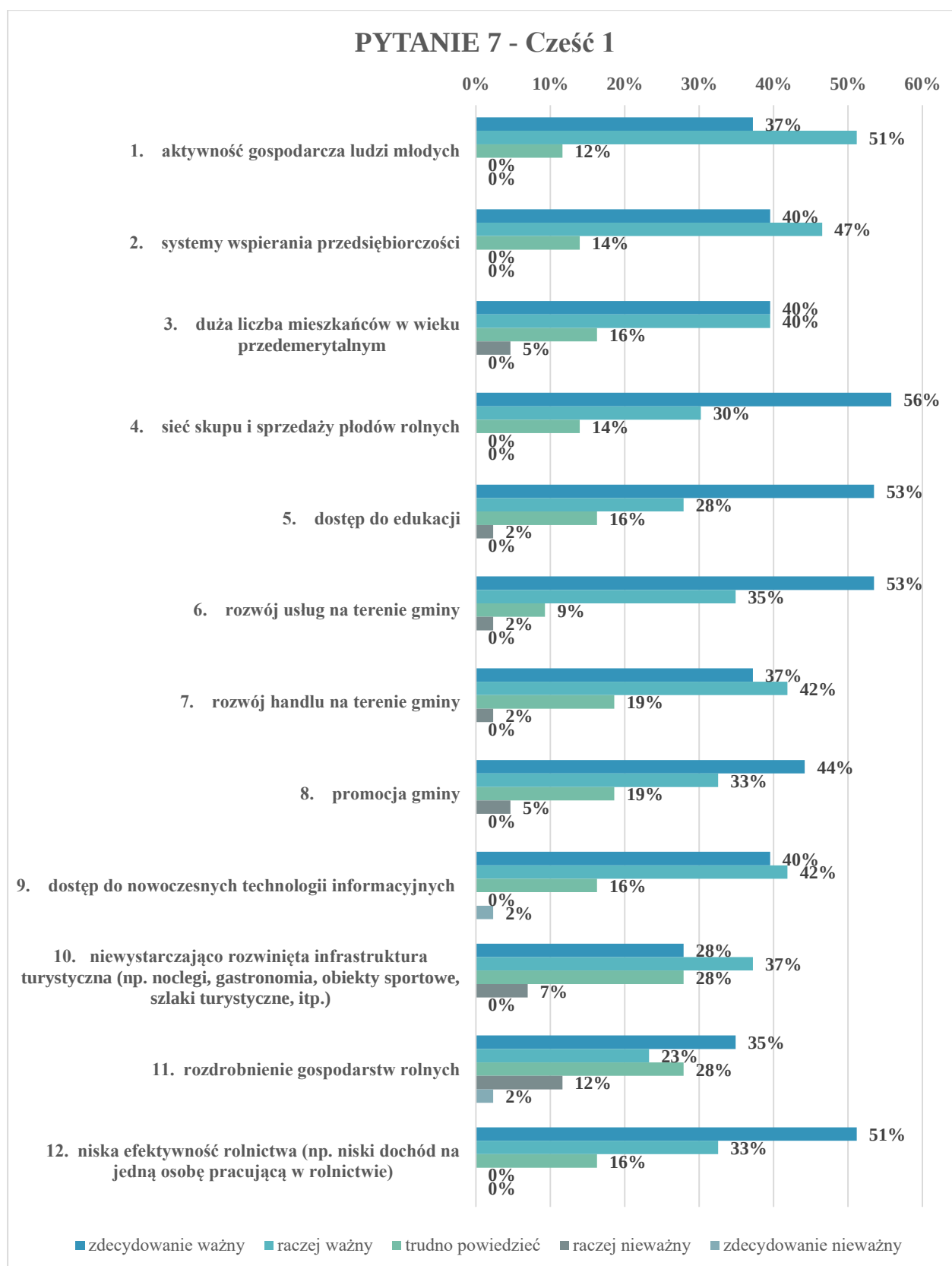
Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 12 PYTANIE 6 - Proszę ocenić stopień ważności problemów sfery przestrzennej w Gminie Gręboszów, które powinny być rozwiązane w latach 2022-2030.

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 13 PYTANIE 7. Proszę ocenić stopień ważności problemów sfery gospodarczej w Gminie Gręboszów, które powinny być rozwiązywane w latach 2022-2030. (Część 1).

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 14 PYTANIE 7. Proszę ocenić stopień ważności problemów sfery gospodarczej w Gminie Gręboszów, które powinny być rozwiązywane w latach 2022-2030. (Część 1).

Źródło: Opracowanie własne.

PYTANIE 8 – Jakie inne problemy ze sfery społecznej przestrzennej i gospodarczej Pani/Pana zdaniem, powinno rozwiązać Gminy Gręboszów w pierwszej kolejności na lata 2022-2030?

Ankietowani odpowiadali:

Strefa społeczna:

- mała ilość boisk i placów zabaw,
- słaby dostęp do kardiologa, okulisty, czy chirurga w Ośrodku Zdrowia, słaby dostęp do większej liczby specjalistów w Ośrodku Zdrowia,
- brak stałego dofinansowanie OSP,
- brak domu opieki społecznej ‘Spokojnej Starości’
- nie zagospodarowanie obiektów stojących, jako pustostan,
- brak organizacji wolnego czasu dzieciom i młodzieży,
- brak spotkań z mieszkańcami,
- struktura wiekowa, starzenie się społeczeństwa,
- odpływ z gminy ludzi młodych,
- brak żłobka,
- brak działalności stowarzyszeń w obszarze wsparcia rodziny i dzieci.

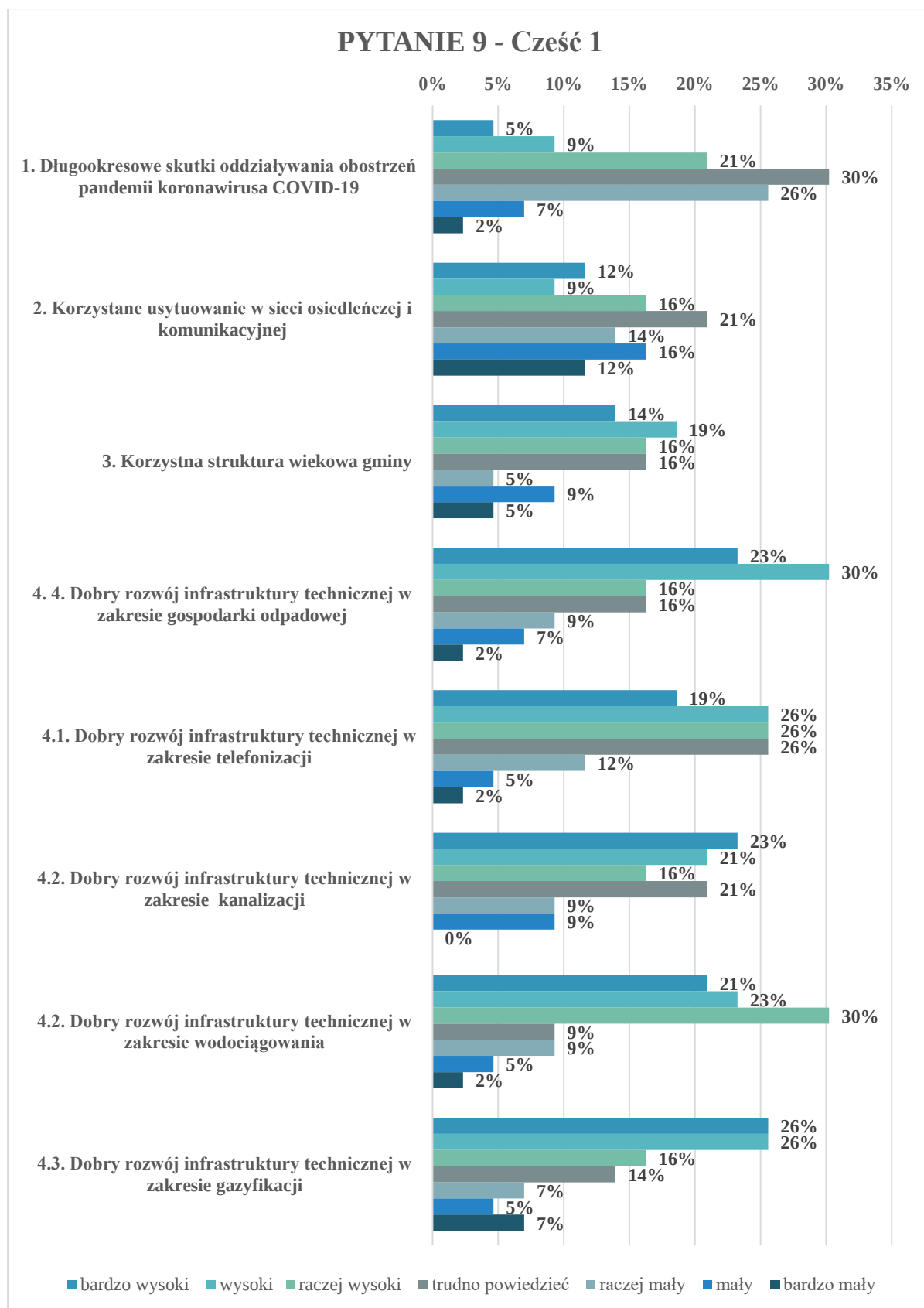
Strefa przestrzenna:

- brak dbałości o infrastrukturę wodną (nowa kanalizacja) i drogową (drogi polne),
- remonty,
- brak oświetlenia,
- ograniczony dostęp do sieci kanalizacyjnej,
- nierozwinięta baza kulturalna,
- mała liczba miejsc w przedszkolach – co za tym idzie zwiększenie liczby miejsc dla dzieci
w przedszkolach, objęcie opieką dzieci w wieku żłobkowym (budowa przedszkola i żłobka),
- gospodarka ściekowa,
- bariery architektoniczne w budynkach publicznych GOPS,
- stan dróg dojazdowych do pól,
- meriolacja drogi transportu rolnego.

Strefa gospodarcza:

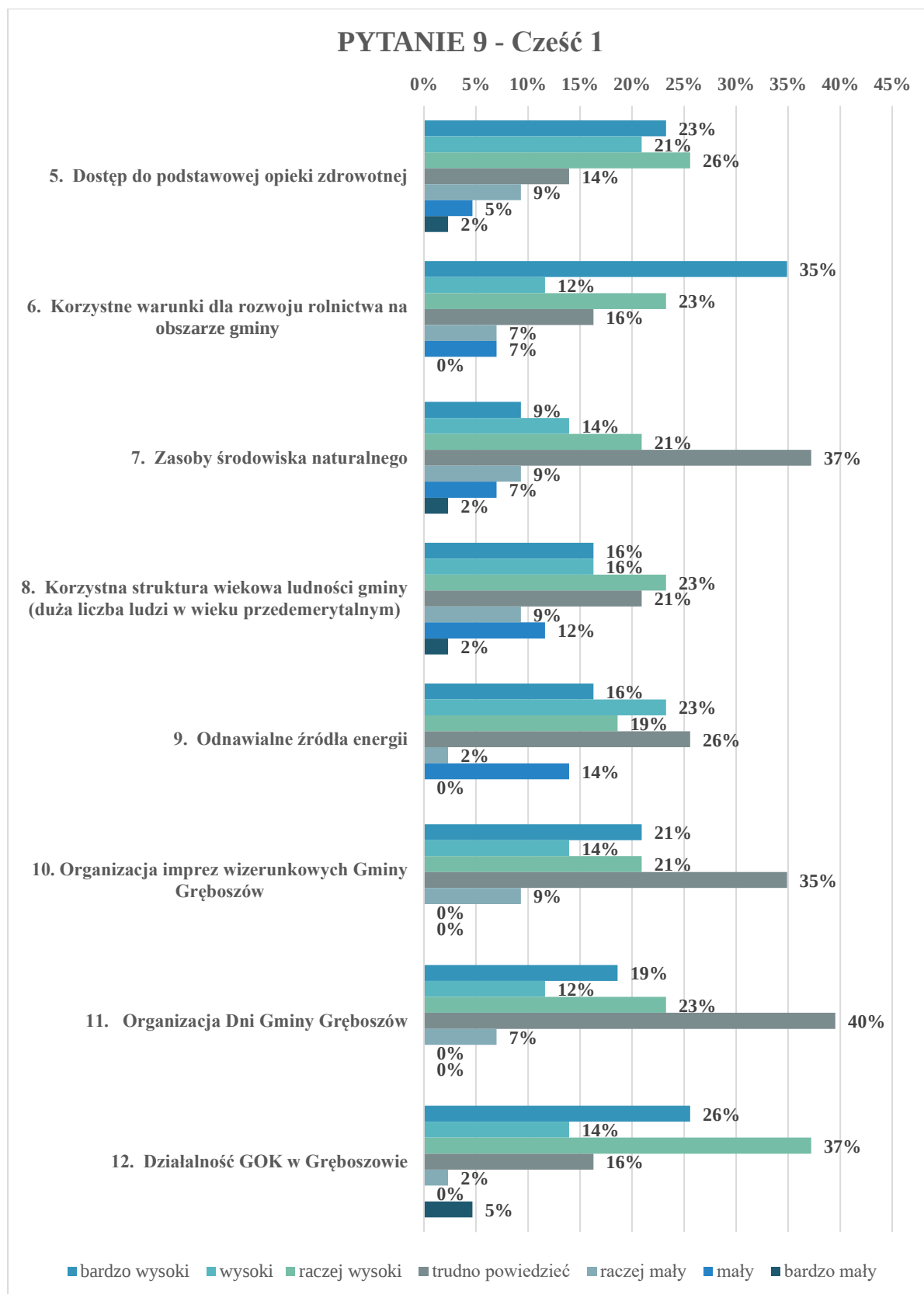
- utworzenie punktu pomocy przy zakładaniu nowych firm,
- oczyszczalnia ścieków,
- dostęp do nowoczesnych technologii informacyjnych,
- brak miejsc pracy dla osób młodych.

Wykres 15 PYTANIE 9. Jaki wpływ, według Pani/Pana oceny, mogą mieć podane niżej czynniki - atuty Gminy Gręboszów na jego rozwój w latach 2022-2030? (Część 1).

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 16 PYTANIE 9. Jaki wpływ, według Pani/Pana oceny, mogą mieć podane niżej czynniki - atuty Gminy Gręboszów na jego rozwój w latach 2022-2030? (Część 2).

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 38 PYTANIE 10. Proszę podać, które według Pan/Pana oceny problemy mające charakter ponadlokalnych winny być rozwiązane na terenie Powiatu Dąbrowskiego przy wykorzystaniu środków finansowych UE i EOG w alokacji 2021-2027?

PYTANIE 10	TAK	NIE	ZAKRES
1. Pokonanie długookresowych skutków pandemii COVID-19	53%	47%	-
2. Ochrona środowiska	84%	16%	- Dofinansowanie do przydomowych oczyszczalni.
3. Odnawialne źródła energii	88%	12%	- Większe dofinansowanie.
4. Polityka transportowa	84%	16%	- Lepsze połączenia autobusowe ze Szczucinem. - Przebudowa infrastruktury drogowej.
5. Gospodarka turystyczna	81%	19%	- Klasy o profilu turystycznym.
6. Rozwój technologii informatycznych	86%	14%	- Klasy o profilu informatycznym.
7. Opieka zdrowotna	86%	14%	- Dostęp do lekarzy specjalistów w Ośrodku Zdrowia.
8. Edukacja	88%	12%	- Dopłaty do wycieczek w szkołach podstawowych do miejsc historycznych - Dostępność do żłobka i przedszkola -ilość miejsc zabezpieczająca potrzeby społeczeństwa
9. Kultura	74%	26%	- Organizacja festiwali (folklor), czy festynów z udziałem Koła Gospodyń Wiejskich.
10. Sport i rekreacja	81%	19%	- Tworzenie funduszy dla zdolnych młodych sportowców.
11. Bezpieczeństwo publiczne	77%	23%	- Budowa/modernizacja chodników oraz dróg.
12. Rynek pracy	91%	9%	- Organizacja darmowych kursów/szkoleń.
13. Przedsiębiorczość	91%	9%	-
14. I inne, proszę podać jakie			- Stałe wynagrodzenie dla OSP

Źródło: Opracowanie własne.

PYTANIE 11 – Proszę podać jakie są według Pani/ Pana oceny:

- silne strony Gminy Gręboszów.
- słabe strony Gminy Gręboszów.

Ankietowani odpowiadali:

SILNE STRONY GMINY GRĘBOSZÓW:

- młody i pełen zapału do pracy Wójt,
- operatywności Wójta, otwartość Wójta
- historia Gminy,
- przedsiębiorczość i operatywność,
- kompetentna kadra pracownicza,
- inwestycje w placówkę szkolną,
- dbanie o porządek na terenie gminy,
- duża liczba i aktywność Kół Gospodyń Wiejskich,
- remonty remiz OSP,
- rozwinięta działalność OSP,
- czyste powietrze,
- rozwinięte rolnictwo,
- bogata oferta kulturalna,
- wysoki poziom nauczania,
- skuteczność w pozyskiwaniu środków finansowych na inwestycje,
- położenie gminy,
- wysoki poziom zawodociągowania,
- dbałość o gospodarowanie odpadami,
- dobra lokalizacja (połączenia z województwem Świętokrzyskim),
- rozwój małych przedsiębiorstw,
- bardzo dobra jakość gleb,
- most na terenie gminy,
- duży zakład Sękpol dający zatrudnienie,
- zaangażowanie, wysoka aktywność społeczna,
- dobry stan dróg lokalnych.

SŁABE STRONY GMINY GRĘBOSZÓW:

- brak spotkań z mieszkańcami – słuchania problemów mieszkańców,
- melioracja,
- brak kanalizacji,
- drogi,
- mały budżet Gminy,
- drogi transportu rolnego,
- słaby rozwój przedsiębiorczości w Gminie,
- wysokie rachunki za wywóz śmieci,
- brak wynagrodzenia dla sołtysów,
- odległość od dużych aglomeracji miejskich,
- słabo rozwinięty rynek pracy,
- słaby dostęp do lekarzy specjalistów,
- brak dostępu do przedszkola miejsca dla dzieci w wieku 3-6 lat.
- migracja młodych w poszukiwaniu atrakcyjnych perspektyw życia,
- słaby stan dróg publicznych,
- spadek przyrostu naturalnego,
- nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa,
- mało zakładów pracy.

ROZDZIAŁ 5

WNIOSKI Z DIAGNOZY SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ DLA GMINY GRĘBOSZÓW

GMINA GRĘBOSZÓW

Zespół projektowy **Centrum Kreacji i Strategii INTERAKCJA**, wspólnie z zespołem powołanym przez Wójta Gminy Gręboszów, opracował **„Diagnozę społeczną, gospodarczą, przestrzenną dla Gminy Gręboszów”**. Przy opracowaniu Diagnozy wykorzystano metodę planowania partnerskiego. Przeprowadzona została analiza podstawowych dokumentów strategicznych na poziomie gminy oraz dokumentów jednostek samorządu terytorialnego:

- „Strategii Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2014-2020”;
- Raport o stanie Gminy Gręboszów za rok 2019;
- Raport o stanie Gminy Gręboszów za rok 2020;
- „Program Ochrony Środowiska dla gminy Gręboszów na lata 2018-2023 z perspektywą do 2025”;
- Raporty za lata 2021/2020/2019 z jednostek organizacyjnych gminy.

Dokonano analizy również aktualnie opracowanych dokumentów strategicznych województwa małopolskiego:

- Strategia Rozwoju Województwa – Małopolska 2030;

Ponadto uzyskano dane z GUS-u z Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Krakowie aktualne na dzień 31.12.2019r. Istotnym elementem w przygotowaniach Diagnozy, była także partycypacja społeczna, która ze względu na obostrzenia COVID-19, miała ograniczony zasięg i oparta była głównie o wywiady i rozmowy z wybranymi osobami na terenie gminy Gręboszów i przeprowadzone badania społeczne. Badania zostały poprzedzone opracowaniem **„Konceptualizacją problematyki badawczej do badań ankietowych dotyczących poziomu rozwoju Gminy Gręboszów”** i za pośrednictwem **ankiety**. Na podstawie uzyskanych informacji, opracowane zostały także tabele wskaźnikowe, określające we wszystkich sołectwach na terenie gminy Gręboszów występowanie zjawisk cywilizacyjnych w dwóch obszarach:

OBSZAR PIERWSZY – negatywne zjawiska społeczne, gospodarcze, przestrzenne i środowiskowe.

OBSZAR DRUGI – dostępność do podstawowej infrastruktury i usług publicznych.

W wyniku tych prac, analiz i badań społecznych zespół projektowy przedstawia wnioski i rekomendacje do „Strategii Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030” w poszczególnych sferach.

WNIOSKI I REKOMENDACJE

5.1. SFERA: LOKALIZACYJNA

1. Walory przyrody ożywionej i nieożywionej w okolicach rzeki Wisły.
2. Niewielka odległość od miasta powiatowego tj. Dąbrowy Tarnowskiej – 20km i miasta Tarnów
3. Dogodne połączenie do bardziej oddalonych miast tj. Krakowa, Rzeszowa, dzięki niedalekiej odległości do wjazdu na autostradę A4.

5.2. SFERA: LUDNOŚCI I PROCESY DEMOGRAFICZNE

1. Wobec relatywnie niewielkich potencjałów ludnościowych i demograficznych gminy Gręboszów, racjonalne dysponowanie nimi jest szczególnie ważne i pożądane. Szereg zjawisk wzmacnia te potencjały np. dojazdy do pracy, selekcja demograficzna (głównie migracja zarobkowa), motywacje.
2. Niekorzystna struktura społeczna (starzenie się społeczeństwa). Sytuacja niekorzystna ze względu na niewielką ilość osób młodych w społeczeństwie, co powoduje zatrzymanie wzrostu wykształcenia, który mógłby być wykorzystany dla rozwoju gminy.
3. Umiejętne stymulowanie zjawisk ludnościowych, choć trudne i niepewne powinno się odbywać poprzez system zachęt: politykę prorodziną, własnościową, budowlaną podatkową, promocję oraz posiadanie atrakcyjnych programów rozwoju i „magnesów” adresowanych do różnych grup i segmentów zbiorowości mieszkańców.
4. W związku z procesem starzenia się społeczeństwa, należy przygotować i realizować politykę rozwoju usług i świadczeń w tym segmencie. Równocześnie należy wzmocnić rozwój niezbędnych usług przedszkolnych, opiekuńczych. Jednak prognozy w tym zakresie są jeszcze trudniejsze, ze względu na zmienne i nieprzewidywalne zjawiska oraz tendencje ludnościowe i kulturowe.

5.3. SFERA: GOSPODARKA I RYNEK PRACY

1. Gmina Gręboszów nie dysponuje ani bezwzględnie ani relatywnie dużym potencjałem gospodarczym. Jest on rozproszony w postaci niewielkich branż na terenie gminy.
2. Gmina posiada bardzo dobrą jakość gleb i potencjał rolniczy. Powinna wykorzystać dobre warunki glebowe do uprawy rolnictwa tradycyjnego, jak i ekologicznego.
3. Gmina winna wspierać wysoko rozwinięty potencjał rolniczy na swoim terenie. Rozwijając przetwórstwa rolno-spożywcze, i zakłady produkcyjne oraz rolnictwo ekologiczne poprzez organizację szkoleń i pomocy doradczej.
4. Gmina powinna również zadbać o meliorację wodną w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ułatwienia jej uprawy.
5. Sytuacja na rynku pracy w gminie Gręboszów jest dostateczna. Mieszkańcy gminy korzystają z usytuowania lokalizacyjnego niedaleko większych miejscowości. Jednak niestety tylko w niewielkim stopniu gmina wykorzystuje położenie lokalizacyjne, ponieważ wśród aktywnych zawodowo mieszkańców, tylko 76 osób wyjeżdża do pracy do sąsiednich gmin, więc jest to tylko 2% mieszkańców.
6. Niesprzyjającym warunkiem jest niekorzystana struktura demograficzna populacji - duży % osób w wieku poprodukcyjnym.
7. 64% aktywnie zawodowo mieszkańców gminy Gręboszów pracuje w sektorze rolniczym.
8. Słabo rozwinięty rynek gospodarczy w gminie Gręboszów pod względem miejsc pracy dla ludzi młodych.
9. W niedostatecznym stopniu gmina wykorzystuje jednak swoje naturalne potencjały i możliwości (administracyjne, inicjujące) dla zachęcania własnych mieszkańców do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej, jak też zewnętrznych inwestorów, stwarzając im system zachęt i warunki przyjazne dla przedsiębiorczości. Wskazywały na to nasze badania ankietowe, jak i przeprowadzone wywiady. Teza wymaga oczywiście bardziej analitycznego spojrzenia i rzeczowej podbudowy oraz działań „naprawczych” i „interwencyjnych”, ale przede wszystkim „motywacyjnych” i „pro-przedsiębiorczych”.
10. Potrzebna jest strategia stymulowania rynku pracy w stronę efektywnego wykorzystywania posiadanych atutów położenia gminy Gręboszów. Punktem wyjścia powinna być właśnie opracowywana „Strategia Rozwoju Gminy Gręboszów na lata

2022-2030” W dalszej kolejności strategiczne programy prowadzące do specjalizacji i uzyskania konkurencyjnej przewagi.

5.4. SFERA: LOKALNY TRANSPORT

1. Transport zbiorowy nie obejmuje wszystkich sołectw w gminie Gręboszów. Warto byłoby pozyskać dodatkowe połączenia komunikacyjne między miejscowościami znajdującymi się na terenie gminy oraz zwiększyć ilość połączeń komunikacyjnych do większych miejscowości w okolicach gminy tj. miasta powiatowego Dąbrowa Tarnowska lub do Tarnowa.

5.5. SFERA: OŚWIATA

1. Na terenie gminy Gręboszów działają następujące placówki oświatowe: 1 publiczne przedszkole oraz 1 szkoła podstawowa im. Mjr. Henryka Sucharskiego w Gręboszowie.
2. Patrząc z perspektywy młodych rodziców oraz biorąc pod uwagę wypowiedzi ankietowanych, istnieje potrzeba zwiększenia ilości miejsc w placówce przedszkolnej na terenie gminy Gręboszów lub utworzenie kolejnej.
3. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców, gmina winna utworzyć żłobek na terenie gminy Gręboszów.

5.6. SFERA: POMOC SPOŁECZNA

1. Na terenie gminy funkcjonuje: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie.
2. Należy cały czas aktywnie pomagać dzieciom i młodzieży, którzy są zagrożeni wykluczeniem społecznym.
3. Sytuacja finansowa mieszkańców, dzięki wsparciu gminy Gręboszów w ostatnich latach uległa zdecydowanej poprawie, należy kontynuować systemy pomocowe i starać się zachęcać i informować osoby, które mają problemy i podstawy do korzystania z pomocy, aby ubiegały się o oferowane formy wsparcia.

5.7. SFERA: KULTURY, SPORTU I TURYSTYKI

1. Na terenie gminy działa: Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa w Gręboszowie, na które składa się: dom kultury, biblioteka publiczna oraz świetlica działająca w ramach projektu „Wioska internetowa – kształcenie na odległość na terenach wiejskich”.
2. Promocją gminy Gręboszów są m.in. Koła Gospodyń Wiejskich, które biorą udział w wydarzeniach gminnych i powiatowych.

3. Gmina systematycznie podnosi poziom i standardy spędzania czasu wolnego poprzez m.in. infrastrukturę sportową.
4. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców należy poszerzać poziom dostępności do infrastruktury sportowej, placów zabaw, czy do małej architektury publicznej poprzez budowę kolejnych wyżej wymienionych miejsc dla mieszkańców gminy Gręboszów.
5. Gmina Gręboszów posiada potencjał turystyczny w zakresie takich form jak wędkarstwo, wędrowki piesze, rowerowe, jeździectwo czy fotografia plenerowa.
6. Przez miejscowości w gminie Gręboszów przebiegają szlaki turystyczne m.in. szlak drewnianego budownictwa regionalnego.
7. W gminie Gręboszów znajdują się liczne stawy wyrobiskowe do celów wędkarskich.
8. W rozwijaniu się turystyki związanej z jeździectwem sprzyjają takie warunki przyrodnicze jak: duży potencjał łąk i pastwisk, zmienność krajobrazu i otwartość przestrzenna głównych jednostek krajobrazowo-morfologicznych.
9. Na terenie gminy brak jest infrastruktury turystycznej.
10. Polecamy rozwinąć bazę turystyczną w tym: obiekty infrastruktury turystycznej (bazy noclegowej, usług turystycznych, sieci gastronomicznej), utworzyć szlaki piesze, rowerowe i szlaki konne, pola namiotowe - wykorzystując do tego potencjał gminy Gręboszów.
11. Zgodnie z wyżej wymienionymi informacjami i rekomendacjami – gminę Gręboszów należałoby promować jako miejsce pozwalające spokojnie odpocząć pośród łąk, pastwisk, czystego powietrza oraz z możliwością skorzystania z szlaków turystycznych (pieszych, rowerowych, konnych). Turyści coraz częściej stawiają na wypoczynek z dala od zgiełku miasta.
12. Poszerzanie oferty kulturalnej o m.in. warsztaty, kursy itp., które powinny spowodować zwiększenie udziału mieszkańców w życiu kulturalnym gminy Gręboszów.

5.8. SFERA: OCHRONY ZDROWIA

1. Na terenie gminy Gręboszów funkcjonuje: Gminny Zespół Opieki Zdrowotnej w Gręboszowie oraz prywatna apteka.
2. Mieszkańcy licznie w badaniach ankietowanych wypowiadali się o konieczności zwiększania dostępności do lekarzy specjalistów. Należałoby poszerzyć zakres świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych na terenie gminy Gręboszów.

3. Można byłoby opracować i zorganizować program badań profilaktycznych i dodatkowych wizyt u lekarzy specjalistów dla różnych grup wiekowych, który byłby realizowany stopniowo w przestrzeni lat 2022-2030.

5.9. SFERA: SYTUACJA FINANSOWA, BUDŻET

1. Ogólny obraz finansowy gminy Gręboszów pokazuje, iż kondycja finansowa nie jest zagrożona, jest na dobrym poziomie.
2. Podobnie jak większość niedużych gmin wiejskich gmina Gręboszów nie ma znaczących własnych źródeł dochodów. Struktura dochodów i wydatków gminy jest typowa i jak również jest niewielka skala faktycznych oraz możliwych zmian.
3. Tym ważniejsze jest racjonalizacja wydatków, szukanie rozwiązań oszczędnych, alternatywnych, tańszych, ale równie lub nawet bardziej efektywnych.
4. Gmina, prowadząc aktywną politykę inwestycyjną może jednak pozyskiwać coraz bardziej znaczące środki zewnętrzne.
5. Prowadzona ostrożna polityka budżetowa zapewnia stabilizację, ale i blokuje możliwości szybszego rozwoju lub zmiany w danej dziedzinie. Rekomendujemy bieżącą analizę struktury budżetu oraz rozważanie możliwości jej zmiany, w stosunku do tradycyjnego, wieloletniego jej układu. Pozwoli to może dostrzec ukryte możliwości i bariery finansowe, ale także organizacyjne i decyzyjne, a nawet polityczne. Większość budżetów gminnych w Polsce jest zbyt spetryfikowana, za mało elastyczna. Zmiana jest tu zawsze ryzykowna ale bez niej trudniej rozwiązywać kluczowe kwestie i ograniczenia, osiągnąć zmianę i wykorzystać zmieniające się okoliczności i szanse rozwojowe.
6. Nie zwiększenie budżetu, ale coraz bardziej racjonalne nim dysponowanie oraz umiejętność pozyskiwania środków pozabudżetowych będzie w najbliższych latach kluczem do dobrej kondycji finansowej gminy i jej szans rozwojowych. Wolniejszy, ale systematyczny i stabilny rozwój, bez nadmiernych napięć i obciążeń budżetowych, wydaje się właściwą, a w każdym razie realistyczną strategią. Podstawą do takiego działania winny być Wieloletnie Prognozy Finansowe Gminy do 2030r.
7. Gmina umiejętnie i w szerokim zakresie korzystała w poprzednich okresach ze środków zewnętrznych „pozabudżetowych”. Jest to dobry fundament do kontynuowania tej strategii w nowym okresie finansowania 2021-2027. Mamy na uwadze zarówno programy i projekty inwestycyjne, jak i tzw.: projekty miękkie – społeczne, kulturalne, edukacyjne. Gmina musi jeszcze aktywniej aplikować o takie środki, a także

zabezpieczyć w budżecie wkład własny oraz „moce przerobowe” samego Urzędu Gminy Gręboszów. Jest to działanie strategiczne, aby zapewnić gminie Gręboszów zrównoważony rozwój w perspektywie do 2030r. W całym okresie planowania 2022-2030, prócz tradycyjnych środków pochodzących z polityki spójności i znajdujących się w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Małopolskiego, który aktualnie nazywa się „Fundusze Europejskie dla województwa Małopolskiego”, są dostępne także środki pochodzące z Krajowego Planu Odbudowy 2021-2027. Zatem jest to podwójna możliwość, która winna być przez gminę Gręboszów strategicznie wykorzystana.

5.10. SFERA: PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWA

1. Gmina Gręboszów posiada około 49 km dróg gminnych, ponad 100 km wszystkich dróg na terenie gminy (drogi gminne i wewnętrzne), oraz około 30 km dróg powiatowych.
2. Według danych z ankiety, gminna winna zmodernizować drogi, które uległy pogorszeniu i dostosować do warunków technicznych i parametrów jakie powinna posiadać droga.
3. Infrastruktura wodociągowa w gminie występuje na bardzo dobrym poziomie.
4. Gmina Gręboszów ma ograniczone możliwości w kwestii infrastruktury kanalizacyjnej, dlatego powinna zadbać o przydomowe oczyszczalnie ścieków (na terenie gminy aktualnie znajduje się 161) i uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w celu zapobiegania przedostania się nieczystości do gleb i wód.
5. Gminna winna podnosić świadomość ekologiczną wśród mieszkańców dla pogłębiania wiedzy o stanie i zagrożeniach środowiska naturalnego.
6. Gmina winna nadal ubiegać się o dofinansowania w zakresie Odnawialnych Źródeł Energii OZE i wykorzystywać OZE i efektywności energetyczne w budynkach użyteczności publicznej dla zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska.

5.11. SFERA: GMINA GRĘBOSZÓW WEDŁUG DANYCH GUS NA TLE POWIATU I WOJEWÓDZTWA

1. Z danych GUS wynika, iż gmina Gręboszów w następujący sposób prezentuje się na tle powiatu dąbrowskiego (7 gmin) i województwa małopolskiego (182 gminy) w oparciu o podstawowe wskaźniki rozwoju cywilizacyjnego:

a) Ludność na 1 km²:

- 7 miejsce w powiecie

- 170 miejsce w województwie małopolskim

b) Kobiety na 100 mężczyzn:

- 7 miejsce w powiecie
- 118 miejsce w województwie małopolskim

c) Saldo migracji na 1000 ludności:

- 6 miejsce w powiecie
- 144 miejsce w województwie małopolskim

d) Dochody własne budżetu gminy/ na 1 mieszkańca:

- 4 miejsce w powiecie
- 168 miejsce w województwie małopolskim

e) Środki w dochodach budżetu gminy na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych na 1 mieszkańca:

- 3 miejsce w powiecie
- 156 miejsce w województwie małopolskim

f) Wydatki budżetu gminy:

- 6 miejsce w powiecie
- 178 miejsce w województwie małopolskim

g) Dzieci w przedszkolach na 100 miejsc:

- 6 miejsce w powiecie
- 113 miejsce w województwie małopolskim

h) Przeciętna powierzchnia użytkowania 1 mieszkania w zasobach mieszkaniowych:

- 3 miejsce w powiecie
- 97 miejsce w województwie małopolskim

i) Odsetek ludności korzystającej z instalacji wodociągowej:

- 7 miejsce w powiecie
- 112 miejsce w województwie małopolskim

j) Odsetek ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej:

- 6 miejsce w powiecie
- 174 miejsce w województwie małopolskim

k) Odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej:

- 5 miejsce w powiecie
- 91 miejsce w województwie małopolskim

l) Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności:

- 3 miejsce w powiecie
- 177 miejsce w województwie małopolskim

Gmina Gręboszów najwyższe wskaźniki cywilizacyjne ma w zakresie:

1. Dochody własne budżetu gminy na 1 mieszkańca.
2. Środki w dochodach budżetu gminy na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych/ na 1 mieszkańca.
3. Przeciętna powierzchnia użytkowania 1 mieszkania w zasobach mieszkaniowych.
4. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. Ludności.

Gmina Gręboszów najniższe wskaźniki cywilizacyjne ma w zakresie:

1. Kobiety na 100 mężczyzn.
2. Ludność na 1 km².
3. Saldo migracji na 1000 ludności.
4. Wydatki budżetu gminy.
5. Dzieci w przedszkolach na 100 miejsc.
6. Odsetek ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej.
7. Odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej.
8. Odsetek ludności korzystającej z instalacji wodociągowej.

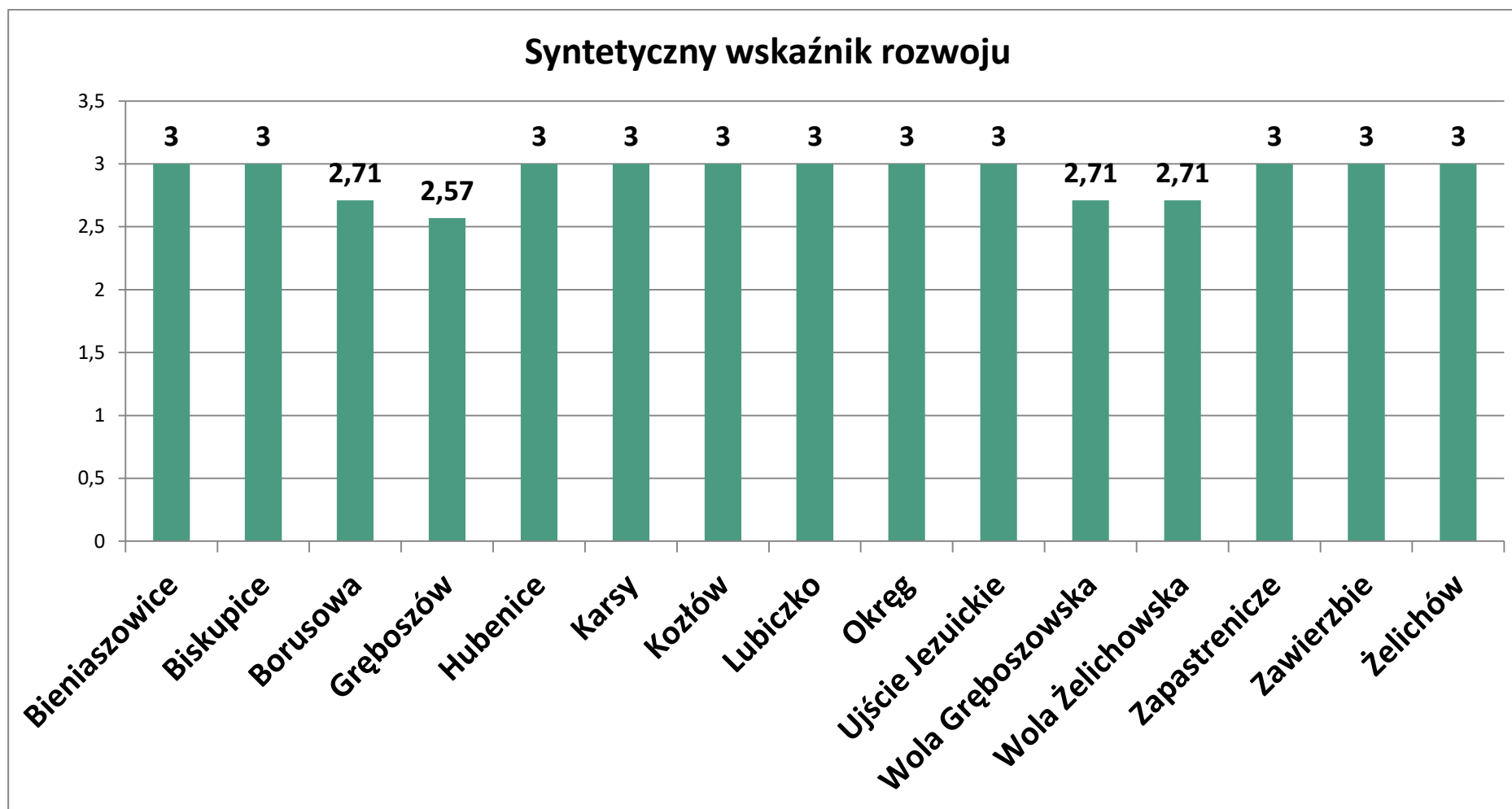
5.12. SFERA: DOTYCZĄCA OCENY POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTW W GMINIE GRĘBOSZÓW

OBSZAR PIERWSZY - negatywne zjawiska społeczne, gospodarcze, przestrzenne i środowiskowe

Lp.	Obszar	Ubóstwo	Bezrobocie	Zagrożenia bezpieczeństw a publicznego	Negatywne zjawiska gospodarcze	Negatywne zjawiska środowiskowe	Negatywne zjawiska przestrzenno- funkcjonalne	Negatywne zjawiska techniczne w obszarze infrastruktury technicznej	Syntetyczny wskaźnik degradacji
1.	Bieniaszowice	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	3,00
2.	Biskupice	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	3,00
3.	Borusowa	średnie (2)	średnie (2)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	2,71
4.	Gręboszów	średnie (2)	średnie (2)	niskie (3)	niskie (3)	średnie (2)	niskie (3)	niskie (3)	2,57
5.	Hubenice	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	3,00
6.	Karsy	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	3,00
7.	Kozłów	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	3,00
8.	Lubiczko	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	3,00
9.	Okręg	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	3,00
10.	Ujście Jezuickie	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	3,00
11.	Wola Gręboszowska	średnie (2)	średnie (2)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	2,71
12.	Wola Żelichowska	średnie (2)	średnie (2)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	2,71

13.	Zapasternicze	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	3,00
14.	Zawierzbie	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	3,00
15.	Żelichów	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	3,00
Gmina Gręboszów		niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	2,91

UWAGA: Miernik oceny dla algorytmu negatywnego: wysokie, średnie, niskie

Z analizy wskaźników we wskazanych obszarach w poszczególnych sołectwach, występują następujące oceny:

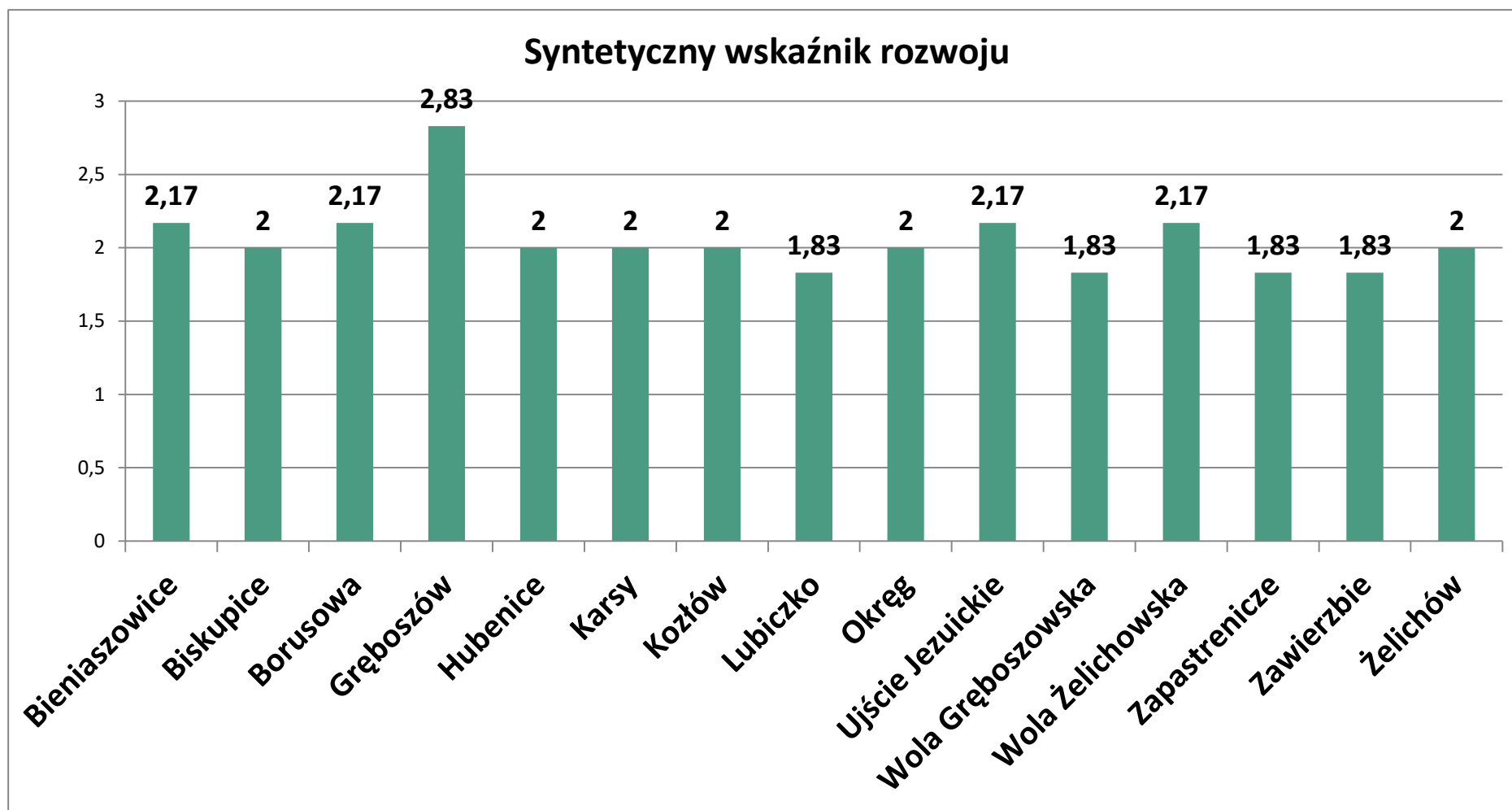
- 1) **Ubóstwo** – jako „niskie” – występuje w sołectwach: Bieniaszowice, Biskupice, Hubenice, Karsy, Kozłów, Lubiczki, Okręg, Ujście Jezuickie, Zapasternicze, Zawierzbie i Żelichów, a jako „średnie” – występuje w: Borusowa, Gręboszów, Wola Gręboszowska i Wola Żelichowska. W odniesieniu do całej gminy występuje jako wskaźnik – „niskie”.
- 2) **Bezrobocie** - jako „niskie” – występuje w sołectwach: Bieniaszowice, Biskupice, Hubenice, Karsy, Kozłów, Lubiczki, Okręg, Ujście Jezuickie, Zapasternicze, Zawierzbie i Żelichów, a jako „średnie” – występuje w: Borusowa, Gręboszów, Wola Gręboszowska i Wola Żelichowska. W odniesieniu do całej gminy występuje jako wskaźnik – „niskie”.
- 3) **Zagrożenia bezpieczeństwa publicznego** - jako „niskie” – występuje we wszystkich sołectwach w gminie. W odniesieniu do całej gminy występuje jako wskaźnik – „niskie”.
- 4) **Negatywne zjawiska gospodarcze** - jako „niskie” – występuje we wszystkich sołectwach w gminie. W odniesieniu do całej gminy występuje jako wskaźnik – „niskie”.
- 5) **Negatywne zjawiska środowiskowe** - jako „niskie” – występuje we wszystkich sołectwach w gminie oprócz sołectwa Gręboszów. W odniesieniu do całej gminy występuje jako wskaźnik – „niskie”.
- 6) **Negatywne zjawiska przestrzenno – funkcjonalne** - jako „niskie” – występuje we wszystkich sołectwach w gminie. W odniesieniu do całej gminy występuje jako wskaźnik – „niskie”.
- 7) **Negatywne zjawiska techniczne w obszarze infrastruktury technicznej** - jako „niskie” – występuje we wszystkich sołectwach w gminie. W odniesieniu do całej gminy występuje jako wskaźnik – „niskie”.

OBSZAR DRUGI - dostępność do podstawowej infrastruktury i usług publicznych.

Lp.	Obszar	Dostępność do usługi zdrowia	Uczestnictwo w życiu publicznym	Dostępność do kultury	Dostępność do edukacji	Dostępność do sportu i rekreacji	Dostępność komunikacyjna	Syntetyczny wskaźnik rozwoju
1.	Bieniaszowice	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	wysokie (3)	2,17
2.	Biskupice	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	2,00
3.	Borusowa	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	wysokie (3)	średnie (2)	2,17
4.	Gręboszów	wysokie (3)	średnie (2)	wysokie (3)	wysokie (3)	wysokie (3)	wysokie (3)	2,83
5.	Hubenice	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	2,00
6.	Karsy	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	wysokie (3)	niskie (1)	2,00
7.	Kozłów	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	2,00
8.	Lubiczko	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	niskie (1)	1,83
9.	Okręg	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	2,00
10.	Ujście Jezuickie	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	wysokie (3)	średnie (2)	2,17
11.	Wola Gręboszowska	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	niskie (1)	1,83
12.	Wola Żelichowska	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	wysokie (3)	średnie (2)	2,17
13.	Zapasternicze	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	niskie (1)	1,83

14.	Zawierzbie	średnie (2)	średnie (2)	niska (1)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	1,83
15.	Żelichów	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	2,00
Gmina Gręboszów		średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	średnie (2)	2,06

UWAGA: Miernik oceny dla algorytmu pozytywnego: wysoka, średnia, niska

Z analizy wskaźników dostępności do podstawowej infrastruktury i usług publicznych, we wskazanych obszarach wynika:

- 1) **Dostępność do służby zdrowia** – jako „wysokie” w jednym sołectwie, tj. Gręboszów, a jako „średnie” występuje w pozostałych sołectwach. W odniesieniu do całej gminy występuje jako wskaźnik - „średnie”.
- 2) **Uczestnictwo w życiu publicznym** - jako „średnie” występuje we wszystkich sołectwach. W odniesieniu do całej gminy występuje jako wskaźnik - „średnie”.
- 3) **Dostępność do kultury** - jako „wysokie” występuje w jednym sołectwie, tj. Gręboszów, jako „niskie” występuje w Zawierzbie, a w 13 pozostałych sołectwach występuje jako „średnie”. W odniesieniu do całej gminy występuje jako wskaźnik - „średnie”.
- 4) **Dostępność do edukacji** - jako „wysokie” występuje tylko w sołectwie Gręboszów, zaś w pozostałych sołectwach występuje jako „średnie”. W odniesieniu do całej gminy występuje jako wskaźnik - „średnie”.
- 5) **Dostępność do sportu i rekreacji** - jako „wysokie” występuje w 6 sołectwach: Borusowa, Gręboszów, Karsy, Ujście Jezuickie, Wola Żelichowska, jako „średnia” w 8 sołectwach: Bieniaszowice, Biskupice, Hubenice, Kozłów, Lubiczko, Okręg, Wola Gręboszowska, Zapasternicze, Zawierzbie, Żelichów. W odniesieniu do całej gminy występuje jako wskaźnik - „średnie”.
- 6) **Dostępność komunikacyjna** - w 2 sołectwach jest „wysokie”: Bieniaszowice, Gręboszów, jako „średnie” występuje w 9 sołectwach: Biskupice, Borusowa, Hubenice, Kozłów, Okręg, Ujście Jezuickie, Wola Żelichowska, Zawierzbie, Żelichów, a jako „niski” występuje w odniesieniu do 3 sołectw: Karsy, Lubiczko, Wola Gręboszowska, Zapasternicze. W odniesieniu do całej gminy występuje jako wskaźnik-„średnie”.

Podsumowując analizę występowania negatywnych zjawisk oraz dostępność do podstawowej infrastruktury i usług publicznych, należy zauważyć, iż w obydwóch przypadkach tylko w niektórych sołectwach występuje nasilenie negatywnych zjawisk, czy też niski dostęp do podstawowej infrastruktury i usług publicznych. Stwarza to dobre warunki wyjściowe do utrzymania, a może nawet zdynamizowania zrównoważonego rozwoju gminy Gręboszów w perspektywie czasowej do 2030r.

Zespół projektowy rekomenduje wzmocnienie działań prorozwojowych we wszystkich objętych diagnozą sferach, przy wykorzystaniu 3 strategicznych okoliczności:

1) *OKOLICZNOŚĆ PIERWSZA* – dotychczasowa odpowiedzialność, komplementarność, transparentność i kompetencja, działania Rady Gminy Gręboszów, Wójta Gminy, pracowników samorządowych, sołtysów oraz innych aktywnych obywateli Gminy.

2) *OKOLICZNOŚĆ DRUGA* – korzystne położenie gminy w niewielkiej odległości od większych miast.

3) *OKOLICZNOŚĆ TRZECIA* – dostępność w z wielokrotnionej postaci funduszy pomocowych, szczególnie podchodzących z UE, z których może być finansowana polityka rozwojowa, a szczególnie zadania inwestycyjne i społeczne gminy Gręboszów, które zostaną wypracowane w ramach „Strategii Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030”, dotyczy to:

3.1. Umowa Partnerstwa (UP) - dotycząca polityki spójności, która obejmuje następujące programy krajowe:

3.1.1. Fundusze Europejskie na infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) - następca Programu Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ). Program przyczyni się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu. FEnIKS wesprze również inwestycje transportowe oraz dofinansuje ochronę zdrowia i dziedzictwo kulturowe. Planowany budżet to: ponad 25 mld euro.

3.1.2. Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) - program jest kontynuacją dwóch wcześniejszych programów: Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 (POIG) oraz Inteligentny Rozwój 2014-2020 (POIR). FENG będzie wspierał realizację projektów badawczo-rozwojowych, innowacyjnych oraz takich, które zwiększają konkurencyjność polskiej gospodarki. Z programu będą mogli skorzystać m.in. przedsiębiorcy, instytucje z sektora nauki, konsorcja przedsiębiorstw oraz instytucje otoczenia biznesu, w szczególności ośrodki innowacji. Planowany budżet to ok 7,9 mld euro.

3.1.3. Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS) - następca Programu Wiedza Edukacja Rozwój (POWER). Główne obszary działania FERS

to: praca, edukacja, zdrowie oraz dostępność. Program będzie wspierał projekty z zakresu: poprawy sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.

3.1.4. Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) - jest następcą programu Polska Cyfrowa (POPC), który w latach 2014-2020 wspierał cyfryzację w Polsce. FERC będzie koncentrował się przede wszystkim na: zwiększeniu dostępu do ultraszybkiego Internetu szerokopasmowego, udostępnieniu zaawansowanych e-usług pozwalających w pełni na elektroniczne załatwienie spraw obywateli i przedsiębiorców, zapewnieniu cyberbezpieczeństwa w ramach nowego dedykowanego obszaru interwencji, rozwoju gospodarki opartej na danych, wykorzystującej najnowsze technologie cyfrowe, rozwoju współpracy międzysektorowej na rzecz tworzenia cyfrowych rozwiązań problemów społeczno-gospodarczych, wsparciu rozwoju zaawansowanych kompetencji cyfrowych, w tym również w obszarze cyberbezpieczeństwa dla jednostek samorządu terytorialnego (jst) i przedsiębiorców. Planowany budżet FERC to ok. 2 mld euro.

3.1.5. Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW) – nowy program dla makroregionu Polski Wschodniej będzie koncentrował się na czterech głównych obszarach: wzmocnienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, energia i ochrona klimatu, spójna sieć transportowa i zwiększenie dostępności transportowej oraz aktywizacja kapitału społecznego, rozwój turystyki i usługi uzdrowiskowe. Oprócz 5 województw dotychczas objętych wsparciem: lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego, z nowego programu będzie korzystać także województwo mazowieckie bez Warszawy i dziewięciu otaczających ją powiatów. W puli FEPW jest ok. 2,5 mld euro.

3.1.6. Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich – program ma trzy główne priorytety: skuteczne instytucje, skuteczni beneficjenci i skuteczna komunikacja. Środki z Pomocy Technicznej zostaną przeznaczone m.in. na: szkolenia dla beneficjentów korzystających z Funduszy Europejskich, rozwój krajowego systemu informatycznego umożliwiającego aplikowanie i rozliczanie projektów unijnych, działania informacyjno-promocyjne zwiększające wiedzę o Funduszach w Polsce. Budżet programu wyniesie 0,5 mld euro.

3.2. Krajowy Plan Odbudowy na lata 2021-2027, o obszarach wsparcia:

3.2.1. POWER UP – Rozwój czystych technologii i odnawialnych źródeł energii OZE.

3.2.2. RENOVATE – Poprawa efektywności energetycznej budynków.

3.2.3. CONNECT – Rozwój usług szerokopasmowych.

3.2.4. SCALE UP – Zwiększeniu zdolności przetwarzania danych przemysłowych w chmurze oraz rozwoju nowoczesnych procesorów.

3.2.5. RECHARGE and REFUEL – Rozwój zrównoważonego transportu oraz budowa stacji ładowania i tankowania paliwa.

3.2.6. RESKILL and UPSKILL – Rozwój umiejętności cyfrowych i szkolenia zawodowego.

3.2.7. MODERNISE - Cyfryzacja administracji publicznej i usług publicznych.

3.3. Inne dostępne Europejskie i krajowe środki publiczne, a w tym:

3.3.1. Programy Wspólnotowe UE 2021-2027.

3.3.2. Program Operacyjny Ryby 2021-2027.

3.3.3. Program pomoc Obywatelska 2021-2027.

3.3.4. Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

3.3.5. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej 2021-2030.

3.3.6. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej 2021-2030.

3.3.7. Programy Operacyjne Banku Gospodarstwa Krajowego 2021-2030.

3.3.8. Programy Operacyjne Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego 2021-2030.

ROZDZIAŁ 6

ANALIZA STRATEGICZNA (SWOT) GMINY GRĘBOSZÓW

GMINA GRĘBOSZÓW

Analiza SWOT, jako narzędzie pomocnicze pozwoli na pogłębioną ocenę otoczenia planowanych w Strategii kierunków działań. Z oczywistych względów posłuży uporządkowaniu informacji mających kluczowe znaczenie dla polityki społecznej gminy Gręboszów.

Zastosowana technika analityczna SWOT oparta została na czynnikach mających wpływ na rozwój sfery społecznej, gospodarczej, przestrzennej, pogrupowanych w cztery kategorie czynników strategicznych:

- (Strengths) mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obszaru,

- (Weaknesses) – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obszaru,

- (Opportunities) – szanse: wszystko to co stwarza dla analizowanego obszaru szansę korzystnej zmiany,

- (Threats) – zagrożenia: wszystko to co stwarza dla analizowanego obszaru niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Analiza SWOT, została opracowana na podstawie wniosków z „Diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej dla Gminy Gręboszów” oraz wyników ankiet. Analizie poddana została cała gmina Gręboszów.

MOCNE STRONY GMINY GRĘBOSZÓW

- Bliskie położenie Dąbrowy Tarnowskiej, Tarnowa oraz Krakowa, jako dużych ośrodków miejskich.
- Walory przyrody ożywionej i nieożywionej w okolicach rzeki Wisły.
- Działalność i wyposażenie OSP.
- Poszerzana oferta kulturalna.
- Przynależność gminy Gręboszów do Klastra Energii.
- Działalność Kół Gospodyń Wiejskich.
- Czyste powietrze.
- Potencjał turystyczny w zakresie takich form jak wędkarstwo, wędrówki piesze, rowerowe, jeździectwo czy fotografia plenerowa.
- Bardzo dobra jakość gleb i potencjał rolniczy.
- Dobre warunki do produkcji ekologicznej żywności.
- Duży zakład Sękoopol dający miejsca pracy.
- Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa.
- Małe zanieczyszczenie środowiska naturalnego.
- Sukcesywne wyposażanie gospodarstw w przydomowe oczyszczalnie ścieków.
- Bardzo dobra działalność Urzędu Gminy Gręboszów.

SŁABE STRONY GMINY GRĘBOSZÓW

- Emigracja z gminy ludzi młodych i dobrze wykształconych.
- Słaby dostęp do lekarzy specjalistów.
- Słabo rozwinięta baza usługowo-rekreacyjna dla odwiedzających gminy Gręboszów tursystów.
- Mała liczba specjalistycznych gospodarstw rolnych.
- Słabo rozwinięta sieć kanalizacyjna.
- Terene zagrożone powodzią.
- Słabo wykorzystane walory przyrodnicze gminy w jej promocji.

SZANSE DLA GMINY GRĘBOSZÓW

- Pomocowe środki finansowe w formie dotacji w nowej Strategii UE 2021-2027 pochodzące z: Wieloletnich Ram Finansowych UE 2021-2027, Europejski Instrument na Rzecz Odbudowy i Zwiększenie Odporności, Mechanizmów Finansowych EOG 2022-2028 i innych doostępnych dla samorządów terytorialnych środków publicznych krajowych i europejskich.
- Wykorzystanie historii zabytków gminy do jej promocji.
- Współpraca z sąsiednimi gminami oraz miastami UE.
- Podnoszenie poziomu kształcenia, kwalifikacji zawodowych mieszkańców.
- Podnoszenie standardu i rozszerzenie zakresu usług podstawowej opieki zdrowotnej.
- Poprawa bezpieczeństwa publicznego poprzez działania profilaktyczne i edukacyjne dla mieszkańców gminy, a szczególnie dla dzieci i młodzieży prowadzone wspólnie z policją, strażą pożarną, szkołami i organami pozarządowymi.
- Otwarcie nowych miejsc pracy.
- Współpraca z jednostkami samorządowymi.
- Rozwój agroturystyki i rolnictwa ekologicznego.
- Dalsza rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej.
- Stworzenie ścieżek rowerowych na terenie gminy.
- Podniesienie poziomu i standardów spędzania wolnego czasu na terenie gminy Gręboszów, poprzez budowę obiektów sportowo-rekreacyjnych, jak place zabaw, siłownie napowietrzne, boiska typu „orlik”, czy mała architektura.
- Dalsza budowa kanalizacji i przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy.
- Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (OZE) i efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej dla zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska.

ZAGROŻENIA DLA GMINY GRĘBOSZÓW

- Starzenie się społeczeństwa.
- Niekorzystna struktura wiekowa.
- Wzrost podatków.
- Możliwość występowania klęsk żywiołowych.
- Wysokie koszty stworzenia i utrzymania miejsca pracy.
- Kolejne fale pandemii COVID-19 lub innych podobnych zagrożeń cywilizacyjnych.
- Utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia.
- Zagrożenia powodziowe.
- Dalsze wyjeżdżanie z gminy ludzi młodych i wykształconych.

ROZDZIAŁ 7

STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU

GMINA GRĘBOSZÓW

7.1. WIZJA GMINY GRĘBOSZÓW

Gręboszów, to gmina równych szans, dynamicznego rozwoju, atrakcyjne miejsce do zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej, szczególnie w obszarze rolnictwa, agroturystyki oraz gospodarstw ekologicznych - z poszanowaniem swojej tożsamości kulturowej, środowiska naturalnego i zasad zrównoważonego rozwoju.

7.2. MISJA GMINY GRĘBOSZÓW

Gmina Gręboszów dzięki mądrymu zarządzaniu, aktywności mieszkańców i konsekwentnemu podnoszeniu swojego potencjału cywilizacyjnego - szczególnie w zakresie, jakości i dostępności infrastruktury technicznej i społecznej – poprawia komfort i bezpieczeństwo życia swoich mieszkańców oraz dba o rozwój gospodarczy, środowisko naturalne i dziedzictwo kultury.

7.3. CEL STRATEGICZNY GMINY GRĘBOSZÓW

Zarządzanie potencjałem gospodarczym i społecznym gminy Gręboszów zgodnie ze standardami zrównoważonego rozwoju celem podniesienia jakości życia mieszkańców.

ROZDZIAŁ 8

OBSZARY ORAZ PODOBSZARY ROZWOJOWE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

GMINA GRĘBOSZÓW

8.1. KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY

Podobszary: *oświata, sport, rekreacja, zdrowie, bezpieczeństwo.*

Cel strategiczny: Tworzenie odpowiednich warunków do rozwoju kapitału społecznego i ludzkiego opartego o społeczność lokalną, jako podstawy do podnoszenia poziomu życia mieszkańców, poprzez wzrost zaufania społecznego, bezpieczeństwa publicznego, dostępności do oświaty, opieki medycznej oraz rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Kierunki działań:

- 1) Podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców.
- 2) Rozszerzenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży szkolnej.
- 3) Podnoszenie poziomu nauczania w Szkołach Podstawowych.
- 4) Stworzenie mechanizmów pomocowych, które zachęcą młodych do stałego zamieszkania na terenie gminy.
- 5) Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i lekarzy specjalistów.
- 6) Wspieranie rozwoju specjalistycznej opieki zdrowotnej.
- 7) Szkolenie mieszkańców gminy, w tym dzieci i młodzieży szkolnej w zakresie udzielania pierwszej pomocy i zachowania w sytuacjach zagrożenia.
- 8) Poprawa bezpieczeństwa publicznego, poprzez działania profilaktyczne i edukacyjne dla mieszkańców gminy, a szczególnie dla dzieci i młodzieży prowadzone wspólnie z policją, ochotniczą strażą pożarną, szkołami i organizacjami pozarządowymi.
- 9) Promocja zdrowego trybu życia wśród mieszkańców.
- 10) Promocja turystyki oraz agroturystyki na terenie gminy.
- 11) Wyznaczanie ścieżek rowerowych na terenie gminy Gręboszów, ich budowa wraz z niezbędną infrastrukturą.
- 12) Podnoszenie poziomu i standardów spędzania wolnego czasu na terenie gminy Gręboszów, poprzez budowę obiektów sportowo-rekreacyjnych, jak place zabaw, siłownie napowietrzne, boiska typu „orlik”, czy mała architektura publiczna.
- 13) Rozwinięcie bazy turystycznej w tym: obiektów infrastruktury turystycznej (bazy noclegowej, usług turystycznych, sieci gastronomicznej), utworzenie szlaków pieszych, rowerowych, konnych, pól turystycznych.

8.2. GOSPODARKA: PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I ROLNICTWO

Podobszary: *innowacyjność, promocja przedsiębiorczości, rolnictwo, gospodarstwa agroturystyczne, gospodarstwa rolnicze, gospodarstwa ekologiczne.*

Cel strategiczny: Wzmacnianie potencjału lokalnej gospodarki oraz rozbudowa, wspieranie i promocja przedsiębiorczości oraz rolnictwa w gminie.

Kierunki działań:

- 1) Tworzenie sprzyjających warunków do rozpoczęcia działalności gospodarczej, zapewnienie wsparcia instytucjonalnego, pomoc i ułatwienie dostępu do informacji o możliwościach pozyskiwania środków na utworzenie lub rozwój firmy.
- 2) Współpraca przy organizowaniu szkoleń i doradztwa dotyczącego zakładania własnego biznesu.
- 3) Przygotowanie i promocja oferty gospodarczej, kulturalnej i turystycznej gminy.
- 4) Działania promujące przedsiębiorczość wśród młodych ludzi.
- 5) Organizacja kursów wspomagających proces poszukiwania pracy.
- 6) Pomoc organizacyjno-doradcza lokalnym przedsiębiorcom.
- 7) Wspieranie inicjatyw dążących do tworzenia nowych grup kooperacyjnych i producenckich oraz innych grupowych form działalności w zakresie działalności rolniczej.
- 8) Wspieranie wysoko rozwiniętego potencjału rolniczego na terenie gminy.
- 9) Wykorzystanie dobrych warunków glebowych do uprawy rolnictwa tradycyjnego, jak i ekologicznego.
- 10) Doradztwo w zakresie pozyskiwania dofinansowań dla przedsiębiorców lokalnych oraz na rozwój gospodarstw rolnych z funduszy pomocowych UE i EOG 2021-2027 oraz innych dostępnych środków publicznych.
- 11) Działania mające na celu promocję gospodarstw ekologicznych i zdrowej żywności.
- 12) Rozwój przedsiębiorczości pozarolniczej z naciskiem na agroturystykę i powstawanie gospodarstw o charakterze ekologicznym.

8.3. KULTURA I DZIEDZICTWO

Podobszary: *kultura, ochrona zabytków.*

Cel strategiczny: Budowa tożsamości lokalnej oraz rozwój kultury i dziedzictwa kulturowego wraz z dbałością o miejsca zabytkowe.

Kierunki działań:

- 1) Modernizacja obiektów użyteczności publicznej dla poszerzenia oferty kulturalnej w gminie o nowe formy spędzania wolnego czasu przez mieszkańców.
- 2) Poszerzenie wiedzy mieszkańców o lokalnej tradycji, kulturze, zabytkach występujących na terenie gminy, poprzez akcje informacyjno-promocyjne.
- 3) Organizacja przedsięwzięć kulturalnych i eventów służących upowszechnianiu kultury oraz integracji środowisk lokalnych.
- 4) Poszerzenie oferty zajęć z zakresu kultury na terenie gminy.

8.4. GOSPODARKA PRZESTRZENNA, ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Podobszary: *środowisko przyrodnicze, ochrona środowiska, transport, edukacja ekologiczna, odnawialne źródła energii OZE, infrastruktura drogowa.*

Cel strategiczny: Rozbudowa i poprawa jakości infrastruktury technicznej, przy dbałości o stan środowiska, krajobrazu przy wykorzystaniu zasobów naturalnych i odnawialnych źródeł energii OZE.

Kierunki działań:

- 1) Modernizacja oraz budowa infrastruktury drogowej na terenie gminy i dostosowanie ich do parametrów jakie powinna posiadać droga gminna dla poprawy bezpieczeństwa publicznego.
- 2) Budowa/rozbudowa chodników i oświetlenia na terenie gminy dla poprawy bezpieczeństwa publicznego.
- 3) Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
- 4) Utrzymanie racjonalnej gospodarki odpadami.
- 5) Budowa kanalizacji i przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy.
- 6) Poszanowanie środowiska naturalnego przy wykorzystaniu potencjału rolniczego.

- 7) Podejmowanie działań, mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy.
- 8) Edukacja ekologiczna mieszkańców z każdej grup wiekowych na temat segregacji odpadów, recyklingu i ochrony środowiska.
- 9) Inwestycje z zakresu gospodarki odpadami.
- 10) Promowanie i wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE) w gminie Gręboszów.
- 11) Pozyskiwanie dofinansowań z funduszy krajowych i UE na budowę odnawialnych źródeł energii (OZE).
- 12) Wykorzystanie OZE i efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej dla zmniejszenia zanieczyszczania środowiska.

8.5. PARTNERSTWO I WSPÓŁPRACA

Podobszary: zrównoważony rozwój, współpraca zagraniczna.

Cel strategiczny: Wspieranie aktywności lokalnej, rozwój organizacji pozarządowych, wspieranie partnerstwa publiczno-prywatnego /PPP/.

Kierunki działań:

- 1) Organizacja systemu doradztwa dla organizacji pozarządowych w zakresie rozwijania i finansowania ich działalności programowej.
- 2) Podnoszenie kompetencji obywatelskich liderów i członków inicjatyw społecznych i obywatelskich.
- 3) Rozwój przedsiębiorczości społecznej
- 4) Wspieranie partnerstwa publiczno-prywatnego /PPP/.
- 5) Rozwój i wzmacnianie współpracy międzynarodowej ze szczególnym uwzględnieniem współpracy z partnerami z Chorwacji.

8.6. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA

OBSZAR: KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY		
Podobszary: oświata, sport, rekreacja, zdrowie, bezpieczeństwo.		
Cel strategiczny: Tworzenie odpowiednich warunków do rozwoju kapitału społecznego i ludzkiego opartego o społeczność lokalną, jako podstawy do podnoszenia poziomu życia mieszkańców, poprzez wzrost zaufania społecznego, bezpieczeństwa publicznego, dostępności do oświaty, opieki medycznej oraz rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki osiągnięcia działań
➤ Podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców. ➤ Rozszerzenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży szkolnej. ➤ Podnoszenie poziomu nauczania w Szkołach Podstawowych. ➤ Stworzenie mechanizmów pomocowych, które zachęcą młodych do stałego zamieszkania na terenie gminy. ➤ Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i lekarzy specjalistów. ➤ Wspieranie rozwoju specjalistycznej opieki zdrowotnej. ➤ Szkolenie mieszkańców gminy, w tym dzieci i młodzieży szkolnej w zakresie udzielania pierwszej pomocy i zachowania w sytuacjach zagrożenia. ➤ Poprawa bezpieczeństwa publicznego, poprzez działania profilaktyczne i edukacyjne dla mieszkańców gminy, a szczególnie dla dzieci i młodzieży prowadzone wspólnie z policją, ochotniczą strażą pożarną, szkołami i organizacjami pozarządowymi. ➤ Promocja zdrowego trybu życia wśród mieszkańców. ➤ Promocja turystyki oraz agroturystyki na terenie gminy. ➤ Wyznaczanie ścieżek rowerowych na terenie gminy	➤ Poprawa warunków nauczania w Szkołach Podstawowych. ➤ Poprawa jakości życia poprzez nowe możliwości spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież, dorosłych oraz seniorów - zapewnienie oferty dostosowanej do wieku. ➤ Poszerzenie oferty zajęć dydaktycznych, sportowych. ➤ Poprawa usług związanych z opieką zdrowotną. ➤ Promocja gminy na zewnątrz. ➤ Wzmacnianie tożsamości społecznej i kulturowej mieszkańców. ➤ Stworzenie miejsc do spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież. ➤ Zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców. ➤ Poprawa stanu zdrowia mieszkańców gminy, dzięki uczestnictwu w aktywności fizycznej. ➤ Zwiększenie atrakcyjności gminy poprzez rozwinięcie bazy turystycznej. ➤ Zwiększenie bazy noclegowej na terenie gminy. ➤ Zwiększenie ilości ścieżek rowerowych na terenie gminy.	➤ Liczba prowadzonych zajęć pozalekcyjnych (szt.) ➤ Liczba zmodernizowanych pomieszczeń szkolnych (szt.) ➤ Liczba zajęć dydaktycznych i sportowych (szt.) ➤ Liczba zajęć z oferty sportowo-rekreacyjnej dla mieszkańców gminy (szt.) ➤ Nowe miejsca rekreacyjno-wypoczynkowe do spędzania wolnego czasu dla turystów i mieszkańców (szt.) ➤ Ilość nowych miejsc noclegowych na terenie gminy. ➤ Długość wybudowanych ścieżek rowerowych (km).

Gręboszów, ich budowa wraz z niezbędną infrastrukturą. ➤ Podnoszenie poziomu i standardów spędzania wolnego czasu na terenie gminy Gręboszów, poprzez budowę obiektów sportowo-rekreacyjnych, jak place zabaw, siłownie napowietrzne, boiska typu „orlik”, czy mała architektura publiczna. ➤ Rozwinięcie bazy turystycznej w tym: obiektów infrastruktury turystycznej (bazy noclegowej, usług turystycznych, sieci gastronomicznej), utworzenie szlaków pieszych, rowerowych, konnych, pól turystycznych.		
---	--	--

OBSZAR: GOSPODARKA: PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I ROLNICTWO		
Podobszary: <i>innowacyjność, promocja przedsiębiorczości, rolnictwo, gospodarka agroturystyczna, gospodarstwa rolnicze, gospodarstwa ekologiczne.</i>		
Cel strategiczny: Wzmacnianie potencjału lokalnej gospodarki oraz rozbudowa, wspieranie i promocja przedsiębiorczości oraz rolnictwa w gminie.		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki osiągnięcia działań
➤ Tworzenie sprzyjających warunków do rozpoczęcia działalności gospodarczej, zapewnienie wsparcia instytucjonalnego, pomoc i ułatwienie dostępu do informacji o możliwościach pozyskiwania środków na utworzenie lub rozwój firmy. ➤ Współpraca przy organizowaniu szkoleń i doradztwa dotyczącego zakładania własnego biznesu. ➤ Przygotowanie i promocja oferty gospodarczej, kulturalnej i turystycznej gminy. ➤ Działania promujące przedsiębiorczość wśród młodych ludzi. ➤ Organizacja kursów wspomagających proces poszukiwania pracy. ➤ Pomoc organizacyjno-doradcza lokalnym przedsiębiorcom. ➤ Wspieranie inicjatyw dążących do tworzenia nowych grup	➤ Promocja istniejących terenów inwestycyjnych wśród inwestorów (z terenu gminy oraz z zewnątrz). ➤ Zwiększenie liczby przedsiębiorstw na terenie gminy. ➤ Zwiększenie atrakcyjności gminy pod względem tworzenia oferty dla nowych mieszkańców i przedsiębiorców. ➤ Zwiększenie ilości kursów i szkoleń wspomagających proces poszukiwania pracy. ➤ Zwiększenie atrakcyjności gminy. ➤ Formy wsparcia gospodarstw agroturystycznych, rolniczych i ekologicznych.	➤ Liczba utworzonych programów wsparcia dla przedsiębiorców (szt.). ➤ Liczba nowo utworzonych przedsiębiorstw na terenie gminy (szt.). ➤ Liczba podjętych działań w ramach wsparcia rozwoju gospodarstw agroturystycznych. ➤ Liczba podjętych działań w ramach wsparcia rozwoju gospodarstw rolnych. ➤ Liczba podjętych działań w ramach wsparcia rozwoju gospodarstw ekologicznych. ➤ Liczba zorganizowanych kursów i szkoleń wspomagających proces poszukiwania pracy (szt.).

kooperacyjnych i producenckich oraz innych grupowych form działalności w zakresie działalności rolniczej. ➤ Wspieranie wysoko rozwiniętego potencjału rolniczego na terenie gminy. ➤ Wykorzystanie dobrych warunków glebowych do uprawy rolnictwa tradycyjnego, jak i ekologicznego. ➤ Doradztwo w zakresie pozyskiwania dofinansowań dla przedsiębiorców lokalnych oraz na rozwój gospodarstw rolnych z funduszy pomocowych UE i EOG 2021-2027 oraz innych dostępnych środków publicznych. ➤ Działania mające na celu promocję gospodarstw ekologicznych i zdrowej żywności. ➤ Rozwój przedsiębiorczości pozarolniczej z naciskiem na agroturystykę i powstawanie gospodarstw o charakterze ekologicznym.		
---	--	--

OBSZAR: KULTURA I DZIEDZICTWO		
Podobszary: kultura, ochrona zabytków.		
Cel strategiczny: Budowa tożsamości lokalnej oraz rozwój kultury i dziedzictwa kulturowego wraz z dbałością o miejsca zabytkowe.		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki osiągnięcia działań
➤ Modernizacja obiektów użyteczności publicznej dla poszerzenie oferty kulturalnej w gminie o nowe formy spędzania wolnego czasu przez mieszkańców. ➤ Poszerzenie wiedzy mieszkańców o lokalnej tradycji, kulturze, zabytkach występujących na terenie gminy, poprzez akcje informacyjno-promocyjne. ➤ Organizacja przedsięwzięć kulturalnych i eventów służących upowszechnianiu kultury oraz integracji środowisk lokalnych. ➤ Poszerzenie oferty zajęć z zakresu kultury na terenie gminy.	➤ Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu wśród mieszkańców o charakterze kulturalnym. ➤ Zwiększenie atrakcyjności gminy. ➤ Promocja gminy na zewnątrz. ➤ Wzmacnianie tożsamości społecznej i kulturowej mieszkańców. ➤ Rozwój wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego gminy. ➤ Integracja środowisk lokalnych poprzez przedsięwzięcia kulturalne organizowane na terenie gminy.	➤ Liczba zajęć z oferty kulturalnej dla mieszkańców gminy (szt.). ➤ Ilość wydarzeń kulturalnych zorganizowanych na terenie gminy (szt.).

OBSZAR: GOSPODARKA PRZESTRZENNA, ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA		
Podobszary: <i>środowisko przyrodnicze, ochrona środowiska, transport, edukacja ekologiczna, odnawialne źródła energii OZE, infrastruktura drogowa.</i>		
Cel strategiczny: Rozbudowa i poprawa jakości infrastruktury technicznej, przy dbałości o stan środowiska, krajobrazu przy wykorzystaniu zasobów naturalnych i odnawialnych źródeł energii OZE.		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki osiągnięcia działań
➤ Modernizacja oraz budowa infrastruktury drogowej na terenie gminy i dostosowanie ich do parametrów jakie powinna posiadać droga gminna dla poprawy bezpieczeństwa publicznego. ➤ Budowa/rozbudowa chodników i oświetlenia na terenie gminy dla poprawy bezpieczeństwa publicznego. ➤ Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. ➤ Utrzymanie racjonalnej gospodarki odpadami. ➤ Budowa kanalizacji i przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy. ➤ Poszanowanie środowiska naturalnego przy wykorzystaniu potencjału rolniczego. ➤ Podejmowanie działań, mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy. ➤ Edukacja ekologiczna mieszkańców z każdej grup wiekowych na temat segregacji odpadów, recyklingu i ochrony środowiska. ➤ Inwestycje z zakresu gospodarki odpadami. ➤ Promowanie i wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE) w gminie Gręboszów. ➤ Pozyskiwanie dofinansowań z funduszy krajowych i UE na budowę odnawialnych źródeł energii (OZE). ➤ Wykorzystanie OZE i efektywności energetycznej	➤ Poprawa stopnia skomunikowania gminy między sołectwami. ➤ Podniesienie jakości dróg gminnych, chodników. ➤ Poprawa bezpieczeństwa publicznego gminy poprzez rozbudowę oświetlenia na terenie gminy. ➤ Poszerzanie wiedzy na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym wśród dzieci i młodzieży. ➤ Poprawa atrakcyjności przestrzeni obszarów wiejskich. ➤ Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy. ➤ Zwiększenie wsparcia w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE) w gminie. ➤ Poprawa efektywności energetycznej budynków. ➤ Zwiększenie ilości odprowadzonych ścieków systemem kanalizacji sanitarnej. ➤ Poprawa warunków życia mieszkańców.	➤ Długość rozbudowanych dróg (km). ➤ Długość wybudowanych chodników (km). ➤ Liczba wybudowanych punktów oświetleniowych (szt.). ➤ Liczba mieszkańców przyłączonych do sieci kanalizacyjnej (szt.). ➤ Liczba mieszkańców z przydomową oczyszczalnią ścieków (szt.). ➤ Kwota udzielonych dotacji na odnawialne źródła energii OZE (szt.). ➤ Ilość budynków wykorzystujących odnawialne źródła energii (OZE) i efektywność energetyczną (szt.).

w budynkach użyteczności publicznej dla zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska.		
---	--	--

OBSZAR: PARTNERSTWO I WSPÓŁPRACA		
Podobszary: zrównoważony rozwój, współpraca zagraniczna		
Cel strategiczny: <i>Wspieranie aktywności lokalnej, rozwój organizacji pozarządowych, wspieranie partnerstwa publiczno-prywatnego /PPP/.</i>		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki osiągnięcia działań
➤ Organizacja systemu doradztwa dla organizacji pozarządowych w zakresie rozwijania i finansowania ich działalności programowej. ➤ Podnoszenie kompetencji obywatelskich liderów i członków inicjatyw społecznych i obywatelskich. ➤ Rozwój przedsiębiorczości społecznej ➤ Wspieranie partnerstwa publiczno-prywatnego /PPP/. ➤ Rozwój i wzmacnianie współpracy międzynarodowej ze szczególnym uwzględnieniem współpracy z partnerami z Chorwacji.	➤ Zwiększenie ilości wsparcia związanego z rozwojem gospodarki turystycznej i infrastruktury technicznej na terenie gminy. ➤ Promocja gminy przy współpracy międzynarodowej z szczególnym uwzględnieniem partnerów z Chorwacji.	➤ Liczba udzielonego wsparcia dla partnerstwa publiczno-prywatnego /PPP/ (szt.).

ROZDZIAŁ 9

ZADANIA INWESTYCYJNE I SPOŁECZNE DLA GMINY GRĘBOSZÓW DO REALIZACJI W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH ROZWOJOWYCH NA LATA 2022-2030

GMINA GRĘBOSZÓW

Zadania inwestycyjne

1) Zadanie inwestycyjne nr 1

LP.	OPIS	INFORMACJE O ZADANIACH
1.	Obszar rozwojowy	KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY
2.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego	Dom opieki dla osób starszych.
3.	Cel społeczny	Podniesienie dostępności usług opieki dla osób starszych. Poprawa jakości ich życia.
4.	Cel ekonomiczny	Stworzenie nowych miejsc pracy.
5.	Zakres rzeczowy przedsięwzięcia inwestycyjnego	Modernizacja budynku po szkole w Woli Żelichowskiej. Roboty budowlane związane z modernizacją/budową domu opieki dla osób starszych. Przystosowanie i wyposażenie budynku.
5.1.	Termin rozpoczęcia	2024r.
5.2.	Termin zakończenia	2027r.
6.	Opis przedsięwzięcia inwestycyjnego	Dom opieki dla osób starszych w miejscowości Wola Żelichowska. Dom opieki dla osób starszych, będzie świadczył takie usługi jak: usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. Realizacja zależna od pozyskania środków zewnętrznych.

2) Zadanie inwestycyjne nr 2

LP.	OPIS	INFORMACJE O ZADANIACH
1.	Obszar tematyczny	KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY
2.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego	Przeprawa promowa Ujście Jezuckie wraz z przystanią kajakową
3.	Cel społeczny	Przywrócenie działającego od lat promu.
4.	Cel ekonomiczny	Skrócenie dojazdu do Krakowa dla mieszkańców miejscowości nad dunajskich. Rozwój turystyki kajakowej na Dunajcu od źródeł, aż do Ujścia Wiślanego + etap na Wiśle.
5.	Zakres rzeczowy przedsięwzięcia inwestycyjnego	Roboty budowlane związane z wykonaniem przeprawy promowej wraz z przystanią kajakową.
5.1.	Termin rozpoczęcia	2024

5.2.	Termin zakończenia	2027
6.	Opis przedsięwzięcia inwestycyjnego	Zagospodarowanie komercyjne brzegu, bulwary wiślane, przedłużenie Wiślanej Trasy Rowerowej. Realizacja zależna od pozyskania środków zewnętrznych.

3) Zadanie inwestycyjne nr 3

LP.	OPIS	INFORMACJE O ZADANIACH
1.	Obszar tematyczny	GOSPODARKA PRZESTRZENNA, ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA
2.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.
3.	Cel społeczny	Zapobieganie zanieczyszczeniu wód.
4.	Cel ekonomiczny	Realizacja programów ochrony środowiska.
5.	Zakres rzeczowy przedsięwzięcia inwestycyjnego	Wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków w co najmniej 80 gospodarstwach.
5.1.	Termin rozpoczęcia	2023
5.2.	Termin zakończenia	2030
6.	Opis przedsięwzięcia inwestycyjnego	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie całej gminy. Realizacja zadania na terenie gminy gdzie nie będzie kanalizacji ogólnospławnej. Pozyskania środków zewnętrznych i własnych na realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego.

4) Zadanie inwestycyjne nr 4

LP.	OPIS	INFORMACJE O ZADANIACH
1.	Obszar tematyczny	GOSPODARKA PRZESTRZENNA, ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA
2.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego	Budowa sieci kanalizacyjnej.
3.	Cel społeczny	Zwiększenie dostępności mieszkańców gminy Gręboszów do kanalizacji.
4.	Cel ekonomiczny	Pozyskanie środków zewnętrznych na realizację zadania inwestycyjnego.
5.	Zakres rzeczowy przedsięwzięcia inwestycyjnego	Budowa kanalizacji na terenie gminy Gręboszów
5.1.	Termin rozpoczęcia	2022
5.2.	Termin zakończenia	2030

6.	Opis przedsięwzięcia inwestycyjnego	Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowościach Gręboszów, Hubenice, Borusowa, Kozłów. Realizacja programów z zakresu ochrony środowiska, potrzeba społeczna. Pozyskania środków zewnętrznych i własnych na realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego.
----	-------------------------------------	--

5) Zadanie inwestycyjne nr 5

LP.	OPIS	INFORMACJE O ZADANIACH
1.	Obszar tematyczny	GOSPODARKA PRZESTRZENNA, ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA
2.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego	Rozwój OZE na terenie gminy Gręboszów.
3.	Cel społeczny	Dofinansowanie prywatnych inwestycji z zakresu OZE oraz zwiększenie OZE na budynkach użyteczności publicznej.
4.	Cel ekonomiczny	Niższe rachunki za energię elektryczną.
5.	Zakres rzeczowy przedsięwzięcia inwestycyjnego	Budowa paneli fotowoltaicznych i wymiana ogrzewania na pompy ciepła w domach prywatnych i budynkach użyteczności publicznej.
5.1.	Termin rozpoczęcia	2022
5.2.	Termin zakończenia	2030
6.	Opis przedsięwzięcia inwestycyjnego	Rozwój OZE na terenie całej gminy Gręboszów. Wzrost cen energii elektrycznej i gazu wykorzystywanego do ogrzewania zarówno budynków prywatnych jak i budynków użyteczności publicznej. Pozyskania środków zewnętrznych i własnych na realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego.

6) Zadanie inwestycyjne nr 6

LP.	OPIS	INFORMACJE O ZADANIACH
1	Obszar tematyczny	KULTURA I DZIEDZICTWO
2.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego	Budowa nowego budynku Gminnego Centrum Kultury i Czytelnictwa w Gręboszowie.
3.	Cel społeczny	Zwiększenie udziału mieszkańców gminy Gręboszów w życiu kulturalnym
4.	Cel ekonomiczny	Poszerzenie oferty kulturalnej i płatne zajęcia, warsztaty, kursy itp.
5.	Zakres rzeczowy przedsięwzięcia inwestycyjnego	Roboty budowlane związane z budową Centrum Kultury wraz z infrastrukturą. Harmonogram przedsięwzięcia: 1. Prace projektowe.

		2. Ogłoszenie przetargu wg SIWZW. 3. Wybór wykonawcy. 4. Budowa. 5. Odbiory. 6. Dopuszczenie obiektu. Zakończenie inwestycji
5.1.	Termin rozpoczęcia	2022
5.2.	Termin zakończenia	2024
6.	Opis przedsięwzięcia inwestycyjnego	Budowa nowego budynku Gminnego Centrum Kultury i Czytelnictwa w miejscowości Gręboszów. Potrzeba dużej Sali widowiskowej ze sceną, przed którą będzie mogło zasiąść co najmniej 200 osób. Takiego miejsca nie ma obecnie w gminie. Potrzeba większej Sali bibliotecznej, czytelnicy wraz z salą komputerową oraz galerii wystawowej. Pozyskania środków zewnętrznych i własnych na realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego.

7) Zadanie inwestycyjne nr 7

LP.	OPIS	INFORMACJE O ZADANIACH
1.	Obszar tematyczny	GOSPODARKA PRZESTRZENNA, ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA
2.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego	Modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Gręboszowie.
3.	Cel społeczny	Podniesienie świadomości mieszkańców w zakresie ograniczenia ilości powstawania odpadów. Kontrola ilości odpadów.
4.	Cel ekonomiczny	Mniejsza ilość odpadów = mniejsze wydatki na gospodarkę odpadami.
5.	Zakres rzeczowy przedsięwzięcia inwestycyjnego	Wykonanie wagi samochodowej, wydzielenie „kącika” rzeczy używanych niebędących odpadami do ponownego użycia.
5.1.	Termin rozpoczęcia	2023
5.2.	Termin zakończenia	2025
6.	Opis przedsięwzięcia inwestycyjnego	Modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w miejscowości Gręboszów. Realizacja programów ochrony środowiska. Pozyskania środków zewnętrznych i własnych na realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego.

8) Zadanie inwestycyjne nr 8

LP.	OPIS	INFORMACJE O ZADANIACH
1.	Obszar tematyczny	GOSPODARKA: PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I ROLNICTWO
2.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego	Zakup działek pod inwestycje.
3.	Cel społeczny	Rozwój społeczny gminy Gręboszów.
4.	Cel ekonomiczny	Nowe miejsca pracy.
5.	Zakres rzeczowy przedsięwzięcia inwestycyjnego	Przystosowanie działek pod inwestycje.
5.1.	Termin rozpoczęcia	2025
5.2.	Termin zakończenia	2030
6.	Opis przedsięwzięcia inwestycyjnego	Zakup działek pod inwestycje na terenie całej gminy. Utworzenie nowych miejsc pracy, zwiększenie budżetu gminy.

9) Zadanie inwestycyjne nr 9

LP.	OPIS	INFORMACJE O ZADANIACH
1.	Obszar tematyczny	KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY
2.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego	Budowa przedszkola ze żłobkiem wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
3.	Cel społeczny	Zwiększenie dostępności do edukacji.
4.	Cel ekonomiczny	Pozyskanie dotacji zewnętrznych, szczególnie z Funduszy Strukturalnych UE 2021-2027 lub krajowych środków publicznych na budowę przedszkola ze żłobkiem wraz z infrastrukturą towarzyszącą, przez co zwiększenie wydatków przeznaczonych na oświatę, sport i rekreację dzieci.
5.	Zakres rzeczowy przedsięwzięcia inwestycyjnego	Roboty budowlane związane z budową przedszkola ze żłobkiem wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
5.1.	Termin rozpoczęcia	2022
5.2.	Termin zakończenia	2024
6.	Opis przedsięwzięcia inwestycyjnego	Budowa przedszkola ze żłobkiem wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Gręboszów. Pozyskanie dotacji zewnętrznych, szczególnie z Funduszy Strukturalnych UE 2021-2027, krajowych środków

		publicznych, środków własnych na budowę przedszkola ze żłobkiem wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
--	--	---

10) Zadanie inwestycyjne nr 10

LP.	OPIS	INFORMACJE O ZADANIACH
1.	Obszar tematyczny	GOSPODARKA PRZESTRZENNA, ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA
2.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego	Budowa/modernizacja stanu infrastruktury technicznej: 1) infrastruktury drogowej rolniczej 2) infrastruktury drogowej wraz z chodnikami.
3.	Cel społeczny	Podniesienie jakości i sprawności komunikacji wewnętrznej w gminie Gręboszów pomiędzy sołectwami.
4.	Cel ekonomiczny	Wzrost bezpieczeństwa, zainteresowania turystycznego, zysków lokalnych firm, wpływów do budżetu gminy.
5.	Zakres rzeczowy przedsięwzięcia inwestycyjnego	Roboty budowlane związane z budową/modernizacją stanu infrastruktury technicznej: 1) infrastruktury drogowej rolniczej 2) infrastruktury drogowej wraz z chodnikami.
5.1.	Termin rozpoczęcia	2022
5.2.	Termin zakończenia	2030
6.	Opis przedsięwzięcia inwestycyjnego	Budowa/modernizacja stanu infrastruktury technicznej: 1) infrastruktury drogowej rolniczej 2) infrastruktury drogowej wraz z chodnikami – na terenie całej gminy. Poprawa infrastruktury drogowej łączy w sobie cel społeczny i ekonomiczny, podnosi komfort jakości życia gminy, sprzyja rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości, zwiększa atrakcyjność turystyczną gminy.

11) Zadanie inwestycyjne nr 11

LP.	OPIS	INFORMACJE O ZADANIACH
1.	Obszar tematyczny	GOSPODARKA PRZESTRZENNA, ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA
2.	Tytuł przedsięwzięcia inwestycyjnego	Poprawa sytuacji retencyjnej na terenie całej gminy.
3.	Cel społeczny	Zmniejszenie zagrożenia powodziowego.
4.	Cel ekonomiczny	-

5.	Zakres rzeczowy przedsięwzięcia inwestycyjnego	Roboty budowlane związane z poprawą sytuacji retencyjnej na terenie całej gminy.
5.1.	Termin rozpoczęcia	2022
5.2.	Termin zakończenia	2030
6.	Opis przedsięwzięcia inwestycyjnego	Poprawa sytuacji retencyjnej na terenie całej gminy, współpraca z PGW WP w sprawie utrzymania infrastruktury, modernizacją kanałów Hubenickiego i Zyblikiewicza.

ROZDZIAŁ 10

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY GRĘBOSZÓW ORAZ USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

GMINA GRĘBOSZÓW

W dniu 13 listopada 2020r. wszedł w życie nowy pakiet przepisów dotyczących polityki rozwoju – *Ustawa z dnia 15 lipca 2020r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020r. poz. 1378)*, której celem jest realizacja postanowień *Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030)* w zakresie konsolidacji systemu zarządzania rozwojem Polski i etapowego prowadzenia systemu zintegrowanych strategii. Poza integracją strategii rozwoju na różnych poziomach administracji, celem nowelizacji przepisów była także integracja w dokumentach strategicznych wymiaru społecznego i gospodarczego z przestrzennym. Ustawodawca jasno określił elementy strategii rozwoju gminy, są wśród nich takie, które nie występowały w dotychczasowych strategiach:

- 1) Model struktury funkcjonalno-przestrzennej;
- 2) Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;
- 3) Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań;
- 4) Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano wraz z zakresem planowanych działań.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Gręboszów wynika głównie z jej położenia geograficznego, środowiska naturalnego, a także otoczenia i powiązań z jednostkami sąsiednimi.

Gmina Gręboszów usytuowana jest w północno-wschodniej części województwa małopolskiego i północno-zachodniej części powiatu dąbrowskiego. Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym, tak oto przedstawia się położenie gminy: prowincja: Podkarpacka, makroregion: Kotlina Sandomierska, mezoregion: Równina Nadwiślańska. Gmina Gręboszów od północy graniczy z województwem świętokrzyskim oraz gminami Opatowiec i Nowy Korczyn w powiecie buskim, od wschodu z gminami Bolesław i Olesno w powiecie dąbrowskim, od południa z Miastem i Gminą Wietrzychowice w powiecie tarnowskim. Gmina Gręboszów dzieli się na 15 sołectw tj.: Gręboszów, Bieniaszowice, Biskupice, Borusowa, Hubenice, Karsy, Kozłów, Lubiczko, Okręg, Ujście Jezuickie, Wola Gręboszowska, Wola Żelichowska, Zapasternicze, Zawierzbie, Żelichów.

Główną aspiracją rozwojową gminy Gręboszów jest podniesienie jakości życia mieszkańców, poprzez odpowiednie zarządzanie potencjałem gospodarczym i społecznym gminy, zgodnie ze standardami zrównoważonego rozwoju. Realizacja tego celu jest możliwa przy zachowaniu ładu przestrzennego, m.in.: poszanowania dla ochrony środowiska przyrodniczego oraz krajobrazu, ale także wyznaczaniu terenów inwestycyjnych, gdzie możliwy jest rozwój funkcji gospodarczych, w tym usługowych. Istotną kwestią jest również tworzenie miejsc aktywności społecznej, takich jak funkcjonowanie zagospodarowane przestrzenie publiczne do wspólnego spędzania czasu.

OSI W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA A ZAKRES PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

Strategia rozwoju gminy określa w szczególności obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o których mowa w art. 11ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022r. poz. 547, 583), wraz z zakresem planowanych działań – art. 10e 1.6 ustawy z 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022r. poz. 559, 583, 1005, 1079).

Zgodnie z definicją ustawową, obszar strategicznej interwencji (OSI), *to określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych, lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych czy przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych możliwościach do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne albo w zasoby ludzkie, finansowanie z różnych źródeł czy też rozwiązania regulacyjne.*

Na poziomie krajowym wskazano OSI takie jak:

- Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze.
- Obszary zagrożone trwałą marginalizacją.

Gmina Gręboszów wpisuje się w obszary zagrożone trwałą marginalizacją o szczególnych warunkach społeczno-ekonomicznych. Na poziomie regionalnym Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” wyróżnia:

- Miejskie obszary funkcjonalne (MOF) – Krakowa, Tarnowa, Nowego Sącza, Gorlic, Podhala, Chrzanowa.
- Obszary transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia.

- Gminy zmarginalizowane.
- Miejscowości uzdrowiskowe.
- Obszary prawnie chronione.

Zakres planowanych działań strategicznych gminy Gręboszów odnosi się do poszczególnych obszarów rozwojowych gminy Gręboszów tj.:

- W celu podnoszenia poziomu i standardu życia mieszkańców gminy Gręboszów planowane jest stworzenie miejsca wspomagającego osoby starsze zapewniając im usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, zostanie utworzony dom opieki dla osób starszych, zadanie to wpisuje się w obszar rozwojowy: kapitał ludzki i społeczny.
- W celu uatrakcyjnienia spędzania czasu wolnego dla mieszkańców gminy oraz turystów, zaplanowano utworzenie przeprawę promową Ujście Jezuickie wraz z przystanią kajakową, zadanie to wpisuje się w obszar rozwojowy: kapitał ludzki i społeczny, podobszar.
- W celu podnoszenia jakości życia mieszkańców, zaplanowano na terenie całej gminy, budowę przydomowych oczyszczalni ścieków. Zadanie to realizowane będzie na terenie gminy, gdzie nie będzie dostępnej kanalizacji ogólnospławnej. Działanie to wpisuje się obszar rozwojowy: gospodarka przestrzenna, środowisko i infrastruktura techniczna.
- W celu poprawy funkcjonowania gospodarki sieciowej w gminie zaplanowano: budowę sieci kanalizacyjnej, zadanie to wpisuje się obszar rozwojowy: gospodarka przestrzenna, środowisko i infrastruktura techniczna.
- W celu rozwoju OZE na terenie gminy, zaplanowano: budowę paneli fotowoltaicznych, wymianę ogrzewania na pompy ciepła w domach prywatnych i użyteczności publicznej. Zadanie to wpisuje się w obszar rozwojowy: gospodarka przestrzenna, środowisko i infrastruktura techniczna.
- W celu poszerzenia oferty kulturalnej, na terenie gminy zaplanowano budowę nowego budynku Gminnego Centrum Kultury i Czytelnictwa w Gręboszowie. Zadanie to wpisuje się w obszar rozwojowy: kultura i dziedzictwo.
- W celu zmniejszenia ilości odpadów oraz wydatków na gospodarkę odpadami, gmina zaplanowała modernizację Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

w Gręboszowie. Zadanie to wpisuje się w obszar rozwojowy: gospodarka przestrzenna, środowisko, infrastruktura techniczna.

- W celu zwiększenia miejsc pracy na terenie gminy, będzie zakup działek pod inwestycje. Zadanie wpisuje się w obszar rozwojowy: przedsiębiorczość i gospodarka.
- W celu zwiększenia dostępności do edukacji, zaplanowano budowę przedszkola ze żłobkiem wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Zadanie wpisuje się w obszar rozwojowy: kapitał ludzki i społeczny.
- W celu poprawy funkcjonowania gospodarki przestrzennej, a dokładnie sieci komunikacyjnej na terenie gminy oraz w celu zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców jak i w celu podniesienia komfortu jakości życia gminy, zaplanowano budowę/modernizację infrastruktury drogowej rolniczej i infrastruktury drogowej wraz z chodnikami. Zadanie wpisuje się w obszar rozwojowy: gospodarka przestrzenna, środowisko i infrastruktura techniczna.
- W celu zmniejszenia zagrożenia powodziowego, na terenie gminy zaplanowano poprawę sytuacji retencyjnej na terenie całej gminy. Zadanie wpisuje się w obszar rozwojowy: gospodarka przestrzenna, środowisko i infrastruktura techniczna.

Odzwierciedleniem wyżej wymienionego zakresu planowanych działań jest mapa nr 1 – rozmieszczenia zadań inwestycyjnych gminy Gręboszów oraz mapa nr 2 obszary rozwojowe gminy Gręboszów.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Gręboszów jest zobrazowaniem spodziewanych i zaplanowanych w strategii gminy procesów rozwoju i ich wpływ na kształtowanie struktury przestrzennej. Zaplanowane zadanie inwestycyjne w sferze przestrzennej, które wyznaczają kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy Gręboszów, mają dążyć do jej rozwoju, oraz poprawy warunków życia nie tylko w sferze przestrzennej ale i w strefie: kapitał ludzki i społeczny; gospodarka: przedsiębiorczość i rolnictwo; kultura i dziedzictwo; partnerstwo i współpraca.

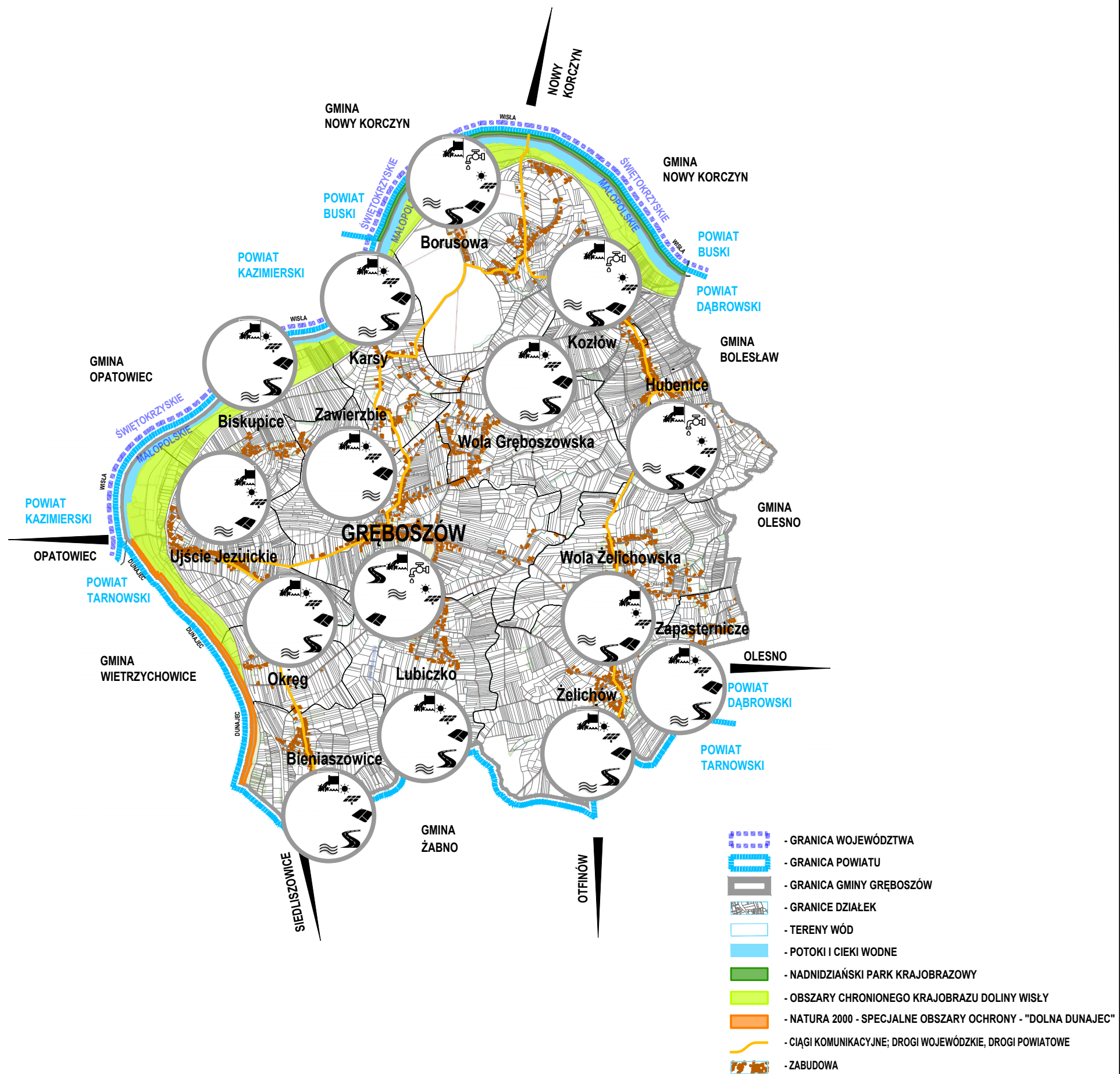
Zgodnie z art. 10e ust. pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym, - „Strategia Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030”, określa w szczególności „model struktury funkcjonalno-przestrzennej”, czyli długookresową strategiczną wizję rozwoju gminy. Wynika on z wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań, zdiagnozowanych potrzeb i potencjału gminy z uwzględnieniem jej specyfiki i zróżnicowania. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Gręboszów została przedstawiona za pomocą trzech map:

- 1) **Mapa nr 1 – „Rozmieszczenie zadań inwestycyjnych w Gminie Gręboszów”** – wskazuje kluczowe zadania do realizacji w gminie Gręboszów w latach 2022-2030, pokazuje również przynależności gminy do: Natury 2000 – Specjalne Obszary Ochrony (NATURA 2000 OBSZAR SIEDLISKOWY DOLNY DUNAJEC) oraz Nadzidiańskiego Parku Krajobrazowego, co za tym idzie jest analizą kluczowych uwarunkowań mających wpływ na kierunek rozwoju gminy. Na mapie widoczne są: granice województwa, powiatu, gminy, tereny wód, potoki i cieki wodne, obszar Nadzidiańskiego Parku Krajobrazowego, Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Wisły, Obszar Natura 2000, ciągi komunikacyjne, drogi wojewódzkie, drogi powiatowe.
- 2) **Mapa nr 2 – „Obszary rozwojowe Gminy Gręboszów”** – ukazuje obszary rozwojowe gminy Gręboszów tj.: kapitał ludzki i społeczny; gospodarka: przedsiębiorczość i rolnictwo; kultura i dziedzictwo; gospodarka przestrzenna, środowisko i infrastruktura techniczna; partnerstwo i współpraca., do której zostały przypisane zakresy planowanych działań opisane powyżej.
- 3) **Mapa nr 3 – „Struktura przestrzenno-funkcjonalna Gminy Gręboszów”** – pokazuje strukturę przestrzenno-funkcjonalną gminy tj. strefę osadniczo-mieszkaniową, strefę osadniczo-usługową, strefę mającą funkcje stref działalności gospodarczych, strefę rolniczą, strefę leśną (strefa zalewowa), są na niej również zaznaczone obiekty wpisane do rejestru zabytków.

OZNA-CZENIE	NAZWA ZADANIA
	DOM OPIEKI DLA OSÓB STARSZYCH
	PRZEPRAWA PROMOWA UJŚCIE JEZUICKIE WRAZ Z PRZYSTANIĄ KAJAKOWĄ
	BUDOWA PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW
	BUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ
	ROZWÓJ OZE NA TERENIE GMINY GRĘBOSZÓW
	BUDOWA BUDYNKU GMINNEGO CENTRUM KULTURY I CZYTELNICTWA W GRĘBOSZOWIE
	MODERNIZACJA PUNKTU SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW KOMUNALNYCH W GRĘBOSZOWIE
	ZAKUP DZIAŁEK POD INWESTYCJE.
	BUDOWA PRZEDSZKOLA ZE ŻŁOBKIEM WRAZ Z INFRASTRUKTURĄ TOWARZYSZĄCĄ
	BUDOWA/MODERNIZACJA STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ: 1) INFRASTRUKTURY DROGOWEJ ROLNICZEJ 2) INFRASTRUKTURY DROGOWEJ WRAZ Z CHODNIKAMI
	POPRAWA SYTUACJI RETENCYJNEJ NA TERENIE CAŁEJ GMINY

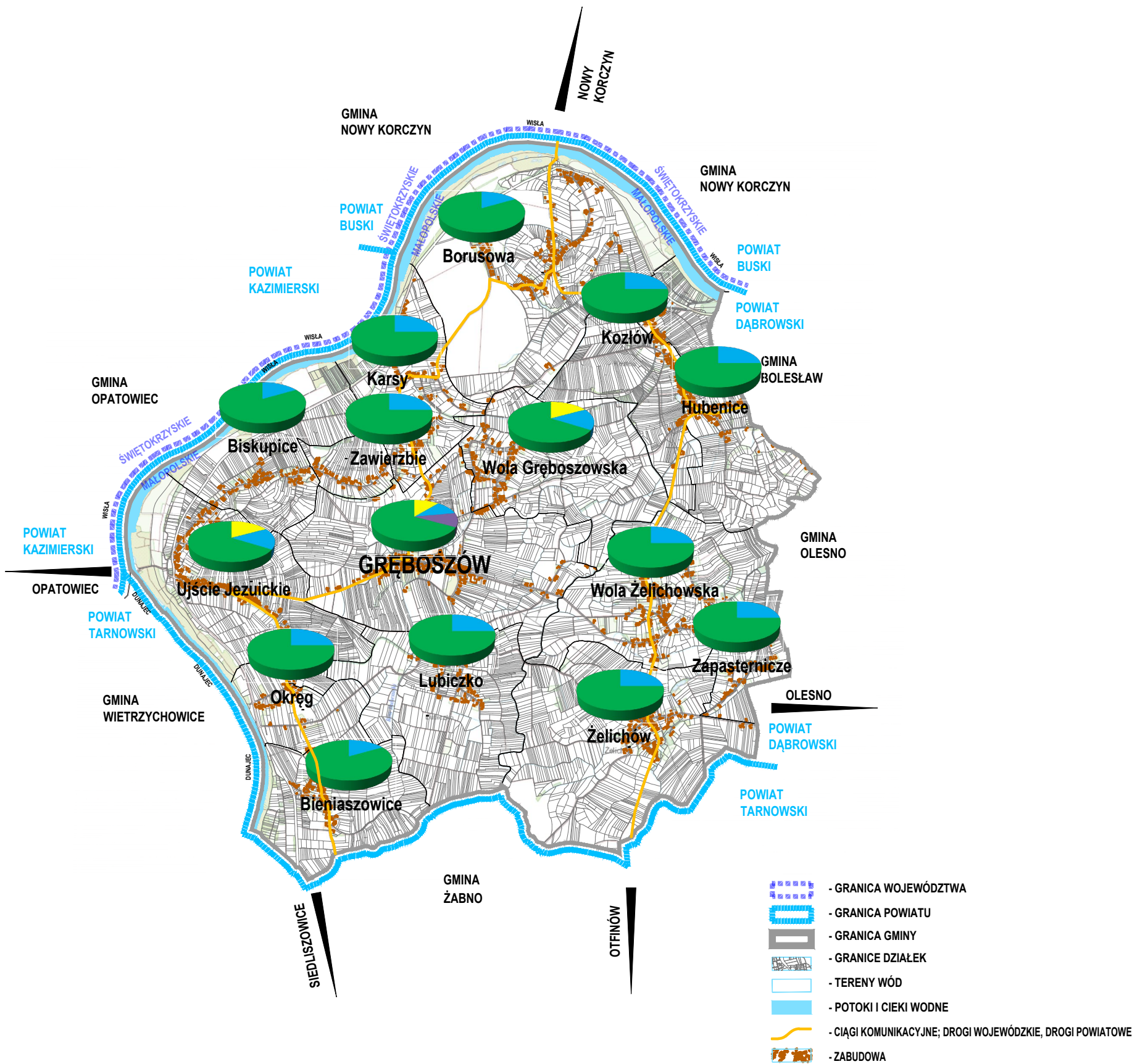
"Mapa nr 1 - Rozmieszczenie zadań inwestycyjnych w Gminie Gręboszów"

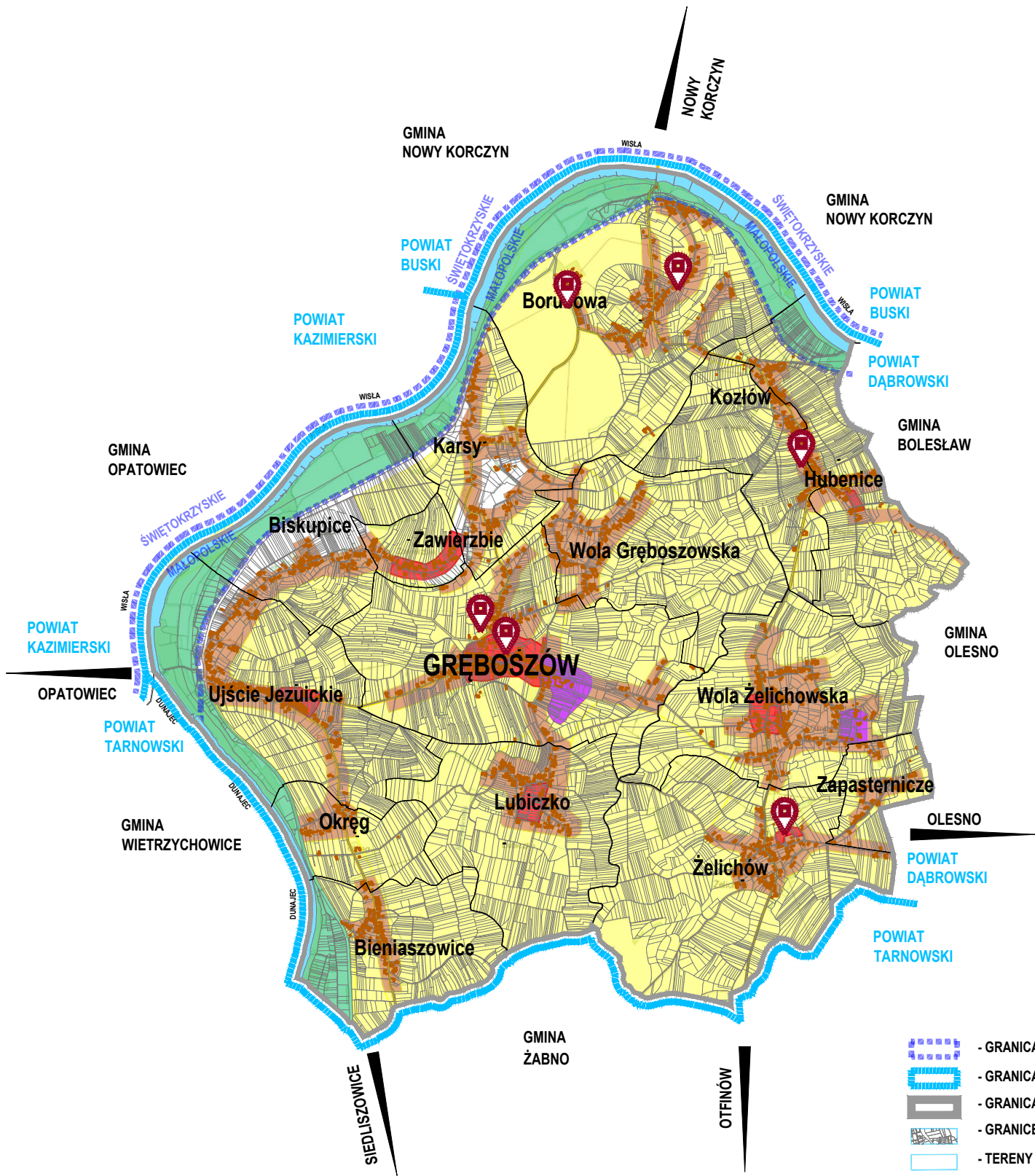
OZNA-CZENIE	NAZWA OBSZARU
	KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY
	OBSZAR GOSPODARKA PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I ROLNICTWO
	OBSZAR KULTURA I DZIEDZICTWO
	OBSZAR GOSPODARKA PRZESTRZENNA ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

"Mapa nr 2 - Obszary rozwojowe Gminy Gręboszów"

"Mapa nr 3 - Struktura przestrzenno - funkcjonalna Gminy Gręboszów"

STRUKTURY PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNE

- STREFA OSADNICZA MIESZKANIOWA
- STREFA OSADNICZA USŁUGOWA
- STREFA MAJĄCA FUNKCJE STREF DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZYCH
- STREFA ROLNICZA
- STREFA LEŚNA - (STREFA ZALEWOWA)

- GRANICA WOJEWÓDZTWA
- GRANICA POWIATU
- GRANICA GMINY
- GRANICE DZIAŁEK
- TERENY WÓD
- POTOKI I CIEKI WODNE
- CIĄGI KOMUNIKACYJNE; DROGI WOJEWÓDZKIE, DROGI POWIATOWE
- ZABUDOWA
- OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW

USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE

Jednym z wyznaczników świadczącym o zastosowaniu zintegrowanego podejścia w planowaniu rozwoju gminy Gręboszów, jest określenie w ramach niniejszego dokumentu strategicznego ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Gręboszów wynikają z przyjętego i opisywanego wyżej modelu oraz wskazują pożądane działania w dziedzinie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej tj.:

- Priorytetyzacja działań w zakresie opracowywania kompleksowych dokumentów planistycznych w postaci studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym w zakresie spójności z dokumentami na szczeblu regionalnym.
- Zrównoważone gospodarowanie przestrzenią – w szczególności w zakresie przeznaczonych terenów pod zabudowę mieszkaniową, rozwój usług wraz z rozwojem zabudowy i przyrostem liczby mieszkańców, a także odwiedzających gminę turystów i gości.
- Przestrzeganie wymagań ochrony środowiska ze szczególną orientacją na występujące na terenie gminy źródła zanieczyszczeń i degradacji środowiska oraz ochrona prawna wszystkich form ochronnych przyrody.
- Ochrona walorów przyrodniczych, krajobrazowych oraz kulturowych.
- Dbanie o ład przestrzenny zwłaszcza przeciwdziałania niekontrolowanej suburbanizacji i rozpraszaniu zabudowy w tym realizacja koncepcji zrównoważonego rozwoju miast i obszarów wiejskich i przeciwdziałanie niekontrolowanej suburbanizacji na terenach otwartych oraz atrakcyjnych krajobrazowo i turystycznie.
- Dbanie o rozwój obszarów wiejskich w oparciu o endogeniczne potencjały, w tym m.in. ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego na obszarach wiejskich.
- Segregacja i gospodarcze wykorzystanie odpadów.
- Przeciwdziałanie degradacji środowiska.
- Stworzenie bazy turystycznej niezbędną infrastrukturę turystyczną, oznakowanie ścieżek turystycznych, bazę noclegową, lokale gastronomiczne.

- ✚ Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa oraz poprawa mobilności mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury drogowej i towarzyszącej, chodników, ścieżek rowerowych, a także rozwój przyjaznego środowiska i odpowiadającego na potrzeby mieszkańców transportu, w tym zwiększenie dostępności do różnych form transportu.
- ✚ Strategiczne planowanie miejsc parkingowych przy kluczowych obiektach.
- ✚ Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy.
- ✚ Wspieranie rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii OZE na terenie gminy i wykorzystanie OZE i efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej dla zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska.

ROZDZIAŁ II

ZGODNOŚĆ STRATEGII ROZWOJU GMINY GRĘBOSZÓW NA LATA 2022-2030 Z ZAŁOŻENIAMI DOKUMENTÓW WYŻSZEGO RZĘDU

GMINA GRĘBOSZÓW

Zgodność z założeniami i wytycznymi zawartymi w dokumentach wyższego rzędu.

Zdefiniowane w niniejszym dokumencie cele strategiczne poszczególnych obszarów gminy Gręboszów są zgodne z założeniami programowymi dokumentów wyższego rzędu, obowiązującymi aktami strategicznymi, planistycznymi oraz operacyjnymi. Wzajemną komplementarność wykazano z niżej wymienionymi, kluczowymi dokumentami z poziomu regionalnego i krajowego:

- Krajową Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
- Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.);
- Strategią Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”

Na kolejnych stronach została pokazana zgodność celów strategicznych gminy Gręboszów z 3 trzema aktualnymi, wiodącymi dokumentami strategicznymi obowiązującymi na terenie kraju i województwa małopolskiego. Następnie zostały opisane dokumenty wyższego rzędu na poziomie międzynarodowym, krajowym i regionalnym oraz wskazane obszary strategicznej interwencji, które wymienione są w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” – w które wpisuje się gmina Gręboszów.

Gmina Gręboszów wpisuje w obszar strategicznej interwencji tj.: gminy zmarginalizowane (w tym obszary zagrożone trwałą marginalizacją).

		Strategia Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030
		Obszar: Kapitał ludzki i społeczny Podobszary: oświata, sport rekreacja, zdrowie i bezpieczeństwo. Cel strategiczny: Tworzenie odpowiednich warunków do rozwoju kapitału społecznego i ludzkiego opartego o społeczność lokalną, jako podstawy do podnoszenia poziomu życia mieszkańców, poprzez wzrost zaufania społecznego, bezpieczeństwa publicznego, dostępności do oświaty, opieki medycznej oraz rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030		
Kierunek polityki rozwoju	<i>Cel szczegółowy 1</i> Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.	
	<i>Cel szczegółowy 2</i> Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.	✓
	<i>Cel szczegółowy 3</i> Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.	
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.)		
Kierunek polityki rozwoju	<i>Cel szczegółowy 1</i> Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.	
	<i>Cel szczegółowy 2</i> Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.	✓
	<i>Cel szczegółowy 3</i> Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.	
Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”		

	<i>Obszar Małopolsanie: Rozwój społecznie wrażliwy, sprzyjający rodzinie.</i>	
Kierunek polityki rozwoju	1. Małopolskie rodziny	✓
	2. Opieka zdrowotna	✓
	3. Bezpieczeństwo	✓
	4. Sport i rekreacja	✓
	5. Kultura i dziedzictwo	
	6. Edukacja	✓
	7. Rynek pracy	✓
	<i>Obszar Gospodarka: Innowacyjne i konkurencyjna gospodarka.</i>	
Kierunek polityki rozwoju	1. Innowacyjność	
	2. Konkurencyjność i przedsiębiorczość	✓
	3. Turystyka	
	4. Transport	
	5. Cyfrowa Małopolska	
	6. Gospodarka o obiegu zamkniętym	
	<i>Obszar Klimat i środowisko: Wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej</i>	
Kierunek polityki rozwoju	1. Ograniczenie zmian klimatycznych	
	2. Gospodarowanie wodą	
	3. Bioróżnorodność i krajobraz	
	4. Edukacja ekologiczna	
	<i>Obszar Zarządzanie strategiczne regionem: System zarządzania strategicznego rozwojem dostosowany do wyzwań dekady 2020-2030.</i>	
Kierunek polityki rozwoju	1. System zarządzania strategicznego rozwojem	✓
	2. Współpraca i partnerstwo	
	3. Promocja Małopolski	✓
	<i>Obszar Rozwój zrównoważony terytorialnie: Zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjałach.</i>	
Kierunek polityki rozwoju	1. Ład przestrzenny	
	2. Wsparcie miast	
	3. Rozwój obszarów wiejskich	
	4. Spójność wewnątrzregionalna i dostępność	✓

		Strategia Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030
		Obszar: Gospodarka: przedsiębiorczość i rolnictwo Podobszary: <i>innowacyjność, promocja przedsiębiorczości, rolnictwo, gospodarka agroturystyczna, gospodarstwa rolnicze, gospodarstwa ekologiczne.</i> Cel strategiczny: Wzmacnianie potencjału lokalnej gospodarki oraz rozbudowa, wspieranie i promocja przedsiębiorczości oraz rolnictwa w gminie.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030		
Kierunek polityki rozwoju	<i>Cel szczegółowy 1</i> Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.	
	<i>Cel szczegółowy 2</i> Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.	✓
	<i>Cel szczegółowy 3</i> Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.	
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.)		
Kierunek polityki rozwoju	<i>Cel szczegółowy 1</i> Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.	✓
	<i>Cel szczegółowy 2</i> Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.	
	<i>Cel szczegółowy 3</i> Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.	
Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”		

	<i>Obszar Małopolskie: Rozwój społecznie wrażliwy, sprzyjający rodzinie.</i>	
Kierunek polityki rozwoju	8. Małopolskie rodziny	
	9. Opieka zdrowotna	
	10. Bezpieczeństwo	
	11. Sport i rekreacja	
	12. Kultura i dziedzictwo	
	13. Edukacja	
	14. Rynek pracy	✓
	<i>Obszar Gospodarka: Innowacyjne i konkurencyjna gospodarka.</i>	
Kierunek polityki rozwoju	7. Innowacyjność	✓
	8. Konkurencyjność i przedsiębiorczość	✓
	9. Turystyka	
	10. Transport	
	11. Cyfrowa Małopolska	
	12. Gospodarka o obiegu zamkniętym	
	<i>Obszar Klimat i środowisko: Wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej</i>	
Kierunek polityki rozwoju	5. Ograniczenie zmian klimatycznych	
	6. Gospodarowanie wodą	
	7. Bioróżnorodność i krajobraz	
	8. Edukacja ekologiczna	✓
	<i>Obszar Zarządzanie strategiczne regionem: System zarządzania strategicznego rozwojem dostosowany do wyzwań dekady 2020-2030.</i>	
Kierunek polityki rozwoju	4. System zarządzania strategicznego rozwojem	
	5. Współpraca i partnerstwo	✓
	6. Promocja Małopolski	✓
	<i>Obszar Rozwój zrównoważony terytorialnie: Zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjałach.</i>	
Kierunek polityki rozwoju	5. Ład przestrzenny	
	6. Wsparcie miast	
	7. Rozwój obszarów wiejskich	✓
	8. Spójność wewnątrzregionalna i dostępność	

		Strategia Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030
		Obszar: Kultura i dziedzictwo Podobszary: kultura, ochrona zabytków. Cel strategiczny: Budowa tożsamości lokalnej oraz rozwój kultury i dziedzictwa kulturowego wraz z dbałością o miejsca zabytkowe.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030		
Kierunek polityki rozwoju	<i>Cel szczegółowy 1</i> Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.	
	<i>Cel szczegółowy 2</i> Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.	✓
	<i>Cel szczegółowy 3</i> Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.	
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.)		
Kierunek polityki rozwoju	<i>Cel szczegółowy 1</i> Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.	✓
	<i>Cel szczegółowy 2</i> Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.	
	<i>Cel szczegółowy 3</i> Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.	
Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”		
	<i>Obszar Małopolskanie: Rozwój społecznie wrażliwy, sprzyjający rodzinie.</i>	

Kierunek polityki rozwoju	15. Małopolskie rodziny	✓
	16. Opieka zdrowotna	
	17. Bezpieczeństwo	
	18. Sport i rekreacja	
	19. Kultura i dziedzictwo	✓
	20. Edukacja	
	21. Rynek pracy	✓
	<i>Obszar Gospodarka: Innowacyjne i konkurencyjna gospodarka.</i>	
Kierunek polityki rozwoju	13. Innowacyjność	✓
	14. Konkurencyjność i przedsiębiorczość	
	15. Turystyka	
	16. Transport	
	17. Cyfrowa Małopolska	
	18. Gospodarka o obiegu zamkniętym	
	<i>Obszar Klimat i środowisko: Wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej</i>	
Kierunek polityki rozwoju	9. Ograniczenie zmian klimatycznych	
	10. Gospodarowanie wodą	
	11. Bioróżnorodność i krajobraz	
	12. Edukacja ekologiczna	✓
	<i>Obszar Zarządzanie strategiczne regionem: System zarządzania strategicznego rozwojem dostosowany do wyzwań dekady 2020-2030.</i>	
Kierunek polityki rozwoju	7. System zarządzania strategicznego rozwojem	
	8. Współpraca i partnerstwo	✓
	9. Promocja Małopolski	✓
	<i>Obszar Rozwój zrównoważony terytorialnie: Zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjałach.</i>	
Kierunek polityki rozwoju	9. Ład przestrzenny	✓
	10. Wsparcie miast	
	11. Rozwój obszarów wiejskich	✓
	12. Spójność wewnątrzregionalna i dostępność	

		Strategia Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030
		Obszar: Gospodarka przestrzenna, środowisko i infrastruktura techniczna. Podobszary: środowisko przyrodnicze, ochrona środowiska, transport, edukacja ekologiczna, odnawialne źródła energii OZE, infrastruktura drogowa. Cel strategiczny: Rozbudowa i poprawa jakości infrastruktury technicznej, przy dbałości o stan środowiska, krajobrazu przy wykorzystaniu zasobów naturalnych i odnawialnych źródeł energii OZE.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030		
Kierunek polityki rozwoju	<i>Cel szczegółowy 1</i> Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.	✓
	<i>Cel szczegółowy 2</i> Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.	
	<i>Cel szczegółowy 3</i> Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.	
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.)		
Kierunek polityki rozwoju	<i>Cel szczegółowy 1</i> Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.	✓
	<i>Cel szczegółowy 2</i> Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.	
	<i>Cel szczegółowy 3</i> Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.	
Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”		

	<i>Obszar Małopolskie: Rozwój społecznie wrażliwy, sprzyjający rodzinie.</i>	
Kierunek polityki rozwoju	22. Małopolskie rodziny	
	23. Opieka zdrowotna	
	24. Bezpieczeństwo	
	25. Sport i rekreacja	
	26. Kultura i dziedzictwo	
	27. Edukacja	
	28. Rynek pracy	
	<i>Obszar Gospodarka: Innowacyjne i konkurencyjna gospodarka.</i>	
Kierunek polityki rozwoju	19. Innowacyjność	
	20. Konkurencyjność i przedsiębiorczość	
	21. Turystyka	✓
	22. Transport	✓
	23. Cyfrowa Małopolska	
	24. Gospodarka o obiegu zamkniętym	
	<i>Obszar Klimat i środowisko: Wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej</i>	
Kierunek polityki rozwoju	13. Ograniczenie zmian klimatycznych	✓
	14. Gospodarowanie wodą	✓
	15. Bioróżnorodność i krajobraz	✓
	16. Edukacja ekologiczna	✓
	<i>Obszar Zarządzanie strategiczne regionem: System zarządzania strategicznego rozwojem dostosowany do wyzwań dekady 2020-2030.</i>	
Kierunek polityki rozwoju	10. System zarządzania strategicznego rozwojem	✓
	11. Współpraca i partnerstwo	
	12. Promocja Małopolski	✓
	<i>Obszar Rozwój zrównoważony terytorialnie: Zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjałach.</i>	
Kierunek polityki rozwoju	13. Ład przestrzenny	✓
	14. Wsparcie miast	
	15. Rozwój obszarów wiejskich	✓
	16. Spójność wewnątrzregionalna i dostępność	✓

		Strategia Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030
		Obszar: Partnerstwo i współpraca Podobszary: zrównoważony rozwój, współpraca zagraniczna. Cel strategiczny: Wspieranie aktywności lokalnej, rozwój organizacji pozarządowych, wspieranie partnerstwa publiczno-prywatnego /PPP/.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030		
Kierunek polityki rozwoju	<i>Cel szczegółowy 1</i> Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.	✓
	<i>Cel szczegółowy 2</i> Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.	✓
	<i>Cel szczegółowy 3</i> Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.	
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.)		
Kierunek polityki rozwoju	<i>Cel szczegółowy 1</i> Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.	✓
	<i>Cel szczegółowy 2</i> Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.	✓
	<i>Cel szczegółowy 3</i> Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.	✓
Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”		
	<i>Obszar Małopolskie: Rozwój społecznie wrażliwy, sprzyjający rodzinie.</i>	
Kierunek	29. Małopolskie rodziny	✓
	30. Opieka zdrowotna	

	31. Bezpieczeństwo	
	32. Sport i rekreacja	
	33. Kultura i dziedzictwo	✓
	34. Edukacja	
	35. Rynek pracy	
	<i>Obszar Gospodarka: Innowacyjne i konkurencyjna gospodarka.</i>	
Kierunek polityki rozwoju	25. Innowacyjność	✓
	26. Konkurencyjność i przedsiębiorczość	✓
	27. Turystyka	
	28. Transport	
	29. Cyfrowa Małopolska	
	30. Gospodarka o obiegu zamkniętym	
	<i>Obszar Klimat i środowisko: Wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej</i>	
Kierunek polityki rozwoju	17. Ograniczenie zmian klimatycznych	
	18. Gospodarowanie wodą	
	19. Bioróżnorodność i krajobraz	
	20. Edukacja ekologiczna	
	<i>Obszar Zarządzanie strategiczne regionem: System zarządzania strategicznego rozwojem dostosowany do wyzwań dekady 2020-2030.</i>	
Kierunek polityki rozwoju	13. System zarządzania strategicznego rozwojem	✓
	14. Współpraca i partnerstwo	
	15. Promocja Małopolski	✓
	<i>Obszar Rozwój zrównoważony terytorialnie: Zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjałach.</i>	
Kierunek polityki rozwoju	17. Ład przestrzenny	
	18. Wsparcie miast	
	19. Rozwój obszarów wiejskich	
	20. Spójność wewnątrzregionalna i dostępność	✓

Uzupełnieniem spojrzenia na rozwój regionalny województwa małopolskiego, który zdefiniowany został w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, jest tzw. wymiar terytorialny polityki rozwoju.

W Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, wskazano obszary strategicznej interwencji (tzw. OSI), które obejmują swoim zasięgiem gminę Gręboszów. Gmina Gręboszów, ze względu na swoje położenie wpisuje się w jeden obszar strategicznej interwencji tj.:

- Gminy zmarginalizowane.

Prezentowana analiza spójności celów Strategii Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030 z krajowymi i regionalnymi dokumentami strategicznymi pokazuje, iż Strategia jest zgodna z dokumentami strategicznymi na poziomie regionalnym, krajowym i ponadnarodowym.

Dokumenty na szczeblu międzynarodowym:

AGENDA 21

Dokument przyjęty na Szczycie Ziemi – Konferencji Narodów Zjednoczonych "Środowisko i Rozwój" (UNCED) – w Rio de Janeiro, w czerwcu 1992 roku.

Stanowi zbiór zaleceń i wytycznych dla działań dotyczących ochrony i kształtowania środowiska życia człowieka, które powinny być podejmowane na przełomie XX i XXI wieku w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju.

Agenda 21 składa się z czterech części:

- 1) Zagadnienia społeczne i ekonomiczne,
- 2) Problemy ochrony i gospodarowania zasobami naturalnymi w ujęciu eko-rozwoju,
- 3) Kwestie roli głównych grup społecznych i konieczności wzmocnienia ich roli w realizacji Agendy 21,
- 4) Możliwości realizacyjne poszczególnych zadań i zaleceń.

EUROPA 2020 – STRATEGIA NA RZECZ INTELIGENTNEGO I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPRZYJAJĄCEGO WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest długookresową strategią rozwoju społeczno-gospodarczego Unii

Europejskiej w latach 2010-2020. Dokument zastąpił realizowaną od 2000 r. Strategię Lizbońską. Celem nowej strategii jest współpraca państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu, wdrażania reform, które pozwolą na zmaganie się z problemem globalizacji współczesnego świata, starzenia się społeczeństwa oraz racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych.

W celu realizacji tych założeń zaproponowano następujące priorytety:

- wzrost inteligentny (ang. *smart growth*), czyli rozwój oparty na wiedzy i innowacjach,
- wzrost zrównoważony (ang. *sustainable growth*), czyli transformacja w kierunku gospodarki konkurencyjnej, niskoemisyjnej i efektywnie korzystającej z zasobów,
- wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu (ang. *inclusive growth*), czyli wspieranie gospodarki z wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

Strategia koncentruje się na pięciu dalekosiężnych celach w dziedzinie edukacji, zatrudnienia, innowacyjności, klimatu i energii oraz w zakresie walki z ubóstwem.

Dokumenty na szczeblu krajowym:

STRATEGIA NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 r.) – SOR

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – SOR została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. SOR jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. Jest obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Dokument ten stanowi rozwinięcie i operacjonalizację tzw. Planu Morawieckiego, w którym została sformułowana nowa wizja i model rozwoju kraju będące odpowiedzią na wyzwania stojące przed polską gospodarką. Wyzwania te określono formułą pięciu pułapek rozwojowych: średniego dochodu, braku równowagi, przeciętnego produktu, demograficznej oraz słabości instytucjonalnej. Niezależnie od nich za bariery dla rozwoju Państwa uznano rozwarstwienie społeczne i utrzymujące się zróżnicowania przestrzenne w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego.

Strategia określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w perspektywie roku 2020 i 2030. SOR przedstawia nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie

i terytorialnie zrównoważony. Jest on oparty o indywidualny potencjał terytorialny, inwestycje, innowacje, rozwój, eksport oraz wysoko przetworzone produkty. Nowy model rozwoju zakłada odchodzenie od dotychczasowego wspierania wszystkich sektorów/branż na rzecz wspierania sektorów strategicznych, mogących stać się motorami polskiej gospodarki. Jego fundamentalnym wyzwaniem jest przebudowanie modelu gospodarczego tak, żeby służył on całemu społeczeństwu.

Strategia wyznacza również cele szczegółowe:

- Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (obszary: Reindustrializacja, Rozwój innowacyjnych firm, Małe i średnie przedsiębiorstwa, Kapitał dla rozwoju, Ekspansja zagraniczna);
- Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (obszary: Spójność społeczna, Rozwój zrównoważony terytorialnie);
- Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (obszary: prawo w służbie obywatelom i gospodarce, Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, E-państwo, Finanse publiczne, Efektywność wykorzystania środków UE).

 KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030

Dokument przedstawia cele polityki regionalnej oraz działania i zadania, jakie do ich osiągnięcia powinien podjąć rząd, samorządy: wojewódzkie, powiatowe i gminne oraz pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji tej polityki w perspektywie roku 2030. KSRR 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków publicznych, w tym funduszy UE.

Dokument wyznacza cel główny oraz trzy cele szczegółowe.

Cel główny: Efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągania zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Cele szczegółowe:

- Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
- Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
- Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Dokumenty na szczeblu regionalnym:

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA „MAŁOPOLSKA 2030”

W ramach dokumentu przewidziane są przedsięwzięcia strategiczne, główne kierunki polityki rozwoju, cele szczegółowe i obszary tematyczne, które zostaną w perspektywie do roku 2030 wdrożone na terenie województwa.

Strategia rozwoju jest zobowiązaniem Samorządu Województwa Małopolskiego względem Małopolan. Zobowiązanie to zaciągnięte zostało już w 2000 roku, kiedy to na latach pierwszej Strategii, złożono deklarację, zgodnie z którą Małopolska ma stać się regionem równych szans wszechstronnego rozwoju ludzi i nowoczesnej gospodarki; silnym aktywnością swych mieszkańców, czerpiących z dziedzictwa przeszłości i zachowującym tożsamość w integrującej się Europie. Po mimo upływu lat, wizja rozwoju Małopolski w dalszym ciągu pozostaje aktualna. Niemniej jednak dynamika oraz intensywność procesów modernizacyjnych powodują konieczność dokonania nie tylko korekty działań oraz mechanizmów, których wdrażanie ma przyczynić się do jej realizacji, ale również modyfikacji samej wizji, w taki sposób, aby odpowiadała ona wyzwaniom stojącym przed Małopolską w perspektywie do 2030r.

Zgodnie z powyższym Samorząd Województwa Małopolskiego, podejmuje zobowiązanie do realizacji działań, które wypełniają niniejszą wizję:

Małopolska regionem równych szans i wszechstronnego rozwoju Małopolan, nowoczesnej gospodarki, odpowiedzialne podchodzącym do zasobów środowiska naturalnego, silnym aktywnością swych mieszkańców, czerpiącym z dziedzictwa przeszłości, zachowując swoją tożsamość i aktywnie działającym na rzecz integracji europejskiej.

Powyższa wizja, będzie realizowana poprzez **CEL GŁÓWNY**, który brzmi następująco:

**Małopolska regionem zrównoważonego rozwoju w wymiarze społecznym,
gospodarczym, środowiskowym i terytorialnym**

Obszary tematyczne, cele szczegółowe oraz główne kierunki polityki rozwoju oraz przedsięwzięcia strategiczne Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”:

Obszar I – MAŁOPOLANIE

Rozwój społecznie wrażliwy, sprzyjający rodzinie.

Główne kierunki polityki rozwoju:

- 1) Małopolskie rodziny
- 2) Opieka zdrowotna
- 3) Bezpieczeństwo
- 4) Sport i rekreacja
- 5) Kultura i dziedzictwo
- 6) Edukacja
- 7) Rynek pracy

Przedsięwzięcia strategiczne:

- Rodzina w centrum
- Małopolski Tele-Anioł 2.0.
- Cyfrowy Asystent
- Rozwój systemu opieki zdrowotnej oraz działania profilaktyczne
- Bezpieczna Małopolska
- III Igrzyska Europejskie
- Centrum Muzyki w Krakowie
- Muzea domowe
- Małopolskie dwory, zamki i grody – „zielona” odnowa i odbudowa zabytków oraz adaptacja dla nowych funkcji społeczno-gospodarczych
- Wirtualne Muzea Małopolski
- Małopolskie Centrum Nauki Cogiteon
- Małopolskie Laboratorium Wiedzy
- Zawodowa Małopolska
- Małopolski Dom Technologii
- Małopolski pociąg do kariery

- Pracujący – najlepsza inwestycja dla Małopolski

Obszar II – GOSPODARKA

Cel szczegółowy: *Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka.*

Główne kierunki polityki rozwoju:

- 1) Innowacyjność
- 2) Konkurencyjności przedsiębiorczość
- 3) Turystyka
- 4) Transport
- 5) Cyfrowa Małopolska
- 6) Gospodarka o obiegu zamkniętym

Przedsięwzięcia strategiczne:

- Małopolski Most Innowacji
- SPIN – Małopolskie Centra Transferu Wiedzy
- Centrum Business in Małopolska
- Małopolska Przedsiębiorcza
- Małopolska Giełda Rolna
- Budowa zintegrowanej sieci tras rowerowych w Województwie Małopolskim
- Małopolska Arena Przemysłu Spotkań
- Małopolska – Centrum Turystyki Zrównoważonej
- Drogi wojewódzkie dostosowane do wymogów UE
- Budowa spójnej sieci połączeń kolejowych – aglomeracyjnych i regionalnych
- „SKA” i „MKR”
- Inwestycje drogowe przyjazne środowisku
- Rozwój małopolskiego systemu e-zdrowia
- Cyfryzacja w administracji
- GOZ dla przedsiębiorcy

Obszar III – KLIMAT I ŚRODOWISKO

Cel szczegółowy: *Wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej.*

Główne kierunki polityki rozwoju:

- 1) Ograniczanie zmian klimatycznych

- 2) Gospodarowanie wodą
- 3) Bioróżnorodność i krajobraz
- 4) Edukacja ekologiczna

Przedsięwzięcia strategiczne:

- Szkoły neutralne klimatycznie w Województwie Małopolskim
- Przyjazne klimatycznie budynki użyteczności publicznej
- Ekocentra – sieć centrów edukacji ekologicznej
- LIFE EkoMałopolska – działania na rzecz klimatu
- Ekodoradca w każdej gminie
- Małopolska Deszczówka

Obszar IV – ZARZĄDZANIE STRATEGICZNE ROZWOJEM

Cel szczegółowy: *System zarządzania strategicznego rozwojem dostosowany do wyzwań dekady 2020-2030.*

Główne kierunki polityki rozwoju:

- 1) System zarządzania strategicznego rozwojem
- 2) Współpraca i partnerstwo
- 3) Promocja Małopolski

Przedsięwzięcia strategiczne:

- Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego
- Centrum Współpracy Regionalnej
- Budżet Obywatelski Województwa Małopolskiego
- Program współpracy z Polonią i Polakami za granicą

Obszar V – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE

Cel szczegółowy: *Zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjałach.*

Główne kierunki polityki rozwoju:

- 1) Ład przestrzenny
- 2) Wsparcie miast
- 3) Rozwój obszarów wiejskich
- 4) Spójność wewnątrz regionalna i dostępność

Obszary strategicznej interwencji:

- Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze
- Miejskie Obszary Funkcjonalne (MOF)
- Obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia
- Gminy zmarginalizowane (w tym obszary zagrożone trwałą marginalizacją)
- Miejscowości uzdrowiskowe
- Obszary prawnie chronione.

Obszary strategicznej interwencji, w które wpisuje się Gminy Gręboszów:

- Gminy zmarginalizowane (w tym obszary zagrożone trwałą marginalizacją)

Terytorialne ukierunkowanie Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”

Interwencja projektowana w wymiarze terytorialnym pokazała, że istnieje potrzeba wskazania konkretnych obszarów, które ze względu na swoją specyfikę i obserwowane tam problemy wymagają dodatkowego wsparcia, wykraczającego poza działania przewidziane dla całego województwa. Wyodrębnienie tych obszarów, określanych mianem **obszarów strategicznej interwencji (OSI)**, służyć ma nakierowaniu wsparcia przede wszystkim na te tereny województwa, które tego najbardziej potrzebują, bądź z uwagi na ich specyfikę i endogeniczne potencjały konieczne jest wzmocnienie czynników, które mogą spowodować trwały rozwój tych terenów.

Działania Samorządu Województwa nie będą ukierunkowane wyłącznie na OSI. Zaproponowane w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” kierunki interwencji będą zmierzały do objęcia wsparciem wszystkich, nawet najmniejszych jednostek w regionie, jednak szczególna uwaga skupiona zostanie na terenach najbardziej potrzebujących i oddalonych, aby rozwój województwa był trwały i zrównoważony. Wymaga tego dążenie do zachowania spójności wewnątrzregionalnej oraz zmiana koncepcji i podejścia terytorialnego, gdzie odchodzi się od założenia, że rozwój promieniuje z ośrodka wzrostu na inne tereny. Wdrażany zatem będzie wskazany już wcześniej w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) rozwój terytorialnie wrażliwy i odpowiedzialny.

Obszary strategicznej interwencji – definicja

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, obszar strategicznej interwencji to obszar będący przedmiotem koncentracji działań polityki rozwoju

ukierunkowanej terytorialnie. Podejmowanie przytoczonej strategicznej interwencji wiąże się z jednej strony z wyrównywaniem szans obszarów zmarginalizowanych w celu równoważenia poziomu życia mieszkańców i zapewnienia spójności w gospodarce, a z drugiej strony ze wspieraniem rozwiniętych już obszarów tak, aby były bardziej konkurencyjne i efektywne, co oznacza, że de facto jest to urzeczywistnienie rozwoju zrównoważonego terytorialnie. Nowe podejście do polityki regionalnej zakłada odejście od wspierania całego kraju czy regionów w jednolity sposób na rzecz większego różnicowania interwencji w zależności od problemów i potencjałów poszczególnych obszarów. Takie podejście przekłada się na bardziej precyzyjne wyznaczenie OSI z punktu widzenia priorytetów polityki rozwoju, jak również na tworzenie instrumentów terytorialnych dopasowanych do ich specyficznych potrzeb rozwojowych. OSI wyznaczane i wspierane na poziomie regionalnym mają pełnić dodatkową funkcję wobec OSI wskazanych na poziomie krajowym.

Krajowe obszary strategicznej interwencji

Zgodnie z proponowanymi zapisami dotyczącymi obszarów strategicznej interwencji w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, obszar strategicznej interwencji definiowany jest jako „wskazany w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje finansowane z różnych źródeł, w tym w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne i w zasoby ludzkie, lub rozwiązania regulacyjne”.

Na poziomie krajowym wyznaczono dwa główne typy terytoriów stanowiących obszary strategicznej interwencji państwa:

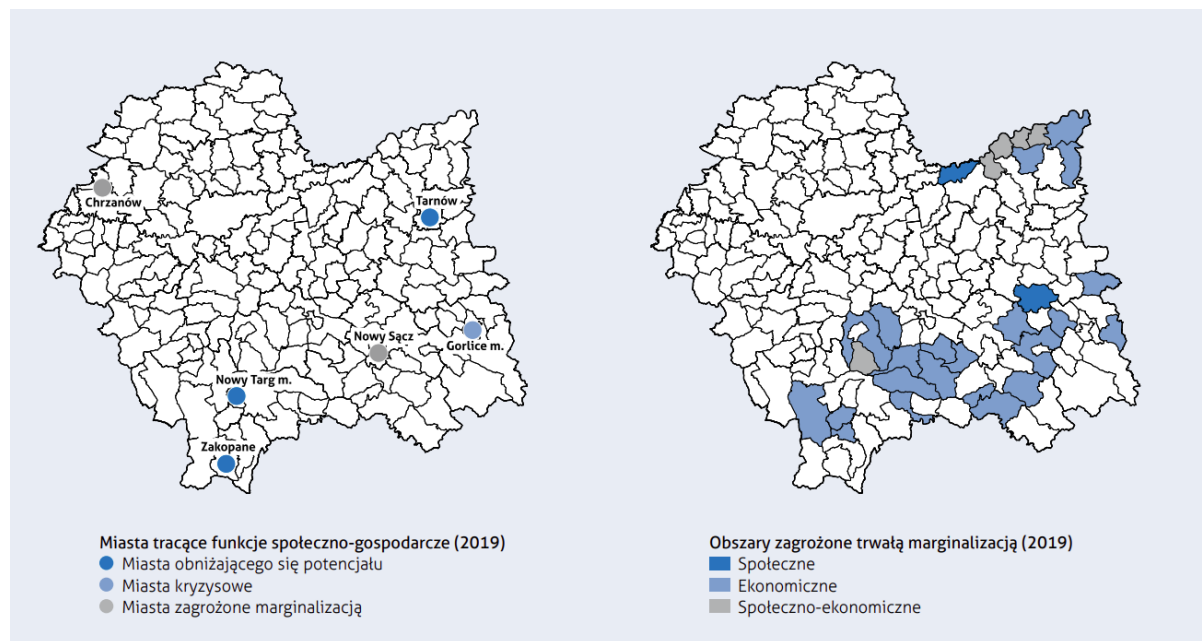
- ✓ **miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze,**
- ✓ **obszary zagrożone trwałą marginalizacją.**

Obszary te wspierane będą z poziomu kraju i regionu za pomocą specjalnie dedykowanych instrumentów. Z poziomu regionalnego przewiduje się objęcie wskazanych OSI krajowych dodatkową interwencją, np. w postaci specjalnych preferencji lub premiujących kryteriów wyboru projektów w RPO WM 2021–2027. Szczegółowy zakres wsparcia zaproponowany zostanie w tymże Programie. Z SOR wynika, że w województwie małopolskim zidentyfikowano 6 miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze: Chrzanów,

Gorlice, Nowy Sącz, Nowy Targ, Tarnów, Zakopane. Z kolei do obszarów zmarginalizowanych zaliczono 29 gmin, z których większość wykazywała przewagę problemów ekonomicznych. Niewykluczone, że obszary te ulegną jeszcze zmianie, gdy strona rządowa podejmie decyzję o kolejnej aktualizacji delimitacji obszarów problemowych.

Gmina Gręboszów wpisuje się w obszary zagrożone trwałą marginalizacją o szczególnych warunkach społeczno-ekonomicznych.

Mapa 8 Krajowe obszary strategicznej interwencji

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa "Małopolska 2030"

Regionalne obszary strategicznej interwencji

Poza wcześniej wymienionymi OSI krajowymi (miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją), Samorząd Województwa Małopolskiego postanowił wskazać (lub w przypadku obszarów zmarginalizowanych – uzupełnić) dodatkowy katalog OSI regionalnych. Obszarami strategicznej interwencji na poziomie regionalnym będą zarówno obszary problemowe, jak i obszary wzrostu.

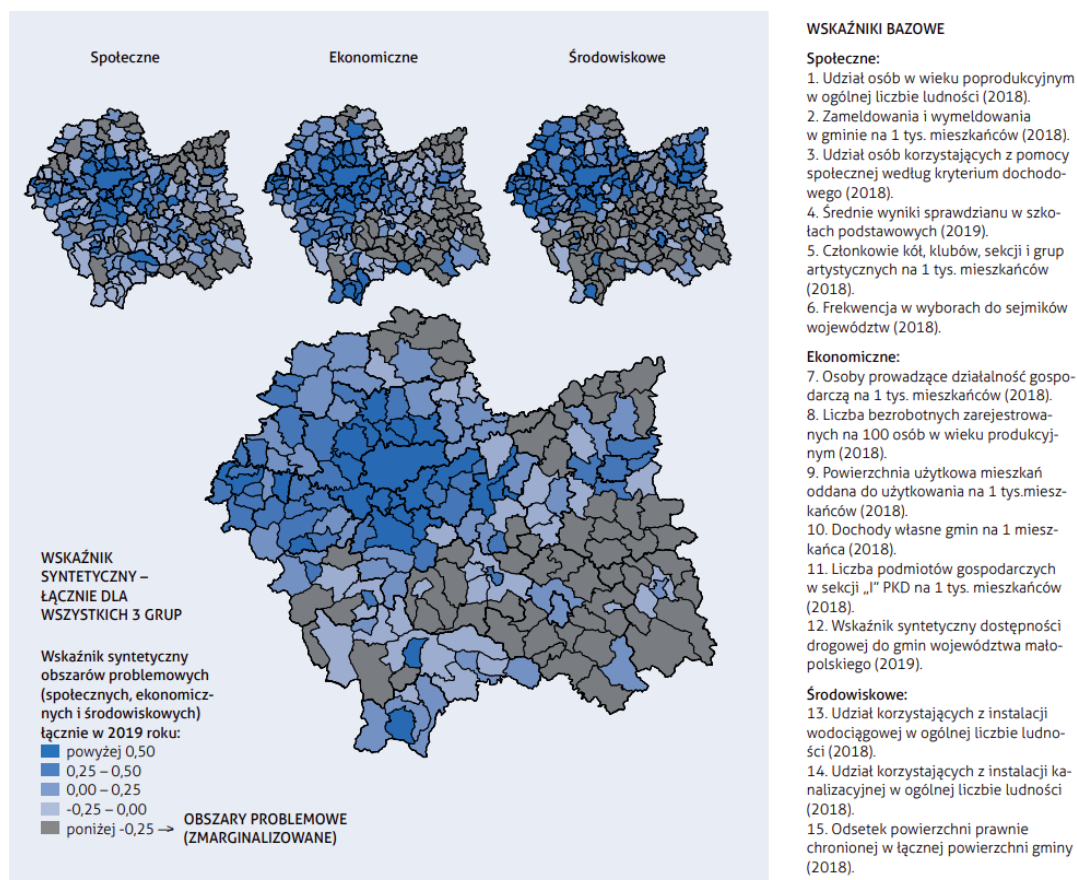
Gminy zmarginalizowane

Wskazanie potencjalnych obszarów problemowych zostało opracowane na podstawie wskaźnika syntetycznego, złożonego z wybranych mierników przedstawiających zagadnienia społeczne, ekonomiczne i środowiskowe, przedstawionych na mapie poniżej. Wyniki przeprowadzonej analizy pozwoliły na wskazanie jednostek, które wypadają najslabiej

w województwie (wartość wskaźnika syntetycznego poniżej -0,25), co powoduje konieczność skierowania do nich szczególnego wsparcia w celu wyrównania ich szans rozwojowych.

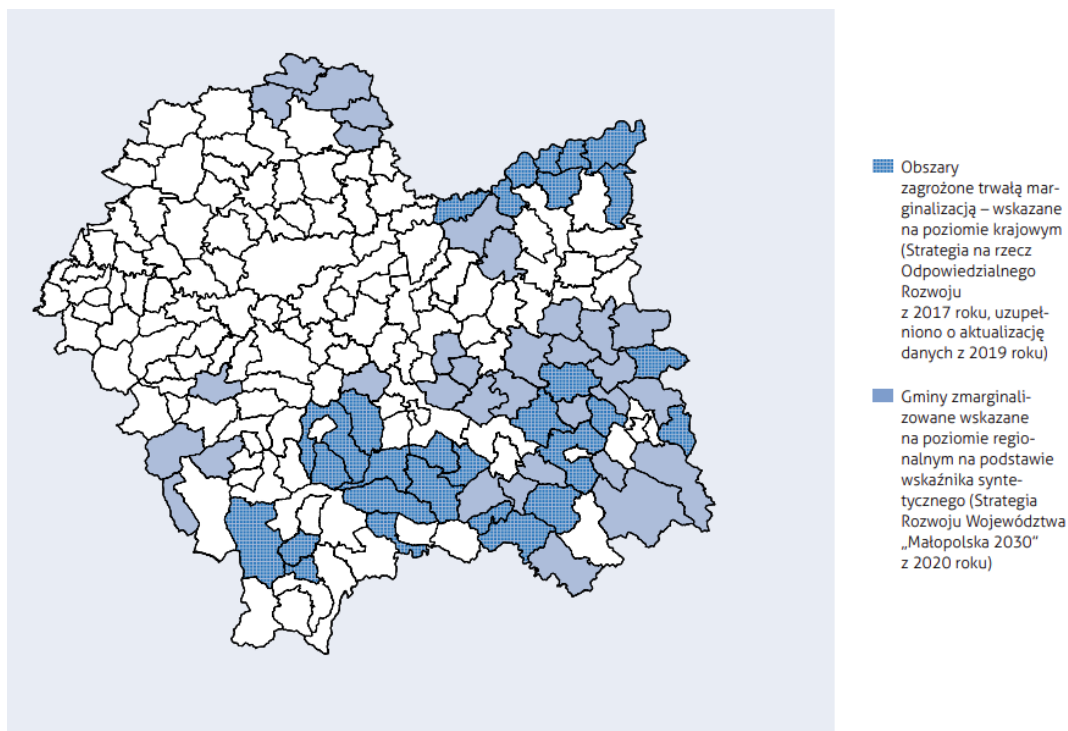
Analizując rozmieszczenie terytorialne obszarów problemowych w podziale na 3 grupy, należy zauważyć, że problemy społeczne nie są mocno skoncentrowane, jednak można zaobserwować ich niewielkie skupienie w południowo-wschodniej części regionu oraz na północy. W przypadku problemów ekonomicznych największa koncentracja najniższej wartości wskaźnika występuje w powiecie dąbrowskim oraz w pasie gmin na południu Małopolski. Szczególną koncentrację niskich wartości wskaźników środowiskowych zaobserwowano natomiast w południowej części województwa. Po zgłębieniu powyższych kwestii było możliwe wskazanie jednostek, w których występują wszystkie typy obszarów problemowych. W konsekwencji pozwoliło to na wyodrębnienie obszarów szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk, czyli głównie południowo-wschodniej części Małopolski (powiaty: gorlicki, nowosądecki, tarnowski, limanowski) oraz północnej (powiat dąbrowski i miechowski).

Mapa 9 Społeczne, ekonomiczne i środowiskowe obszary problemowe w Małopolsce

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa "Małopolska 2030"

Mapa 10 Regionalne i krajowe obszary zmarginalizowane w Małopolsce

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa "Małopolska 2030".

Za obszary zmarginalizowane, zidentyfikowane na szczeblu regionalnym, należy więc uznać te społeczne, ekonomiczne i środowiskowe obszary problemowe, które wykazują najniższe wartości wskaźnika syntetycznego zobrażowanego łącznie dla wszystkich trzech grup. Ostatecznie, jako obszary zmarginalizowane w Małopolsce wskazano 62 gminy, zlokalizowane głównie w południowej i wschodniej części regionu oraz częściowo na północy województwa.

Gminę Gręboszów zdefiniowano jako obszar zmarginalizowany na poziomie regionalnym, gdyż występują na jej terenie problemy społeczne, ekonomiczne oraz środowiskowe, natomiast nie jest obszarem zagrożonym trwałą marginalizacją na poziomie krajowym, zgodnie ze Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju z 2017r.

ROZDZIAŁ 12

SYSTEM WDRAŻANIA I MONITOROWANIA, EWALUACJI I AKTUALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY GRĘBOSZÓW NA LATA 2022-2030

GMINA GRĘBOSZÓW

Bardzo ważnym wymogiem stawianym dokumentom strategicznym na etapie ich wdrażania jest wewnętrzny system monitorowania i ewaluacji postępów w tym wdrażaniu oraz osiąganiu założonych celów. Poniżej przedstawiona jest procedura monitoringu i ewaluacji Strategii.

1. Pozyskiwanie i dokumentowanie danych	Zakres monitoringu
2. Weryfikacja i gromadzenie danych	
3. Edycja wskaźników i porównanie z wartościami planowanymi	
4. Wykorzystanie badań opinii mieszkańców, opracowanie raportów	
5. Wnioskowanie na podstawie wskaźników monitoringu oraz badań opinii mieszkańców. Ewentualnie przeprowadzenie dodatkowych badań.	Zakres ewaluacji
6. Udostępnianie wyników ewaluacji (analiz wskaźnikowych, wniosków i rekomendacji.	
7. Weryfikacja/aktualizacja.	Wykorzystanie wyników ewaluacji
8. Konsultowanie i akceptacja aktualizacji Strategii.	
9. Realizacja Strategii Rozwoju Gminy	

Założenia wdrożenia Strategii Rozwoju Gminy Gręboszów

Strategia Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022 -2030 jest dokumentem kierunkowym, opracowanym z udziałem strony społecznej. Pozostałe dokumenty, takie jak plany czy programy niższego rzędu funkcjonujące na terenie gminy Gręboszów powinny być dostosowane do niniejszego dokumentu.

System zarządzania strategicznego można przedstawić na trzech poziomach:

1) Poziom organizacyjny

System zarządzania Strategią musi być sprzężony z pozostałymi planami i programami gminy, ponieważ w nich zostały uszczegółowione zadania wyznaczone do realizacji zamierzeń Strategii. Zadania realizacyjne wskazane w Strategii dotyczą działań, które będą prowadzone przez lokalne władze, inne instytucje publiczne, sektor prywatny oraz pozarządowy.

Zarządzanie strategiczne jest procedurą koordynowaną przez gminę. Odpowiedzialnym za przygotowanie projektu Strategii jest Referat Organizacyjno-Administracyjny Urzędu Gminy w Gręboszowie, który będzie pełnił funkcję głównego koordynatora zarządzania strategicznego na etapie wdrażania.

Wdrożenie Strategii jest zależne od opracowania konkretnych programów i projektów w odpowiedzi na zdefiniowane cele i zadania realizacyjne. Ich przygotowanie, a następnie

wdrożenie będzie dokonywać się na podstawie decyzji podejmowanych przez Wójta Gminy Gręboszów lub osoby i jednostki upoważnione przez niego.

Do realizacji Strategii niezbędne będzie podejmowanie działań:

- samodzielnych przez gminę i jednostki podległe,
- samodzielnych przez instytucje publiczne inne niż gmina,
- samodzielnych przez podmioty sektora prywatnego,
- samodzielnych przez organizacje pozarządowe,
- indywidualnych przez mieszkańców i ich nieformalne grupy i środowiska,
- wspólnych z udziałem partnerów z różnych sektorów: publicznego, prywatnego i pozarządowego.

W okresie wdrażania Strategii władze gminy będą występowały w różnych rolach, w tym jako:

- bezpośredni samodzielny realizator działań,
- inicjator i animator działań,
- uczestnik działań podejmowanych wspólnie z innymi partnerami instytucjonalnymi i społecznymi,
- wspierający organizacyjnie, technicznie i finansowo działania podejmowane przez partnerów instytucjonalnych i społecznych.

Wdrożenie Strategii przez władze gminy wymaga stosowania operacyjnych narzędzi planistycznych takich jak np.:

- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- wieloletnia prognoza finansowa
- Budżet Gminy,
- programy i projekty operacyjne gminy,
- aplikacje o zewnętrzne źródła finansowania,
- zadania wyznaczane pracownikom Urzędu Gminy i jednostkom podległym.

Pozwoli to na określenie przyjętych do realizacji przedsięwzięć wraz z poziomem zaangażowania środków własnych i zewnętrznych.

2) Poziom merytoryczny

Zarządzanie strategiczne na poziomie merytorycznym będzie prowadzone poprzez monitoring wartości wskaźników przypisanych do celów operacyjnych, które pośrednio będą wskazywały

na poziom osiągnięcia celów strategicznych. Odpowiedzialność za osiąganie i monitorowanie poszczególnych wskaźników będzie przypisana do poszczególnych referatów i stanowisk wewnątrz struktury Urzędu, przy wzajemnej współpracy referatów. Efekty Strategii poprzez ewaluację będą odnosiły się również do korzyści społecznych i gospodarczych gminy.

Wskaźniki realizacji Strategii będą pozyskiwane z następujących, istniejących źródeł:

- danych gromadzonych w referatach i jednostkach organizacyjnych gminy
- sprawozdawczości budżetowej,
- kontroli zarządczej,
- od innych podmiotów,
- statystyki publicznej.

3) Poziom społeczny

Istotny aspektem wspierającym realizację zadań zapisanych w Strategii jest komunikacja pomiędzy zróżnicowanymi partnerami społecznymi, zdolność radzenia sobie z różnicami interesów grup, wypracowywanie wspólnych stanowisk dla realizacji wspólnych przedsięwzięć. Na poziomie społecznym należy wprowadzić do zarządzania strategicznego głównie elementy upowszechniania informacji z realizacji Strategii. Ważne, aby liderzy społeczni uczestniczyli w procedurze ewaluacji Strategii oraz w kolejnych aktualizacjach dokumentu. Dla sprawnego przeprowadzenia procesu upowszechniania Strategii oraz lokalnych planów i programów operacyjnych, dokumenty te będą udostępniane na stronach internetowych Urzędu Gminy Gręboszów. Planowanie i wdrażanie Strategii w opisany powyżej sposób daje szansę świadomego wpływania na długookresowe procesy społeczne, gospodarcze, przyrodnicze i przestrzenne oraz zwiększy efektywność zarządzania rozwojem w kolejnych latach i ponad występującymi w środowisku lokalnym naturalnymi konfliktami interesów oraz będzie ważnym czynnikiem wzmacniającym kapitał społeczny gminy.

Zasady zrównoważonego rozwoju

Zgodnie z założeniami do strategii ma być ona opracowana i realizowana zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Poniżej prezentowane są te zasady:

- 1) zachowanie szansy dla przyszłych pokoleń na realizację ich potrzeb.
- 2) poszanowanie zasobów ze względu na ich ograniczoność.
- 3) harmonizowanie ekologicznych, społecznych i ekonomicznych celów rozwoju.

- 4) długookresowe podejście do analizowania, planowania i urzeczywistniania celów rozwoju.

Przestrzeganie prezentowanych powyżej zasad ma szczególne znaczenie przy wdrażaniu Strategii i jednocześnie będzie stanowiło trudne merytorycznie oraz praktycznie zadanie.

Monitorowanie i ewaluacja Strategii

Przedmiotem monitoringu jest interwencja publiczna wynikająca z realizacji zapisów Strategii i jej efekty, zaś ewaluacja obejmuje dodatkowo również kontekst społeczno-ekonomiczny w ocenie tych efektów. Motywem przeprowadzania monitoringu jest pozyskanie danych odnośnie realizacji celów operacyjnych i dokonywanie bieżących korekt w procesie wdrażania interwencji, podczas gdy w przypadku ewaluacji chodzi o formułowanie wniosków i rekomendacji mogących posłużyć udoskonalaniu zarówno danej interwencji, jak i innych działań, które będą prowadzone w przyszłości. Ewaluacja dostarcza informacji potrzebnych do rozwiązywania problemów, które nie mogą zostać zdiagnozowane jedynie w oparciu o monitoring.

Ewaluacja to obiektywna ocena rezultatu wdrażania Strategii, której celem jest dostarczenie rzetelnych i przydatnych informacji, służących wsparciu procesu decyzyjnego.

Celem systemu monitorowania i ewaluacji jest:

- ocenianie skuteczności Strategii,
- wczesne ostrzeżenie przed zagrożeniami,
- wykrywanie zbliżania się do momentów, w których następuje konieczność zmiany drogi rozwoju gminy
- dostarczenie informacji niezbędnych do ewaluacji i w konsekwencji podjęcia decyzji o aktualizacji całej Strategii lub niektórych jej części.

Zakres monitorowania i ewaluacji obejmuje:

- realizację Strategii,
- pozyskiwanie informacji do wskaźników oceniających stopień osiągnięcia celów operacyjnych,
- czynniki rozwojowe wewnętrzne i w otoczeniu, które w istotny sposób oddziaływały na dotychczasową realizację Strategii i wpływają na ewentualną potrzebę jej aktualizacji.

Tak więc system monitoringu i ewaluacji będzie składał się z dwóch podsystemów:

1) Monitoringu obejmującego zbieranie i selekcjonowanie informacji, wskazanie jednostek odpowiedzialnych za pozyskiwanie, gromadzenie, przechowywanie i przetwarzanie informacji niezbędnych do wyliczania wskaźników monitoringu. Ważne jest, aby informacje były zawsze aktualne, uporządkowane i dostępne dla zainteresowanych. Monitoring realizacji poszczególnych celów operacyjnych odbywać się będzie w oparciu o przypisane do nich mierzalne wskaźniki.

2) Ewaluacji obejmującego ocenę i interpretację zgromadzonych w podsystemie monitoringu danych. Podstawę ewaluacji stanowić będą dane pochodzące z monitoringu, tj. systematycznego badania procesu wdrażania Strategii oraz efektów podejmowanych działań. Sprawnie funkcjonujący i odpowiednio zaplanowany system monitoringu jest podstawowym warunkiem pozyskania rzetelnych danych umożliwiających dokonanie ewaluacji Strategii.

Monitoring Strategii

Monitoring będzie polegał na prowadzeniu w sposób ciągły obserwacji procesu realizacji Strategii, w tym rezultatów, jakie ona przynosi i będzie ważnym elementem zarządzania rozwojem gminy. Sprawnie funkcjonujący system monitoringu będzie podstawowym warunkiem pozyskania rzetelnych danych umożliwiających dokonanie oceny Strategii, w której cele strategiczne będą osiągane poprzez cele operacyjne z przypisanymi do nich zadaniami realizacyjnymi. Uzupełnieniem oceny opartej na wskaźnikach może być badanie opinii mieszkańców. Badania mogą być uzupełnione konsultacjami społecznymi.

Sposób prowadzenia monitoringu

Podsystem monitoringu określa:

1) Źródła i częstotliwość pozyskiwania informacji

Niezbędne jest wykorzystywanie różnych źródeł informacji. Część informacji będzie pozyskiwana z istniejących systemów monitoringu i wyspecjalizowanych instytucji, w tym GUS. Ich zasoby informacyjne, zwłaszcza standardowo publikowane, mają jednak ograniczoną przydatność. Celowe będzie pozyskiwanie informacji z innych instytucji lub organizowanie badań (np. ankietowych).

2) Sposób gromadzenia, przetwarzania, porządkowania i przechowywania informacji
Gromadzenie danych dla potrzeb monitoringu będzie dokonywane przez referaty i jednostki

organizacyjne Urzędu Gminy odpowiedzialne za prowadzenie monitoringu dla poszczególnych celów operacyjnych. Odpowiedzialność tych jednostek organizacyjnych będzie obejmowała: gromadzenie, weryfikację oraz przetwarzanie i przechowywanie danych odpowiednio do przypisanej grupy wskaźników. Jednostki odpowiedzialne będą wykorzystywały jako źródła informacji cyklicznie przygotowywane w Urzędzie oraz jednostkach podległych dane sprawozdawcze odpowiednio do potrzeb przyjętych wskaźników. W przypadku wskaźników, dla których Urząd nie będzie dysponował danymi, jednostka odpowiedzialna pozyska te informacje ze źródeł zewnętrznych. Opracowanie Raportów z monitoringu należy do Referatu Organizacyjno-Administracyjnego Urzędu Gminy Gręboszów, który jest głównym koordynatorem zarządzania strategicznego. Badania opinii będą wymagane w przypadku wskaźników, dla których Urząd nie będzie posiadał własnych oraz zewnętrznych źródeł informacji dla ich wyliczenia.

Niezależnie od badań prowadzonych w ramach monitoringu Referat Organizacyjno-Administracyjny Urzędu Gminy Gręboszów określi zakres niezbędnych badań dla potrzeb ewaluacji. Badania przewidziane dla potrzeb monitoringu i ewaluacji będą odpowiednio uwzględnione w budżecie gminy na podstawie wyników analizy rynku.

Odpowiedzialność poszczególnych jednostek organizacyjnych gminy za monitorowanie celów operacyjnych wraz z wykazem wskaźników będzie określona w dokumencie Strategii.

3) Zakres i częstotliwość sporządzania okresowych raportów oraz ich adresatów

Roczne raporty okresowe

Zakres raportów rocznych będzie obejmował wszystkie cele operacyjne oraz wskaźniki monitorowania. Raporty roczne wykorzystywane będą do bieżącego zarządzania Strategią przez wszystkie jednostki odpowiedzialne za realizację przypisanych im zadań. Raport okresowy będzie przedstawiany na stronie internetowej Urzędu Gminy.

Raporty doraźne

W sytuacji wystąpienia ważnych, niedających się przewidzieć okoliczności zewnętrznych o charakterze społeczno-gospodarczym lub okoliczności wewnętrznych, może być opracowany raport doraźny na podstawie jednorazowej decyzji Wójta gminy Gręboszów. Przeglądy doraźne swoim zakresem mogą objąć wszystkie obszary ujęte w Strategii (przegląd pełny) albo mogą mieć charakter przeglądu selektywnego, który będzie obejmował wybrany jeden lub kilka obszarów realizowanej Strategii.

Rezultatem przeglądu doraźnego będzie raport zawierający oprócz części analitycznej wnioski i rekomendacje dotyczące potrzeby i zakresu ewentualnej aktualizacji Strategii. Jednostką odpowiedzialną za opracowanie raportu z przeglądu doraźnego będzie Referat Organizacyjno-Administracyjny Urzędu Gminy Gręboszów przy współpracy z pozostałymi jednostkami organizacyjnymi gminy.

4) Zasady udostępniania informacji z monitoringu

Dane zawarte w raportach okresowych z monitoringu będą udostępniane publicznie poprzez stronę internetową Urzędu Gminy.

Proces monitorowania obejmuje:

- zdefiniowanie wskaźników dla poszczególnych celów operacyjnych Strategii,
- określenie procedury monitorowania,
- wyznaczenie referatów i stanowisk odpowiedzialnych za pozyskiwanie, przetwarzanie i udostępnianie poszczególnych wskaźników,
- koordynowanie przez Referat Promocji, Informacji i Strategii Urzędu Gminy Gręboszów procesu monitorowania i administrowania bazą danych.

Ewaluacja Strategii

Ewaluację definiuje się jako badanie społeczno-ekonomiczne, realizowane w celu oceny jakości i efektów wdrażanej Strategii. Ocena taka dokonywana jest w oparciu o wytyczne Komisji Europejskiej, obejmujące następujące kryteria:

- trafność (ang. *relevance*) - czy cele Strategii odpowiadają potrzebom beneficjentów (różnych grup mieszkańców, przedsiębiorców, turystów)?
- efektywność (ang. *efficiency*) - czy działania w ramach realizacji projektu są racjonalne z ekonomicznego punktu widzenia? Czy ponoszone koszty są proporcjonalne do osiągniętych efektów
- skuteczność (ang. *effectiveness*) - czy wdrażanie działań w ramach Strategii przyczynia się do realizacji założonych celów strategicznych
- użyteczność (ang. *utility*) - czy realizacja Strategii przyczynia się do lepszego zaspokojenia potrzeb beneficjentów i rozwiązywania zidentyfikowanych problemów? Czy beneficjenci faktycznie korzystają z efektów działań? Czy pojawiają się niepożądane, negatywne efekty uboczne realizowanych działań

- trwałość (ang. *sustainability*) - czy pozytywne skutki realizacji strategii mają charakter stały? Czy efekty działań będą trwałe?

Ewaluacja będzie polegała na analizie informacji uzyskanych z systemu monitoringu i badań opinii mieszkańców. Kryteriami oceny realizacji Strategii będą:

- osiągnięty poziom wskaźników celów operacyjnych wpływających na realizację celów strategicznych,
- poziom rozwiązywania problemów zidentyfikowanych w Strategii.

W ewaluacji wykorzystane zostaną dane pochodzące z podsystemu monitorowania, uwzględniające wskaźniki odnoszące się do celów operacyjnych.

Badanie ewaluacyjne

Badanie ewaluacyjne będzie prowadzone co 3 lata. Referat Organizacyjno-Administracyjny Urzędu Gminy Gręboszów, który odpowiada za jego przeprowadzenie, określi szczegółowy zakres i metodę badania ewaluacyjnego. Badanie ewaluacyjne będzie realizowane na podstawie danych dostarczonych z podsystemu monitoringu.

Raporty z ewaluacji strategii

Na podstawie badań ewaluacyjnych, sporządzany będzie raport z ewaluacji Strategii. Okresowe raporty z ewaluacji będą opisywały stan realizacji Strategii w układzie narastającym. Raporty z ewaluacji będą udostępniane publicznie na stronie internetowej Urzędu Gminy.

Współpraca z partnerami przy realizacji Strategii

Kluczowa dla sukcesu we wdrożeniu zapisów Strategii jest efektywna komunikacja samorządu z partnerami społeczno- gospodarczymi. Poniżej opisano cele, zasady współpracy i propozycje form współpracy. Zadaniem miasta w zakresie współpracy z partnerami jest:

- 1) Prowadzenie internetowej bazy danych o partnerach społeczno-gospodarczych.
- 2) Wsparcie merytoryczne i prowadzenie działalności doradczej.
- 3) Utrzymywanie kontaktu z partnerami społeczno-gospodarczymi.
- 4) Przygotowywanie materiałów do komunikacji z otoczeniem za pośrednictwem mediów.
- 5) Inicjowanie wspólnych przedsięwzięć pomiędzy sektorem publicznym, prywatnymi organizacjami pozarządowymi.

- 6) Zapewnianie warunków technicznych i lokalowych do spotkań i konsultacji.
- 7) Przygotowywanie harmonogramów w zakresie komunikacji i wspólnych działań.
- 8) Realizacja działań zgodnie z harmonogramem.
- 9) Opracowywanie wyników spotkań i konsultacji.
- 10) Organizowanie otwartych konkursów dla organizacji pozarządowych na realizację zadań zgodnie z Ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, związanych z realizacją Strategii Rozwoju Gminy.

Cele współpracy z partnerami społeczno-gospodarczymi:

- 1) Zwiększenie udziału społeczności gminy w działaniach na rzecz realizacji celów Strategii, w szczególności poprawy warunków życia mieszkańców.
- 2) Zwiększenie poczucia tożsamości mieszkańców z gminą.
- 3) Zwiększenie poziomu zaufania mieszkańców do działań podejmowanych przez władze gminy. Współpraca z partnerami społeczno-gospodarczymi odbywać się będzie zgodnie z poniżej wymienionymi zasadami:

- pomocniczości,
- suwerenności stron,
- uczciwej konkurencji,
- efektywności,
- jawności,
- partnerstwa,
- respektowania odmiennych opinii na wspólne sprawy,
- prawa do krytyki.

ROZDZIAŁ 13

RAMY FINANSOWANIA, REALIZACJI I ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY GRĘBOSZÓW NA LATA 2022-2030

GMINA GRĘBOSZÓW

L.P.	FUNDUSZE CELE/PRIORYTETY	OBSZARY ROZWOJOWE, PODOBSZARY TEMATYCZNE				
		Kapitał ludzki i społeczny Podobszary: oświata, sport, rekreacja, zdrowie, bezpieczeństwo	Gospodarka: przedsiębiorczość i rolnictwo Podobszary: innowacyjność, promocja przedsiębiorczości, rolnictwo, gospodarstwa agroturystyczne, gospodarstwa rolnicze, gospodarstwa ekologiczne	Kultura i dziedzictwo Podobszary: kultura, ochrona zabytków	Gospodarka przestrzenna, środowisko i infrastruktura techniczna Podobszary: środowisko przyrodnicze, ochrona środowiska, transport, edukacja ekologiczna, odnawialne źródła energii OZE, infrastruktura drogowa	Partnerstwo i współpraca Podobszary: zrównoważo ny rozwój, współpraca zagraniczna
1.	UMOWA PARTNERSTWA NA LATA 2021-2027					
	1.1. FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA MAŁOPOLSKI 2021-2027					
	1. Inteligentny i konkurencyjny region	-	+	-	-	-
	2. Energetyka i środowisko	-	-	-	+	-
	3. Mobilna Małopolska	-	-	-	+	-
	4. Zrównoważona mobilność miejska	-	-	-	-	-
	5. Małopolska infrastruktura społeczna	+	-	-	-	-
	6. Społeczna Małopolska	+	-	+	-	+
	7. Małopolska bliżej mieszkańców	+	-	+	-	+

	1.2. FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA INFRASTRUKTURĘ, KLIMAT, ŚRODOWISKO 2021-2027					
	1. Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności	-	-	-	+	-
	2. Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z EFRR	-	-	-	+	-
	3. Transport miejski	-	-	-	-	-
	4. Wsparcie sektora transportu z Funduszu Spójności	-	-	-	-	-
	5. Wsparcie sektora transportu z EFRR	-	-	-	-	-
	6. Zdrowie	+	-	-	-	-
	1.3. FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA NOWOCZESNEJ GOSPODARKI 2021-2027					
	1. Wsparcie dla przedsiębiorców	-	+	-	-	-
	2. Środowisko sprzyjające innowacjom	-	+	-	-	-
	3. Zazielenienie przedsiębiorstw	-	+	-	-	-
	1.4. FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA POLSKI WSCHODNIEJ 2021-2027					
	1. Przedsiębiorczość i innowacje	-	-	-	-	-
	2. Energia i klimat	-	-	-	-	-
	3. Zrównoważona mobilność miejska	-	-	-	-	-
	4. Spójna sieć transportowa	-	-	-	-	-
	5. Turystyka oraz usługi uzdrowiskowe	-	-	-	-	-
	1.5. FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ROZWOJU SPOŁECZNEGO 2021-2027					
	1. Lepsze polityki dla rozwoju społecznego	+	-	-	-	-
	2. Rozwój opieki nad najmłodszymi dziećmi	+	-	-	-	-
	3. Równe szanse dla wszystkich	+	-	-	-	-

	4. Zdrowie	+	-	-	-	-
	5. Szkolnictwo wyższe i nauka	+	-	-	-	-
	6. Innowacje społeczne	-	-	-	-	+
	1.6. FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA ROZWÓJ CYFROWY 2021-2027					
	1. Priorytet I – Zwiększenie dostępu do ultra-szybkiego Internetu szerokopasmowego	-	+	-	-	-
	2. Priorytet II – Zaawansowane usługi cyfrowe	-	+	-	-	-
2.	KRAJOWY PLAN ODBUDOWY 2021-2027					
	1. Odporność i konkurencyjność gospodarki	-	+	-	-	-
	2. Zielona energia i zmniejszenie energochłonności	-	-	-	+	-
	3. Transformacja cyfrowa	-	+	-	-	-
	4. Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia	+	-	-	-	-
	5. Zielona, inteligentna mobilność	-	-	-	+	-
3.	FUNDUSZ SPRAWIEDLIWEJ TRANSFORMACJI 2021-2027	-	-	-	-	-
4.	MECHANIZMY FINANSOWE EOG 2021-2027					
	4.1. FUNDUSZE NORWESKIE I EOG 2022-2028					
	1. Edukacja	+	-	-	-	-
	2. Badania podstawowe	-	-	-	-	-
	3. Badania stosowane	-	-	-	-	-
	4. Kultura	-	-	+	-	-
	5. Rozwój przedsiębiorczości i innowacje	-	+	-	-	-

	6. Rozwój lokalny	+	-	+	-	+
	7. Sprawy wewnętrzne	-	-	-	-	-
	8. Środowisko	-	-	-	+	-
	9. Zdrowie	+	-	-	+	-
	10. Sprawiedliwość	-	-	-	-	-
	11. Dialog społeczny – godna praca	+	-	-	-	-
	12. Aktywni obywatele – fundusz krajowy	-	-	-	-	+
5.	EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH (EFRROW)	-	+	-	-	-
6.	EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNICZY GWARANCJI (EFRG)	-	+	-	-	-
7.	EUROPEJSKI FUNDUSZ MORSKI I RYBACKI	-	-	-	-	-
8.	PROGRAMY WSPÓLNOTOWE UE 2021-2027					
	8.1. Program na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME)	-	+	-	-	-
	8.2. Kreatywna Europa	-	+	+	-	-
	8.3. Erasmus+	+	-	-	-	-
	8.4. Działania na rzecz środowiska i klimatu (LIFE)	-	-	-	+	-
	8.5. Europa dla Obywateli	-	-	-	-	+
	8.6. Zdrowie na rzecz wzrostu gospodarczego	+	-	-	-	-
	8.7. Horyzont 2020	-	+	-	-	-
9.	DUŃSKIE FUNDACJE VELLUX	+	-	-	-	+
10.	PROGRAMY OPERACYJNE BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO	-	+	-	+	-

11.	PROGRAMY OPERACYJNE POLSKIEJ AGENCJI ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	-	+	-	-	-
12.	PROGRAMY OPERACYJNE POLSKIEGO FUNDUSZU ROZWOJU	-	+	-	+	-
13.	PROGRAMY OPERACYJNE NARODOWEGO CENTRUM BADAŃ I ROZWOJU	-	+	-	-	-
14.	PROGRAMY OPERACYJNE MINISTERSTWA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO	-	-	+	-	+
15.	PROGRAMY OPERACYJNE MINISTERSTWA EDUKACJI I NAUKI	+	-	-	-	+
16.	PROGRAMY OPERACYJNE MINISTERSTWA SPORTU I TURYSTYKI	+	-	-	-	+
17.	PROGRAMY OPERACYJNE NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ	-	-	-	+	-
18.	PROGRAMY OPERACYJNE WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ	-	-	-	-	-
19.	FUNDACJE KRAJOWE	+	-	+	-	+
20.	FUNDACJE ZAGRANICZNE	+	-	+	-	+
21.	REGIONALNE FUNDUSZE POŻYCZKOWE	-	+	-	-	-
22.	REGIONALNE FUNDUSZE PORĘCZENIOWE	-	+	-	-	-
23.	FUNDUSZE INWESTYCYJNE	-	+	-	-	-

24.	FUNDUSZE VENTURE CAPITAL	-	+	-	-	-
25.	FUNDUSZE HANDINGOWE	-	+	-	-	-
26.	FUNDUSZE LUKSEMBURSKIE	-	+	-	-	-
27.	BANK ŚWIATOWY	-	-	-	+	-
28.	EUROPEJSKI BANK INWESTYCYJNY	-	-	-	+	-
29.	BANK RADY EUROPY	-	-	-	+	+
30.	BANKI POLSKIE	-	+	-	+	-
31.	EMISJA OBLIGACJI (KOMUNALNYCH I PRYWATNYCH)	-	-	-	+	-
32.	CROWDFUNDING	+	-	+	-	+
33.	PARTNERSTWO PUBLICZNO - PRYWATNE (PPP)	-	-	-	-	+
34.	FINANSOWANIE KRZYŻOWE CROSSFINANSING	-	-	-	+	-
35.	FINANSOWANIE HYBRYDOWE	-	-	-	+	-

Z przeprowadzonego pozycjonowania wynika, iż zadania inwestycyjne i społeczne wpisane w pięć obszarów rozwojowych „Strategii Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030”, mogą być finansowane z 40 programów w ramach, których spozycjonowano 53 celów/priorytetów, i tak:

- 1) Obszar rozwojowy kapitał ludzki i społeczny - 12 programów w ramach, których spozycjonowano 16 celów/priorytetów.
- 2) Obszar rozwojowy gospodarka: przedsiębiorczość i rolnictwo - 21 programów w ramach, których spozycjonowano 9 celów/priorytetów.
- 3) Obszar rozwojowy kultura i dziedzictwo - 7 programów w ramach, których spozycjonowano 4 celów/priorytetów.
- 4) Obszar rozwojowy gospodarka przestrzenna, środowisko i infrastruktura techniczna - 15 programów w ramach, których spozycjonowano 8 celów/priorytetów.
- 5) Obszar rozwojowy partnerstwo i współpraca - 13 programów w ramach, których spozycjonowano 5 celów/priorytetów.

BIBLIOGRAFIA

GMINA GRĘBOSZÓW

1. Rozporządzenie ogólne, tj. Rozporządzenie 1303/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 [Rozporządzenie 1303/2013];
2. Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego [Rozporządzenie 480/2014];
3. Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) 2015/ 207 z dnia 20 stycznia 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do wzoru sprawozdania z postępów, formatu dokumentu służącego przekazywaniu informacji na temat dużych projektów, wzorów wspólnego planu działania, sprawozdań z wdrażania w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, deklaracji zarządczej, strategii audytu, opinii audytowej i rocznego sprawozdania z kontroli oraz metodyki przeprowadzania analizy kosztów i korzyści, a także zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 w odniesieniu do wzoru sprawozdań z wdrażania w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” [Rozporządzenie 207/2015];
4. Załącznik II do Rozporządzenia 207/2015 (jw.) Format dokumentu służącego przekazywaniu informacji na temat dużego projektu [Załącznik II do Rozporządzenia 207/2015];
5. Załącznik III do Rozporządzenia 207/2015 (jw.) Metodyka przeprowadzania analizy kosztów i korzyści [Załącznik III do Rozporządzenia 207/2015];
6. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady 1370/2007 z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu

- pasażerskiego oraz uchylające Rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 [*Rozporządzenie 1370/2007*];
7. Ustawa z dnia 15.07.2020r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw;
 8. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 26 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o rewitalizacji (Dz. U. 2020 poz. 802);
 9. Załącznik do Obwieszczenia – Ustawa z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (Dz. U. 2020 poz. 802) ;
 10. Ustawa z dnia 16 października 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842);
 11. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko w tym prognozy oddziaływania na środowisko jako element warunkowy, uzależniony od stwierdzenia przez właściwe organy o konieczności jej sporządzenia. ;
 12. Ustawa o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r., (t. j. Dz.U. 2009 poz. 1240 z późn. zm.),
 13. Ustawa o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r., (t. j. Dz.U. 2013, poz. 330);
 14. Ustawa prawo zamówień publicznych z dnia 29 stycznia 2004 r. (t. j. Dz.U. 2004 poz. 177),
 15. Ustawa o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 z dnia 11 lipca 2014 r., (Dz.U. 2014 poz. 1146, z p. zm. [*Ustawa Wdrożeniowa*]),
 16. Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych z dnia 15 lutego 1992 r., (t. j. Dz.U. z 2014 r. poz. 851 z późn. zm.),
 17. Zaktualizowane warianty rozwoju gospodarczego Polski, o których mowa w podrozdziale 7.4 – Założenia do analizy finansowej – Wytocznych w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych (...), jw.;
 18. Lis Stanisław, *Strategia – Rewitalizacja – Pieniądze dla samorządów terytorialnych 2030. Inżynieria finansowa dla inwestycji komercyjnych*, Tarnów, 2015.;
 19. Billert A., 2012, *Miasta w postindustrialnej Europie*, [w:] *Miasto w działaniu. Zrównoważony rozwój z perspektywy oddolnej*, P. Filar, P. Kubicki (red.). Instytut Obywatelski, Warszawa.;

20. Jadach-Sepiolo A., 2016, Zakres przestrzenny lokalnych systemów osadniczych jako czynnik kształtujący metodykę diagnozy społeczno-ekonomicznej w programach rewitalizacji. Kon-serwatorium Wiedzy o Mieście;
21. Kłosowski S.R., Adamski J., 1999, Strategie rozwoju gospodarczego miast i gmin, D.C. Wagner (red.). Międzykomunalna Spółka Akcyjna MUNICIPIUM SA LGPP, Warszawa.;
22. Ratajski L., 1989, Metodyka kartografii społeczno-ekonomicznej. PPWK, Warszawa–Wrocław;
23. Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności 2021-2027;
24. Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FENIKS);
25. Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (Program Polska Wschodnia+);
26. Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027;
27. Strategia Rozwoju Województwa - Małopolska 2030;
28. Fundusze Europejskie dla Polski Cyfrowej 2021-2027;
29. Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027;
30. Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027;
31. Fundusze Norweskie i EOG 2022-2028;
32. Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego na lata 2021-2027;
33. Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich (NOWEFIO);
34. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na lata 2021- 2027;
35. Programy Operacyjne Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu na lata 2021-2030;
36. Umowa Partnerstwa (UP) na lata 2021-2027;
37. Strategia Rozwoju Gminy. Poradnik Praktyczny;
38. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378, z 2021 r. poz. 1038.);
39. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057.);
40. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247, 784, 922, 1211.).

SPIS TABEL, WYKRESÓW, MAP I RYSUNKÓW

GMINA GRĘBOSZÓW

SPIS TABEL:

Tabela 1 Wykaz sołectw w gminie Gręboszów	14
Tabela 2 Ludność w gminie Gręboszów z podziałem na kobiety i mężczyźni w latach 2019-2021	15
Tabela 3 Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjny i poprodukcyjnym wg wieku w gminie Gręboszów w latach 2018-2020	15
Tabela 4 Przyrost naturalny w gminie Gręboszów w latach 2019-2020.....	16
Tabela 5 Migracje na pobyt stały w gminie Gręboszów w latach 2019-2020	17
Tabela 6 Szkolnictwo podstawowe w Gręboszowie w latach 2018-2020	17
Tabela 7 Szkolnictwo gimnazjalne w Gręboszowie w latach 2018-2019.....	18
Tabela 8 Wychowanie przedszkolne w gminie Gręboszów w latach 2019-2020.....	18
Tabela 9 Biblioteka w Gręboszowie – dane statystyczne w latach 2018-2020.....	20
Tabela 10 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON	22
Tabela 11 Rodzaje przeważającej działalności w gminie Gręboszów w latach 2018-2020	22
Tabela 12 Pracujący według innego podziału niż PKD w gminie Gręboszów w latach 2017-2020	23
Tabela 13 Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowego w gminie (zestawienie procentowe) .	24
Tabela 14 Poziom i struktura bezrobocia w podziale na gminy – stan na dzień 30 czerwca 2019r.	24
Tabela 15 Dynamika bezrobocia w poszczególnych samorządach Powiatu Dąbrowskiego ...	25
Tabela 16 Wykaz osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy z podziałem na gminy – stan na dzień 30 czerwca 2019r.	26
Tabela 17 Bezrobocie na terenie gminy Gręboszów w latach 2017-2020	26
Tabela 18 Wynikowe klasy dla strefy opolskim w województwie małopolskim dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2017 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych.....	28
Tabela 19 Ocena JCWP na terenie gminy Gręboszów w roku 2016	33
Tabela 20 Wyznaczone cele środowiskowe dla JCWP na terenie gminy Gręboszów.....	34
Tabela 21 Charakterystyka JCWPd nr 100	34
Tabela 22 Charakterystyka JCWPd nr 114	35
Tabela 23 Charakterystyka JCWPd nr 133	36
Tabela 24 Charakterystyka JCWPd nr 150	36

Tabela 25 Ocena jednolitych części wód podziemnych w punkcie pomiarowym zlokalizowanym najbliżej gminy Gręboszów	38
Tabela 26 Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Gręboszów (stan na 31.12.2020r.)	39
Tabela 27 Zestawienie wyrobów zawierających azbest według struktury administracyjnej gminy Gręboszów	42
Tabela 28 Dochody przyjęte Uchwałami Budżetowymi Rady Gminy Gręboszów z 3 lat tj. przyjęte 28 grudnia 2020r. (budżet na rok 2021), przyjęte 30 grudnia 2019r.(budżet na rok 2020), przyjęte 28 grudnia 2018r. (budżet na rok 2019).....	68
Tabela 29 Wydatki przyjęte Uchwałami Budżetowymi Rady Gminy Gręboszów z 3 lat tj. przyjęte 28 grudnia 2020r. (budżet na rok 2021), przyjęte 30 grudnia 2019r.(budżet na rok 2020), przyjęte 28 grudnia 2018r. (budżet na rok 2019).....	68
Tabela 30 Deficyt/Nadwyżka gminy ustalona przyjętymi Uchwałami Budżetowymi Rady Gminy Gręboszów z 3 lat tj. przyjęte 28 grudnia 2020r. (budżet na rok 2021), przyjęte 30 grudnia 2019r.(budżet na rok 2020), przyjęte 28 grudnia 2018r. (budżet na rok 2019).	69
Tabela 31 Plan przychodów gminy ustalony przyjętymi Uchwałami Budżetowymi Rady Gminy Gręboszów z 3 lat tj. przyjęte 28 grudnia 2020r. (budżet na rok 2021), przyjęte 30 grudnia 2019r.(budżet na rok 2020), przyjęte 28 grudnia 2018r. (budżet na rok 2019).	69
Tabela 32 Plan rozchodów gminy ustalony przyjętymi Uchwałami Budżetowymi Rady Gminy Gręboszów z 3 lat tj. przyjęte 28 grudnia 2020r. (budżet na rok 2021), przyjęte 30 grudnia 2019r.(budżet na rok 2020), przyjęte 28 grudnia 2018r. (budżet na rok 2019).	70
Tabela 33 Dochody budżetu Gminy Gręboszów w latach 2019-2021.....	70
Tabela 34 Wydatki budżetu Gminy Gręboszów w latach 2019-2021.	71
Tabela 35 Deficyt/ Nadwyżka Gminy Gręboszów w latach 2019-2021.....	72
Tabela 36 Przychody Gminy Gręboszów w latach 2019-2021.....	72
Tabela 37 Rozchody Gminy Gręboszów w latach 2019-2021.....	72
Tabela 38 PYTANIE 10. Proszę podać, które według Pan/Pana oceny problemy mające charakter ponadlokalnych winny być rozwiązane na terenie Powiatu Dąbrowskiego przy wykorzystaniu środków finansowych UE i EOG w alokacji 2021-2027?.....	92

SPIS WYKRESÓW:

Wykres 1 Podział ankietowanych ze względu na płeć w gminie Gręboszów.	74
Wykres 2 Podział ankietowanych ze względu na wiek w gminie Gręboszów.	74
Wykres 3 Podział ankietowanych ze względu na wykształcenie w gminie Gręboszów.....	75
Wykres 4 Podział ankietowanych ze względu na zatrudnienie w gminie Gręboszów.	75
Wykres 5 PYTANIE 1 - Czy według Pani/Pana Gminie Gręboszów potrzebna jest strategia rozwoju mająca na celu ożywić jego rozwój społeczny, przestrzenny i gospodarczy?	79
Wykres 6 PYTANIE 3 – Jak ocenia Pani/Pan dotychczasowe wykorzystanie możliwości rozwojowych Gminy Gręboszów?	80
Wykres 7 PYTANIE 4 - Jak ocenia Pani/Pan dotychczasowe zaangażowanie władz gminy Gręboszów w rozwiązywanie występujących problemów na jego obszarze w niżej podanych sferach?.....	80
Wykres 8 PYTANIE 4 – Jaka jest Pani/Pana ocena efektów dotychczasowych działań samorządu gminy Gręboszów dotyczących niżej podanych zagadnień? (Część 1).....	81
Wykres 9 PYTANIE 4 – Jaka jest Pani/Pana ocena efektów dotychczasowych działań samorządu gminy Gręboszów dotyczących niżej podanych zagadnień? (Część 2).....	82
Wykres 10 PYTANIE 5 - Proszę ocenić stopień ważności problemów sfery społecznej w Gminie Gręboszów, które powinny być rozwiązane w latach 2022-2030 (Część 1).	83
Wykres 11 PYTANIE 5 - Proszę ocenić stopień ważności problemów sfery społecznej w Gminie Gręboszów, które powinny być rozwiązane w latach 2022-2030 (Część 2).	84
Wykres 12 PYTANIE 6 - Proszę ocenić stopień ważności problemów sfery przestrzennej w Gminie Gręboszów, które powinny być rozwiązane w latach 2022-2030.....	85
Wykres 13 PYTANIE 7. Proszę ocenić stopień ważności problemów sfery gospodarczej w Gminie Gręboszów, które powinny być rozwiązane w latach 2022-2030. (Część 1).	86
Wykres 14 PYTANIE 7. Proszę ocenić stopień ważności problemów sfery gospodarczej w Gminie Gręboszów, które powinny być rozwiązane w latach 2022-2030. (Część 1).	87
Wykres 15 PYTANIE 9. Jaki wpływ, według Pani/Pana oceny, mogą mieć podane niżej czynniki - atuty Gminy Gręboszów na jego rozwój w latach 2022-2030? (Część 1).....	90
Wykres 16 PYTANIE 9. Jaki wpływ, według Pani/Pana oceny, mogą mieć podane niżej czynniki - atuty Gminy Gręboszów na jego rozwój w latach 2022-2030? (Część 2).....	91

SPIS MAP:

Mapa 1 Stan jednolitych części wód powierzchniowych na terenie województwa małopolskiego w roku 2017	33
Mapa 2 Lokalizacja JCWPd nr 100.....	35
Mapa 3 Lokalizacja JCWPd nr 133.....	36
Mapa 4 Lokalizacja JCWPd nr 150.....	37
Mapa 5 Region Małopolski gospodarki odpadami komunalnymi	41
Mapa 6 Obszar chronionego krajobrazu w granicach gminy Gręboszów.....	46
Mapa 7 Lokalizacja Obszaru Natura 2000 – Dolny Dunajec na terenie gminy Gręboszów....	48
Mapa 8 Krajowe obszary strategicznej interwencji	172
Mapa 9 Społeczne, ekonomiczne i środowiskowe obszary problemowe w Małopolsce.....	173
Mapa 10 Regionalne i krajowe obszary zmarginalizowane w Małopolsce	174

SPIS ZDJĘĆ:

Zdjęcie 1 Kościół p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Gręboszowie	49
Zdjęcie 2 Kościół p.w. św. Zygmunta w Żelichowie.....	50
Zdjęcie 3 Pałac w Borusowej	51
Zdjęcie 4 Kapliczka w Borusowej	51
Zdjęcie 5 Pomnik Grunwaldzki.....	52

GREBOSZÓW 2022